

CRUX

5 | MARRAS-JOULUKUU 2007

Akavan kirkolliset ammattiliitot & Diakoniatyöntekijöiden Liitto

**SAMASSA VENEESSÄ
— AIROT RISTISSÄ**

SOPIMUS SOLMITTIIN — EDESSÄPÄIN PALJON TYÖTÄ

JUKKA HUTTUNEN

PAPPISLIITON PUHEENJOHTAJA

jukka.huttunen@espoonseurakunnat.fi

KIRKON TYÖMARKKINASYKSY on päätös-
vaiheessaan. Sopimus saatiin määräajassa, öitä-
kään ei kai paljoa valvottu. Taustalla oli kuiten-
kin tekijöitä, jotka eivät välttämättä ennakoineet
nopeaa sopimista, kohtuullisen hyvää tulosta ja merkit-
tävää eteenpäinmenoa kirkon työmarkkinoiden raken-
teissa. Taustalla olivat ensiksi yhtenäisen tulopoliittisen
sopimuksen kaatuminen ennen kuin sitä alettiin tehdä,
toiseksi kirkon palkkausjärjestelmän uudistamisen hi-
dastuminen eräiden ryhmien katsoessa, ettei sopimusta
kannata solmia ja kolmanneksi liittokohtaisen sopimisen
yleistä ilmapiiriä hämmensivät niin sanotut koulutettujen
naisalojen ulkoakin päin kohotetut odotukset palk-
kauksen oleellisesta nostamisesta.

Kaikki nuo ja monet pienemmät asiat ennakoivat pi-
kemminkin vaikeita ja monimutkaisia neuvotteluja.
Mutta sopimus syntyi, vaikka kaikki eivät vielääkään ole
siinä mukana. Siitä viis, sillä merkittävät kirkon työntekijäryhmät ovat mukana, ja toivomme, että nyt vielä
miettivät tahot tulevat mukaan. Eikä tuloskaan ole huono,
raharatkaisu niin kuin ammatillaiset liittoratkaisuis-
ta usein sanovat. Julkiset kiitokset tässä kaikille sopi-
muksen eteen töitä tehneille, erityisesti neuvottelupöydässä istuneille edustajillemme.

UUSI kannustava ja oikeudenmukainen palkkausjärjestelmä on tietenkin keskeisintä sopimuksessa. Pohja on nyt rakennettu, mutta työt ovat kuitenkin edessä päin. Uudistus merkitsee merkittävää painopisteen siirtoa keskitetystä neuvottelutoiminnasta paikalliseen neuvottelutoimintaan. Tulevaisuudessa palkoista päätetään paljolti seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä. Tämä muutos edellyttää sekä työntekijöiden paikallisen edunvalvontatoiminnan tehostamista että myös työnantajan toimin-

nan merkittävää kohene-
mistä. Jo nyt kuullut puheet
esimerkiksi yhteistoimin-
nallisuusvajeista paikalli-
sessa valmistelussa eivät lupaa hyvää. Yhteistoimin-
nallisuus on koko järjestel-
män kulmakiviä ja onnistu-
misen edellytyksiä. Työn-
antajilla on sen vaalimisessa
aivan erityinen vastuu.

Molemmilla puolilla tarvitaan harjaantumista sopi-
muksiin pyrkivään neuvotteluun. Luottamusmiesten
asema vahvistuu ja heiltä tullaan edellyttämään entistä
tavoitteellisempaa ja osaavampaa toimintaa. Liittojen
kaikki tuki tulee heille antaa. Paikallisilta työnantajilta
voi odottaa sellaista toimintaa, joka aidosti pitää huolta
kirkosta kiinnostavana työpaikkana. Siis tavoitteelli-
suutta, rohkeutta ja yhteistoimintaa. Sellaisen toiminnan
tuloksena on nykyistä paremmin palkattu ja motivoitu-
nut työntekijäjoukko.

TYÖTÄ RIITTÄÄ myös uuden järjestelmän kehittä-
misessä. Heikkouksia siihen on varmasti jäänyt. Eräs il-
miö on saamistani viesteistä jäänyt mietityttämään: esi-
miehisyyttä on vaativuuden arvioinnissa helppo arvottaa,
onhan se selkeä työn vaativuutta nostava seikka. Mutta,
mitä muita vaativuustekijöitä tehtävissämme on? Jääkö
joku unhoon tai liian pienelle arvostukselle?

Minusta järjestelmää kehitetään niin, että eri tasoilla
tehtävienne vaativuutta pyritään erittelemään. Eikä ai-
noastaan erittelemään, vaan on välttämätöntä muovata
niistä selkeitä ja vertailun mahdollistavia, mieluusti
palkkausjärjestelmän ”kielelle” käännettyjä lauseita. Va-
loa asiassa ei kannata odottaa vain Pasilasta. Tätä työtä
kannattaa tehdä jokaisessa seurakunnassa ja jokaisessa
alaosastossa. ■

36 LUTERILAIS-KATOLINEN
DIALOGI

KUVAT: PERIT KARKKONEN, KUVAKOTIMAA: VEIKKO RUOHOTIE, TIMO MERENSILTA

CRUX

5 | MARRAS-JOULUKUU 2007

Diakoniatyöntekijöiden päivät

Lue mitä päivillä tapahtui ja mistä puhuttiin.

Samassa veneessä – aivot ristissä.....	14
Hälsningar från diakoniarbetardagar.....	16
Mitä kuuluu diakoniatyölle.....	17
Hengellisestä elossapysymisestä.....	19
Hiljainen tieto kirkon töissä.....	23
Kirkon henkilöstökoulutuksen visio.....	26

KIRKON UUSI VIRKAEHTOSOPIMUS..... 29

PAPPINA MAAILMALLA

Uudessa kirjoitussarjassa eri puolilla maailmaa työskentelevät papit kertovat työstään ja elämästään. Sarjan aloittaa tansanialainen lääninrovasti Atupokile Mbilita, joka on maansa ensimmäisiä naisia tässä virassa 32

OPISKELIJAVINKKELI

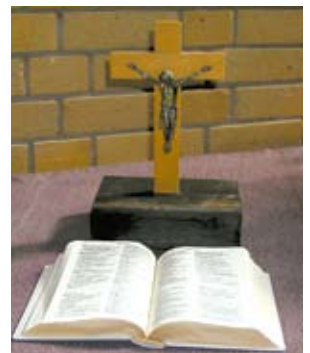
Mihin sinä uskot 31

TOISTEN SILMIN

Eloa suomalaisena muslimina 40

TYÖNTEKIJÄN NÄKÖ- KULMASTA

Kesän jälkeen 49

TEKSTIN ÄÄRESSÄ

..... 50

PERHEVÄKIVALTA ON TEHTÄVÄ NÄKYVÄKSI

Karkean arvioin mukaan 190 000 lasta ja nuorta elää kodissa, jossa he joutuvat todistamaan väkivaltaa. Perheessä tapahtuvan väkivallan kohteena on usein, mutta ei aina nainen. Tärkeintä, mitä kirkot voivat tehdä perheväkivallan vastustamiseksi, on opetella pois vaikenemisen kulttuurista 44

Samassa veneessä

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

YHTEINEN KOKEMUS samassa veneessä olemisesta aktualisoitui diakoniatyöntekijöiden päivillä Lappeenrannassa. Työn haasteita ja vaatimuksia jaettiin päivien aikana niin virallisissa kuin epävirallisissakin kohtaamisissa. Tässä Cruxissa pääsemme osallisiksi joistakin näkökulmista, joita päivillä tuli esille.

Diakonian tutkimuksen seura järjesti päivillä yhden kanavan eli paatin. Päiville osallistujien näkemyksiä diakonian muutoksista, haasteista ja muista ajankohtaisista kysymyksistä valottaa paatin työskentelyä vetänyt tutkija Elina Juntunen. Artikkelista löytyy muun muassa vastausta kysy-

mykseen, millaisena diakoniatyön perustehtävä nähdään vuonna 2007.

Hiljaisuuden Ystävien toiminnanjohtaja Mikko Peura luotaa laajassa artikkelissaan hengellisen elossapysymisen kysymyksiä. Kutsumuksen hoitaminen vaatii hengen tuulta, kipinää ja intoa. Entä sitten, jos kipinä sammuu?

Mistä löytyy se tuuli, joka puhalttaa kipinän liekkiin tai tarttuu voimalla purjeisiin ja saa matkan etenemään?

Riitta Helosvuori ja Pirjo Hakala kirjoittavat kirkon henkilöstökoulutuksen uudistuksesta, jonka lähtökohtana on koulutuspolkuajattelu. Koulutuspolut kuvaavat kirkon perustehtäviin liittyvien koulutusten kokonaisuutta ja rakenteita. Kirkon perushenkilöstölle on luotu ydinosaamiskuvaukset, jotka ovat koulutuspolkujen suunnittelun pohjana. Koulutuspolkutyöskentely pyrkii vastaamaan yhteiskunnassa ja seurakunnissa tapahtuviin rakenteellisiin muutoksiin, jotka muuttavat työntekijöiden tehtäväkuvia.

Hiljaista tietoa tutkiva Katri Suhonen käsitteli omaa aiheettaan yhdessä kanavassa. Hän pohtii valmisteilla olevassa väitöskirjassaan diakoniatyöntekijöiden ja pappien kokemuksia siitä, voiko hiljaista tietoa siirtää ja mitä merkitystä heidän mielestään hiljaisen tiedon siirtämisellä voisi olla.

Muista aiheista sen verran, että tässä numerossa alkaa kirjoitussarja Pappina maailmalla. Sari Lehtelä tapaa työssään mielenkiintoisia pappeja, joiden työstä ja kokemuksista maailman eri laidoilla hän kirjoittaa uudessa sarjassa. ■

PERTTI IAKKONEN

TOIMITUS

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 150 2466
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

KUSTANTAJA

Kotimaa-Yhtiöt Oy

TOIMITUSKUNTA

Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Juha Petterson, seurakuntapastori
Esa-Matti Peura, hiippakuntasihteeri
Mia Pusa, korkeakoulutyön ja kv. työn pastori
Ulla Savonen, kappalainen
Jaana Turunen, kanttori
Susanna Valtonen, diakoni
Taina Viljanen, diakonissa
Sakari Vilpponen, kanttori

CRUX

JULKAISIJAT

**Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI
Diakoniatyöntekijöiden Liitto**

Akavatalo, Rautatilaistenkatu 6, 00520 Helsinki

OSOITTEENMUUTOKSET

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI r.y.

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 150 2446
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi

Diakoniatyöntekijöiden Liitto ry

Tarja Liikanen
Puh. (09) 150 2487
tarja.liikanen@dtl.fi

ILMOITUSHINNAT

Koko		
2/1 s.	380 mm x 255 mm	1 790,- euroa
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 015,- euroa
1/2 s.	166 mm x 110 mm 81 mm x 229 mm	555,- euroa
1/4 s.	81 mm x 110 mm 166 mm x 55 mm	325,- euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200,- euroa
takasivu	190 mm x 230 mm	1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Uusimaa Oy, Porvoo

KANNEN KUVA

Seppo J.J. Sirkka

HAASTEENA MUSIIKIN KIRJAVUUS JA MONIMUOTOISUUS

MIKAEL HELENELUND

SUOMEN KANTTORI-URKURILIITON PUHEEN-
JOHTAJA

mikael.helenelund@evl.fi

LIITON 100-VUOTISJUHLAKIRJAN julkistamistilaisuudessa pitämässään juhlaesitelmässä professori Reijo Pajamo kuvasi osuvasti, miten kanttorikunta tänään on eräänlaisella rajapyykillä tai kuin uuden ajan alussa. Yhtenäinen kirkon musiikkikenttä on hajaantumassa varsin kirjaviin musiikkiseurakuntiin. Viroissa toimii hyvin erilaisen koulutuksen saaneita kanttoreita. Paluuta yhteiseen musiikkikäytäntöön ja koulutukseen tuskin enää on.

Pajamo tunnisti monelta huomaamatta jääneen tosiasian, että seurakuntien musiikillisen muutosprosessin kärjessä kulkevat kanttorit. Heidän kannustimenaan on sekä halu täyttää seurakuntalaisten odotuksia että oma tahto ja jopa sisäinen pakko. Muutoksia vierastavia kanttoreitakin toki löytyy. Heillekin on kirkossa paikkansa, jos toivomme musiikin monimuotoisuuden säilyvän. Useimmille meistä eri musiikkityylien ja -traditioiden arvostaminen ja kunnioittaminen on olennainen osa ammattietiikkaamme. Jos kartamme tietyn musiikin esittämistä, syynä on tavallisesti kyseisen idiomien puutteellinen hallinta, sillä musiikkikoulutuksemme arvokkaimpia hedelmiä on terve itsekritiikki ja sen tosiasian tiedostaminen, että kullakin musiikkityylillä on omat laatuvaatimuksensa.

LAADUKKAAN MUSIIKKITYÖN MERKITYS ja eri tyylien olemassaolon oikeutus kirkossa tunnustetaan laajasti. Mutta valitettavan usein musiikkityön taiteelliset ja hengelliset tavoitteet asetetaan vastakkain tai kyseenalaisiksi. Kanttorinkin voi kuulla sanovan, että ”korkeatasoinen” musiikki ei puhuttele ihmisiä samalla tavoin kuin tutut hengelliset laulut. Tunnustetaan taide-musiikin oikeutus kirkossa osana Jumalan luomislahjaa, mutta sen käyttöarvo hengellisessä työssä kyseenalaistetaan. Taustalla lienee ajatus, että musiikillinen ilmaisu

ennen kaikkea on kielellisen sanoman välittäjä ja että sanoma välittyy parhaiten tutun sävelidiomin avulla, joka useimmille on jotain muuta kuin taidemusiikki.

Toisille taas juuri se, että jokin musiikki soi monilla arksilla elämänalueilla vähentää sen kirkollista käyttöarvoa. Näin ajattelevat voivat väheksyä rytmimusiikin käyttöä kirkossa musiikin herättämien ei-toivottujen assosiaatioiden vuoksi, vaikka he muissa yhteyksissä arvostaisivat sitä. Heille musiikki itsessään kantaa merkitystä, joka voi olla ristiriidassa sanoman tai tilanteen sisällön kanssa.

TOTEUTUUKO musiikin monimuotoisuus paremmin käyttämällä eri tilanteissa ja elämänalueilla erilaista musiikkia vai antamalla eri ryhmittymien käyttää omaa musiikkiaan kaikissa tilanteissa ja kaikilla elämänalueilla? Kumpi näistä periaatteista on kirkossa parempi, musiikin funktionaalinen vai sosiaalinen eriytyminen? Molemmilla on hyvät puolensa, eikä niiden puhtaaksi viljely ole mielekäästä, sillä kirkolliset tilanteet kohdennetaan usein tietylle ryhmälle. Perinteen säilymisen kannalta olisi hyvä, jos voisimme kirkossa myötävaikuttaa siihen, että ihmisillä säilyisi jonkinlainen musiikin tilannesidonaisuuden taju. Samalla estettäisiin yksilön musiikillisten virikkeiden ja ilmaisumahdollisuuksien kaventuminen. Tämä on suuri kasvatuksellinen haaste. Kirkossa onkin siksi enenevässä määrin ryhdytty räätälöimään musiikki kohderyhmän mukaan ja lähestymään ihmisiä heidän omaa musiikkiaan käyttäen. Pyrkimys on hyvä, mutta se on uhka kirkon musiikkiperinteen säilymiselle ja musiikin monimuotoisuudelle yksilötasolla.

Kirkon musiikkivalintoja tehdessämme ja arvostellessamme meidän olisi hyvä tiedostaa valintojen taustalla olevat tavoitteet ja piilevät vaarat. Näin voisimme välttää toistemme turhalta syyllistämiseltä. ■

Ohjaat.
Päätät. Kehität.
Näytät suuntaa.
Suunnittelet. Vaikutat.
Mistä on hyvä johtajuus tehty?

JOHTAMINEN – TULEVAISUUS – MUUTOS KIRKOLLISEN JOHTAMISEN FORUM

30.–31.1.2008 Jyväskylä Paviljongissa

Tule tapaamaan kollegoja kaivatulle yhteistyön forumille!

Miksi, mihin ja minkälaista johtamista kirkossa tarvitaan tulevaisuudessa? Ovatko strategiat johtamisen apuväline, taakka vai pakopaikka elävästä elämästä?

Kirkollisissa esimiestehtävissä toimivien yhteinen koulutus-, neuvottelu- ja kohtaamispaikka tarjoaa tilaisuuden ajatusten vaihtoon. Ohjelmassa keskitytään johtamisen ajankohtaisiin teemoihin ja periaatteisiin. Osanottajat haastetaan pohtimaan johtamisen tulevaisuutta kirkossa sekä omia strategisen ajattelun periaatteitaan.

Tapahtuman annista hyötyvät kirkkoherrat, talousjohto, työalajohtajat, hiippakuntien ja kirkkohallituksen johtavat viranhaltijat sekä kirkollisten järjestöjen johtajat.

Tee nyt varaus talousarvioon. Kerro tapahtumasta työtovereillesi.
Ilmoittaudu 15.12.2007 mennessä: Päivi Järvinen,
paivi.jarvinen@kirkkopalvelut.fi, p. 0207 54 2106

Hinta: 210 €, sis. osallistumismaksun sekä ruokailut

Majoitus: Sokos Hotel Alexandra: 59,50 - 72 €/henkilö 2 hh, 119 - 122 €/henkilö 1 hh. Majoitusvaraukset suoraan hotelliin, p. 020 1234 642, kiintiö päivien osallistujille tapahtuman nimellä.

Lisätiedot: Kehittämispäällikkö Raimo Turunen,
raimo.turunen@kirkkopalvelut.fi, p. 0207 54 2972, 040 572 5111

Kirkollisen johtamisen forumin järjestävät:
Kirkkopalvelut, Kirkkohallitus / Kirkon koulutuskeskus, AKI ry, KiHV ry

KIRKKOPALVELUT

KIRKKOHALLITUS
KIRKON KOULUTUSKESKUS

Akan kirkolliset ammattilaiset –
Kyrkliga fackförbund inom Akava AKI r.y.

Kirkon Hallintovirkamiehet

OHJELMA

Ke 30.1.2008

- 11.00** *Avaus*
- johtaja Ilkka Mattila, Kirkkopalvelut
 - Extempore–kvartetti ja kanttori Terttu Natri, Jyväskylän kaupunkiseurakunta
- 11.20** *Avausesitelmä Johtaminen kirkossa – visioita vuoteen 2020*
- arkkipiispa Jukka Paarma
 - keskustelu
- 12.30** *Lounas*
- 13.30** *Kirkon palkkausjärjestelmä johtamisen välineenä. Paneelikeskustelussa mukana:*
- talouspäällikkö Ulla Laitonen
 - henkilöstöpäällikkö Anu Lajunen
 - kirkkoherra Toivo Loikkanen
 - lääninrovasti Jaana Marjanen
 - kirkkoneuvos Risto Voipio
 - puheenjohtajana kehittämispäällikkö Raimo Turunen
- 15.30** *Kahvi*
- 16.00** *Lähiesimiesjärjestelmä – pelastus kasvaviin esimiestyön vaatimuksiin?*
- kokemuksia lähiesimiesjärjestelmien toimivuudesta
 - Jyväskylän kaupunkiseurakunta, kirkkoherra Jukka Keskitalo
 - Saarijärven seurakunta, kirkkoherra Olavi Vuori
 - Espoon seurakuntayhtymä, hallintopäällikkö Sari Anetjärvi
- 18.00** *Päivällinen*
- 20.00** *Viikkomessu, Jyväskylän Kaupunginkirkko, kaupunkiseurakunnan papisto ja kanttorit*

To 31.1.2008

- 8.45** *Aamurukous*
- 9.00** *Seurakunnat ja kunnat muutoksissa*
- piispa Voitto Huotari
 - kehitysjohtaja Kaija Majoinen, Kuntaliitto
 - keskustelun johtaa johtamisen kouluttaja Lasse Östring, Kirkon koulutuskeskus
- 11.00** *Kahvi*
- 11.30** *”Elävä strategia – strategiat johtamisen apuna vai esteenä...?”*
- Yht.lis., organisaatiopsykologi, johtava konsultti Maija-Leena Setälä, Työterveyslaitos, Tampere
- 12.30** *Lounas*
- 13.30** *”Elävä strategia – strategiat johtamisen apuna vai esteenä...?” jatkuu*
- Yht.lis., organisaatiopsykologi, johtava konsultti Maija-Leena Setälä, Työterveyslaitos, Tampere
- 14.45** *Forumien päättösanat, piispa Simo Peura*
- 15.00** *Kotia kohti*

AKI

AKI-opintomatka 2008

Pohjoismaisen kirkkomusiikkisymposium Norjassa 17. - 21.8.2008

AKIn koulutus- ja työvoimapolitiinen toimikunta on päättänyt, että kanttorien ja pappien seuraavan yhteisen opintomatkan kohteena on Norjan Stavanger, jossa vietetään Pohjoismaista kirkkomusiikkisymposiumia.

Pohjoismaisen kirkkomusiikkisymposiumin järjestävät neljän vuoden välein Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Islannin kanttorijärjestöt. Symposium on kanttorien lisäksi tarkoitettu kaikille, jotka haluavat kuulla korkeatasoista kirkkomusiikkia kiinnostavissa kirkkorakennuksissa, Symposiumissa voi myös kokea rikasta jumalanpalveluselämää ja vaihtaa ajatuksia pohjoismaisten kirkkomusiikin ammattilaisten ja ystävien kanssa.

Suomen Kanttori-urkuriliitto symposiumissa edustavat mm. Ismo Savimäen johtama Vanajan nuorisokuoro, sopraano Pia Freund sekä urkuri Christian Ahlskog, ja ohjelmassa kuullaan esimerkiksi Jouko Linjamaan Completorium.

Matkaohjelmasta tiedotetaan tarkemmin AKIn kotisivuilla myöhemmin. Symposiumin kotisivut ovat osoitteessa www.nks2008.no. Ks. myös Kirkkomusiikkisymposiumin ilmoitus tässä lehdessä s. 48.

Huom! Matkalle on mahdollista saada liittojen matka-apuraha.

Opintomatkalle voivat osallistua kaikki AKIn jäsenet puolisoineen. Ilmoittautumiset heli.meinola@aki-liitot.fi tai (09) 1502 653.

Diakonian tutkimuksen päivä 2007

"KANSAINVÄLINEN DIAKONIA – DIAKONIAN KANSAINVÄLISYYS"

pe 9.11.2007 klo 9.15–15.30

Helsingin yliopisto, päärakennus, pieni juhlasali

Asiantuntijapuheenvuoroina:

Tutkimuspäällikkö Mikko Malkavaara: "Kansainvälisen diakonian rajapinnat"

Professori Aila-Leena Matthies: "Taistelu globaalista hyvinvoinnista - kansalaisjärjestöjen ja diakonian rintama"

Erikoistutkija Marjaana Seppänen: "Globaalin ja lokaalin jännitteessä uudistuva diakonia"

Lisätietoja www.dts.fi

TERVETULOA!

Päivään ei ole osallistumismaksua eikä ennakkoilmoittautumista

Lisää valokuvia juhla- ja kirjastaan

KIITOS jo tähän mennessä lainaksi lähettämistänne valokuvista.

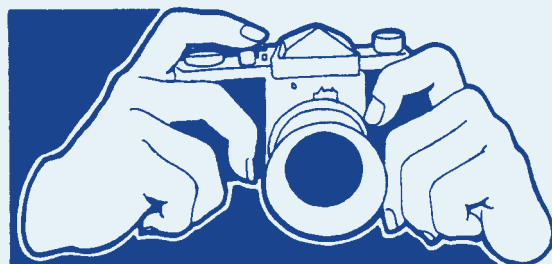
Pyydämme teiltä vielä täydennystä valokuvavaihtoehtoiksi Diakoniatyöntekijöiden Liiton valmisteilla olevaan 50-vuotisjuhlakirjaan. Kirjan tekstiosuus koostuu asiantuntijoiden artikkeleista. Valokuvat elävöittävät kirjan sanallista antia.

Toivomme saavamme valokuvia joulukuun puoleenvälisiin mennessä esimerkiksi jäsenten opiskelua ajoilta, harjoittelujaksoilta, moninaisista diakonian työtehtävistä, liiton järjestämisestä koulutustilaisuuksista, alaosaisten ja muiden liiton

toimielinten kokouksista.

Kirja julkaistaan ja tulee myyntiin ensi keväänä. Näistä asioista tarkemmin seuraavissa Cruxeissa ja liiton kotisivuilla.

Riitta Hiedanpää vastaa mielellään valokuvien ja niiden oikeuksiin liittyviin kysymyksiin puh. (09) 1502 287 tai 040 516 5557 tai sähköpostitse riitta.hiedanpaa@dtl.fi.

Naiskirkkoherrojen kokous

27.1.2008 klo 15.00 Maskun pappilassa, osoite Maskuntie 73.

Emäntänä kirkkoherra Aino Vesti, jolle ilmoittautumiset p. 040 535 5507.

Papiston päivät 2008

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

– PAPPINA AJASSA –

järjestetään 14. – 15.10.2008 Helsingin Messukeskuksessa Itä-Pasilassa. Suomen kirkon pappisliitto juhlii 90-vuotista taivaltaan Papiston päivien yhteydessä.

Ilmoittautumismaksut: työelämäjäsene 200 €, työelämän ulkopuolella olevat 90 €, opiskelijat 25 €, eläkeläiset 90 €.

Ilmoittautuminen alkaa keväällä 2008.

Pappisliiton opintomatkat 2008

Thaimaa 1.- 14.2.2008

Katso ilmoitus tämän lehden takakannessa.

Suomalais-ugrilainen pappeinkokous 10. - 15.6.2008 Virossa

Kokous pidetään Viljandissa, mahdollisesti Grand Hotellin tiloissa. Kokouksikielinä ovat suomi ja unkar.

Huom! Matkoille on mahdollista saada liiton matka-apuraha (350 euroa). Opintomatkoiille voivat osallistua Pappisliiton kaikki jäsenet puolisoineen. Ilmoittautumiset heli.meinola@akiliitot.fi tai (09) 1502 653.

Pappisliiton ja Kanttori-urkuriliiton alaosastot Turun seudulla järjestivät lokakuun alussa tienoon ensimmäisen pappien ja kanttorien yhteisen alaosastotapaamisen. AKI-yhteistapaamisen aiheena oli uunituore kirkon yleinen virkaehtosopimus ja uusi palkkausjärjestelmä.

TURUN SEUDUN PAPIT JA KANTTORIT SAMASSA VENEESSÄ

Pappisliiton ja Kanttori-urkuriliiton alaosastot Turun seudulla näyttivät hyvää esimerkkiä paikallistason AKI-yhteistyössä.

Ne järjestivät lokakuun alussa tienoon ensimmäisen pappien ja kanttorien yhteisen alaosastotapaamisen. Aiheena oli uunituore kirkon yleinen virkaehtosopimus ja uusi palkkausjärjestelmä.

Seminaarin isäntinä toimivat jumalanpalvelus- ja musiikkisihiteeri Mika Mäntyranta ja Turun tuomiokirkon kanttori Jukka Pietilä. AKIn toimistosta mukana olivat toiminnanjohtaja Esko Jossas, joka perehdytti osallistu-

jat sopimusasioihin, sekä apulaistoitominnanjohtaja Annamari Jokinen, joka informoi muista AKIn ajankohtaisista asioista.

Uusi palkkausjärjestelmä siirtää vastuuta palkka- ja palvelussuhdeasioista keskustasolta seurakuntatasolle. Jotta järjestelmä toimisi, kuten on tarkoitettu, eli vastuuta ja asiantuntijaosaamista palkiten, tulevaisuudessa on tarvetta entistäkin vilkkaampaan vuorovaikutukseen liiton ja sen jäsenkunnan kesken.

Liiton edustajien ja alaosa-aktiivien tapaamiset tarjoavat tähän erinomaisen mahdollisuuden.

AKI

Mikä määräaikaisuuksissa mättää? Millaista tukea päätöksentekijä tarvitsee?

Pappi ja kanttori - päätöissä seurakunnassa

TULE jakamaan kokemuksia AKIn järjestämään päätöksentekoseminaariin tiistaina 13.11. klo 10 – 16 Akava-talossa Pasilassa, Rautatieläisenkatu 6.

Mukana keskustelemassa mm. tutkija Sikke Leinikki ja AKIn puheenjohtaja Mikael Helenelund.

Seminaarin jälkeen klo 17 on mahdollisuus osallistua Kallion kirkossa järjestettävään Työn messuun.

Seminaari on osallistujille maksuton, AKI tarjoaa lounaan.

Opiskelijasihteeri Sanna Ylä-Jussila antaa lisätietoja ja ottaa ilmoittautumisia vastaan 6.11. asti: sanna.yla-jussila@akiliitot.fi, (09) 1502 455.

KIRKON LAPSITYÖNTEOLOGIT ESITTÄYTYY

KIRKON lapsityön teologit on lapsityössä mukana olevien teologiiden yhteinen neuvottelu-, keskustelu- ja koulutusfoorum. Yhteisiä tapaamisia ovat neuvottelu- ja koulutuspäivät.

Yhteydenpito jäseniin tapahtuu jäsenkirjeellä, johon liitetään myös hartaustideoita kierto- ja käyttöön. Jäsenkirjeet lähetetään sähköpostin kautta.

Yhdistyksen hallitus on myöntänyt stipendejä, joilla on kustannettu jäsenen osallistumisia lapsityön koulutustilaisuuksiin. Yhdistyksen vuosikokous on keväällä koulutus- ja neuvottelupäivien yhteydessä. (Keväällä 2008 neuvottelupäivät Seinäjoella 9. -

11.4.)

Kirkon lapsityön teologit on itsenäinen rekisteröity yhdistys, jonka jäseneksi voi liittyä Suomen ev.lut. kirkon tai muiden yhteisöjen lapsityössä toimiva teologi. Yhdistys on Suomen kirkon pappisliiton alaosasto.

Lisää tietoja yhdistyksen puheenjohtajalta Kari Springfeltiltä kari.springfelt@evl.fi ja sihteeriltä Raija Ojellilta raija.ojell@evl.fi sekä kotisivuilta www.kirkonlapsityonteologit.fi. Kotisivuilta löytyy myös tietoa jäseneksi liittymisestä.

Olet tervetullut mukaan yhdistykseen vaikuttamaan ja tapaamaan toisia lapsi- ja perhetyöntekijöitä!

Hanki Pappisliiton logolla varustettu sateenvarjo

SATEENVARJO on puuvartinen, tummansininen, muovi-ikkunalla ja liiton logolla varustettu. Hinta 12 euroa + toimituskulut 7,80 euroa.

Sateenvarjoja voi tilata Pappisliiton toimistosta numerosta 1502 657 tai 1502 653.

ILMOITTAUDU KANTTORIPÄIVILLE

Mistä on kunnan kanttorit tehty?

Neljännet kanttoreiden valtakunnalliset neuvottelupäivät pidetään 6.–8.2.2008 Turussa. Päivien ohjelmassa pyritään selvittämään, mistä aikeneista kunnan kanttorit koostuvat. Näihin kanttorin identiteetin kysymyksiin pureudutaan sekä yhteisissä tilanteissa avajaisista alkaen että työpajatyöskentelyissä.

saan valikoiman erilaisia pysähdyksiä kanttorin identiteetin tutkimiseen. Työpajat muodostavat kolme kokonaisuutta, polkua, joista kustakin voi valita erilaisia vaihtoehtoja: Kuntopolku, Muusikonpolku ja Kestävyyspolku.

Nuottinäyttely järjestetään tälläkin kertaa.

Paikkana on seurakuntakeskuksen sali.

Sijainti

Päivät pidetään Turussa. Keskeisinä tapahtumapaikkoina ovat saman kadun varrella sijaitsevat Tuomiokirkko, seurakuntakeskus ja konserttitalo. Työpajakokootumiset ovat näiden välittömässä läheisyydessä.

Ohjelma

Avajaiset pidetään Turun tuomiokirkossa 6.2.2008 klo 13, tilaisuudessa on läsnä arkkkipiispa Jukka Paarma. Päätösmessua vietetään Turun piispan Kari Mäkisen johdolla 8.2.2008 klo 12 alkaen. Sen lisäksi että kuuntelemme korkeatasoisia esityksiä, osallistumme yhdessä musiikin tekemiseen.

Kanttoripäivien kanssa samaan aikaan pidetään jo perinteinen Katedraali Soi -tapahtuma. Kanttoripäivien ohjelmaan kuuluu kaksi tapahtuman konserttia, keskiviikkona 6.2. Dillbèrin ja Kalevi Kiviniemen sekä torstaina 7.2. Turun Filharmonisen orkesterin konsertit. Lisäksi ohjelmaan kuuluu jo perinteinen illanvietto. Tällä kertaa tutustumme varsinaissuomalaiseen mentaliteettiin.

Työpajat ovat olennainen osa päivien ohjelmaa. Haluamme tarjota run-

Kustannukset ja ilmoittautuminen

Kanttoripäivien osallistumismaksu on 2.11.2007 mennessä ilmoittautuville 95 €, ja se sisältää kaiken ohjelman. Tämän jälkeen maksu on 125 €. Osallistumismaksu opiskelijoilta on 25 € ja eläkeläisiltä 60 €. Majoituksista, matkoista ja ruokailuista osallistujat huolehtivat itse.

Ohjelma kokonaisuudessaan, ilmoittautumislomake sekä hotelli-info löytyvät verkosta osoitteesta <http://www.evl.fi/kkh/to/kjmk/kjanp.html>.

Linkki sekä ohjelmaan että ilmoittautumislomakkeeseen on myös AKIn ja SKUL:n kotisivuilla.

Opiskelijat huomio! Kanttori-urkuri-liiton hallitus on päättänyt, että liitto maksaa kymmenen ensimmäiseksi Kanttoripäiville ilmoittautuneen liiton opiskelijajäsenen päivien osallistumismaksun, matkakustannukset (halvimman kulkuneuvon mukaan) sekä majoituksen Tapulitalossa. Ilmoitamme asiasta ennen Kanttoripäiviä ko. henkilöille. Myös omasta oppilaitoksesta kannattaa kysyä tukea päiville osallistumiseen!

Oletko jo hankkinut Kanttori-urkuriliiton 100-vuotishistoriikin?

”Leivästä, Sanasta ja Musiikista” -kirjassa valotetaan Suomen Kanttori-urkuriliiton aika ajoin myrskyisiäkin vaiheita monesta suunnasta. Professori Reijo Pajamon kirjoittama laaja historiaosuus valokuvineen kuljettaa lukijaa menneiden vuosikymmenten tiiviisiin tunnelmiin – niin musiikkijuhlien ja sävellyskilpailuiden kuin palkkaneuvottelujenkin ääreen.

Kirjassa kuvataan valaisevasti myös moninaisia vaiheita liiton suhteissa mm. kirkon hallintoon ja Pappisliittoon. Kirjan artikkeliosassa nimekäs joukko kanttoreita ja kirkkomusiikin ystäviä pohtii uuden vuosituhannen mukanaan tuomia haasteita.

Kirjan hinta on liiton jäsenille 25 euroa + lähetys- ja postikulut. Muille kirjaa myydään hintaan 35 euroa + lähetys- ja postikulut. Kirjan tilaukset tuija.kukkonen@akiliitot.fi tai (09) 1502 446.

AJANKOHTAISTA VERKOSSA

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKIwww.pappisliitto.fi

Tietoa uudesta virka- ja työehtosopimuksesta.

Palkkojen siirtäminen uuteen palkkausjärjestelmään.

Seuraa jäsenetutarjouksia.

Diakoniatyöntekijöiden Liittowww.dtl.fi

Tietoa uudesta virka- ja työehtosopimuksesta.

Linkki Lappeenrannan päivien kuviin ja teksteihin.

Huomaathan, että AKIn ja perusliittojen (Suomen Kanttori-urkuriliitto ja Suomen kirkon pappisliitto) sivut muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

Sattuiko hupaisa tapaus?

Cruxissa alkaa vuoden alusta uusi Sattumuksia -palsta. Palstalle kootaan seurakunnan työssä sattuneita hauskoja tositaapauksia, jotka vetävät suupielet hymyyn. Tapaukset voivat olla miltä tahansa työalueelta, kuten toimituksista, kuoroharjoituksista, kotikäynneiltä, kohtaamisista lasten kanssa jne. Pääasia on, että tapaus on hauska ja se on todella tapahtunut.

Sattumus kannattaa kertoa niin, että siihen liittyneitä henkilöitä ei tunnisteta. Jos työntekijä haluaa mainita oman nimensä, se on mahdollista.

Lähetä sattumus sähköpostilla os. merja.laaksamo@akiliitot.fi. Julkaisuista sattumuksista ei makseta palkkiota.

TIMO KORHONEN/KUVAKOMIAA

KUVIA PAPPISLIITON 90-VUOTISELTA TAIPALEELTA

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO täyttää 90 vuotta vuonna 2008. Merkkivuotta juhlistaan Papiston päivien yhteydessä. Päiville suunnitellaan valokuvanäyttelyä, jonka kokoomiseen toivomme jäsenistön apua. Jos Sinulla on Pappisliiton toimintaan liittyviä valokuvia vuosien varrelta, ota yhteyttä liittoon.

Myös pappilakulttuuriin ja pappina

toimimiseen liittyvät valokuvat ovat tervetulleita, kuvia kaivataan erityisesti alkuvuosikymmeniltä.

Jos olet valokuvauksen harrastaja ja kiinnostunut avustamaan näyttelyn suunnittelussa, ota yhteyttä.

Yhteyshenkilö on Tuula Anttonen, puh. (09) 1502 453 tai tuula.anttonen@akiliitot.fi.

Kanttori-urkuriliiton, Pappisliiton ja Diakoniatyöntekijöiden Liiton jäsen Huolehdiathan, että ammattiliiton jäsenmaksu on peritty palkastasi

Maksamalla jäsenmaksun varmistat jäsenyytesi liitossa ja Erityiskoulutusten työttömyyskassassa. Lisäksi olet oikeutettu käyttämään liittojen tarjoamia jäsenetuja.

Työnantajan vaihtuessa, pyydä uusi valtakirja liitostasi, täytä se ja anna työnantajan kappale työpaikkasi pal-

kanlaskijalle. Muistathan myös lähettää liiton kappaleen valtakirjasta omaan liittoosi.

Ollessasi poissa töistä esimerkiksi äitiyslomalla, virkavapaalla, työttömänä jne., pyydä pankkisiirtolomake jäsenmaksun maksamista varten liitostasi.

Cantor help -ryhmästä tukea nuorille kanttoreille

HIIPPAKUNTAKANTTORIT ovat usein törmänneet siihen tosiasiaan, että he ovat tukemassa tulevia pappeja ja diakoneja kapitulien ordinaatiokoulutuksissa, mutta oman ammattikunnan tukemiseen ei ole luotu rakenteita, koska orientaatio- tai ordinaatiokoulutusta ei ole. Tuntuu siltä, että kanttorien ammatti-identiteetin muodostuminen, sisäänajo seurakuntatyöhön ja kirkon elämään on liikaa sen varassa, millaiseen seurakuntaan he sattuvat menemään.

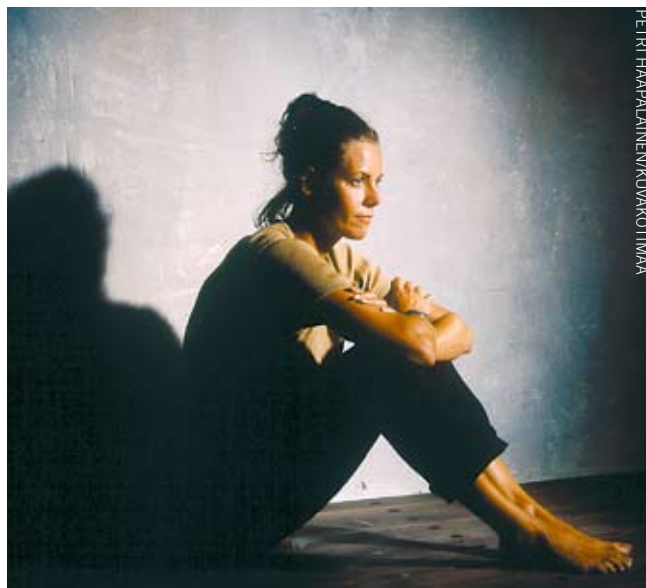
Tämä vaivasi myös meitä Espoon ja Helsingin hiippakuntakanttoreita ja pohdintamme seurauksena päätimme perustaa pioneeritoimintana ryhmän Espoon ja Helsingin hiippakuntien virkaiässä nuorille kanttoreille. Ryhmä sai nimekseen Cantor help.

Koulutuskalenterissa olleen perustietoa lisäksi lähetimme henkilökohtaisen kutsun kaikille alle kaksi vuotta virassa tai sijaisina olleille kanttoreille.

Neljän nuoren kanttorin ja kahden vetäjän ryhmä

Ryhmään ilmoittautui alun perin viisi kanttoria, mutta yksi joutui heti alustaa jättäytymään pois. Ryhmä muotoutui siis neljän nuoren kanttorin ja kahden vetäjän ryhmäksi. Kokoonnuimme kevään 2007 aikana kerran kuu-kaudessa vuoroin Espoossa ja Helsingissä.

Keräsimme alussa asioita, joita ryhmäläiset toivoivat kokoontumisissamme käsiteltävän. Jokainen kertoi vuorollaan jonkin ongelmatilanteen, johon toivoi muilta tukea. Keskusteluissa tuli esille monenlaisia kysymyksiä. Me vetäjät pyrimme olemaan mahdol-

PETRI HAAPALAINEN/KUUKOTIMAA

lisimman paljon kuulolla antamatta valmiita vastauksia. Ryhmän jäsenistä kolme oli ainoita kanttoreita seurakunnissaan ja yhdellä oli yksi kollega.

Ryhmä muodostui tiiviiksi ja luottamukselliseksi. On surullista, miten yksin monet kanttorit jäävät työssään, erityisesti pienemmissä seurakunnissa, joissa ei ole kollegoita.

Työntekijöiden oikeuksista kerrotaan liian vähän

Keskusteluissa tuli jatkuvasti esiin, miten vähän seurakunnissa kerrotaan työntekijöiden oikeuksista, ja näin moni asia – liian moni! – tuli ryhmän jäsenille uutena tietona. Ryhmän tuki asioiden ja omien oikeuksien eteenpäin viemisessä oli monille merkittävä. Ryhmän yhteinen kokemus oli, että he olivat tämän myötä kasvaneet viranhoidossaan ja kanttorin identiteetissään. He saivat vertaistukea ja rohkeutta, kun kuulivat muidenkin ongel-

mista. Jotkut kokivat ryhmän työnohjauksen korvikeeksi, kun se pitkien etäisyyksien vuoksi ei ole ollut mahdollista.

Kevään aikana kävimme myös tutustumassa molempiin tuomiokapituleihin ja Sulasolin nuottimyymlään. Lisäksi vierasnamme oli AKIsta apu-

laistoinninjohtaja Annamari Jokinen, joka kertoi ammattiyhdistystoiminnasta ja UPJ:stä.

Kritiikkiä kysyessämme saimme vastaukseksi ainoastaan, että ryhmä kokoontui liian harvoin ja kokous lopui liian lyhyeen. Pidimmekin ryhmäläisten toiveesta syyskuussa yhden ylimääräisen tapaamisen, jossa keräsimme kokemuksia ryhmän merkityksestä. He toivoivat, että tällainen ryhmä voisi toimia jatkossakin niin, että siihen voisi tulla sopiva määrä kanttoreita, pitempäänkin virassa olleita, jotka kaipaavat vertaistukea ja joille työnohjaus ei syystä tai toisesta onnistu.

*Kaisa-Leena Harjunmaa-Hannikainen
Tapiolan kanttori
(Espoon hiippakuntakanttori 30.9. asti)
Hanna Remes
Töölön kanttori,
Helsingin hiippakuntakanttori*

Päivien tiivistä asia-antia olivat maanantai-iltapäivän paattityöskentelyt. Osa paattien aiheista löytyy tästä lehdestä ja lisää tekstejä verkkosivuilta www.dtl.fi sivuston etusivun linkistä.

Diakoniatyöntekijöiden päivät 3. - 4.9.2007:

Samassa veneessä – Aivot ristissä

Syyskuiseen Lappeenrantaan kokoontui lähes 700 diakonia-työn asiantuntevaa ammattilaista työn ajankohtaisten kysymysten äärelle. Asiaa ja kohtaamisia oli tarjolla runsaasti. Päivillä kuultiin virallisia puheita ja lausuntoja, mutta niiden rinnalla tärkeitä olivat kohtaamiset ja keskustelut kollegojen kanssa.

Piispa Huotari palasi päivien avauspuheessaan diakonian perusteisiin muistuttaen, että diakonian tehtävä on antaa ääni kaikkein heikoimmille. Kunta- ja palvelurakennemuutoksen videssä osan palveluista kauemmas ihmisistä, heikoimpaan osaan jäävät jo entuudestaan diakoniatyöntekijälle tutut ihmisryhmät. Huotarin mielestä ei kuitenkaan kirkossakaan kannata kulkea selkä edellä kohti tulevaisuutta.

Hänen mielestään kunta- ja palvelurakennemuutos on myös mahdollisuus.

”Diakoniatyön verkottuminen muuttuu ja yhteistyökumppaneina tulevat entistä enemmän olemaan yksityiset yrittäjät, laitokset ja niin edelleen.”

Toisaalta piispa muistutti diakonia-väkeä siitä, ettei se unohtaisi työssään kotikäyntityötä.

”Diakonian perustarkoitus toteutuu henkilökoh-

taisissa tapauksissa ihmisten omista ympäristöissä. Vaalikka kotikäyntejä siellä, missä se on mahdollista”, piispa painotti.

Sergei Kiselev

Maanantain toisen puheenvuoron käytti kirkkoherra Sergei Kiselev, joka kertoi varsin perustavanlaatuisessa puheessaan Venäjän ortodoksisen kirkon vaikeuksista alkaen vuoden 1917 vallankumouksesta aina tähän päivään asti.

Kirkkoherra Kiselev työskentelee Moskovan patriarkaatin yhteiskuntasuhteiden osaston johtajana, joten hän on näköalapaikalla kirkollisten olojen ja myös kansan mielenlaadun tarkkailijana.

Kiseleviä murehdittaakin tämän päivän venäläisessä yhteiskunnassa maallistuminen kaikkine lieveilmiöineen. Mutta vaikka maallistuminen toisaalta lisääntyykin, Kiselev näkee kirkkonsa merkityksen olevan kuitenkin kasvamassa.

”Ortodoksisuudesta on tullut sekä poliittiselle eliitille että myös laajoille kansankerroksille se voima, joka yhdistää kansakunnan”, Kiselev arvioi. ■

Iso joukko päivien osallistujista nousi oikeaan paettiin, m/s Camillaan ja suuntasi Saimaan kanavalle.

Helsingin Diakonissalaitoksen johtaja, rovasti Antti Lemmetyinen (kesk.) palkittiin Kirkon diakonia- ja yhteiskuntayön kultaishella ansiomerkillä. Ensimmäistä kertaa jaetun Diakonian merkin sai lisälmen kaupungin talous- ja velkaneuvoja Hilkka Nurmi (oik.). Hänen valintaansa oli esittänyt lisälmen seurakunnan diakoniatoimikunta. Diakonian merkki annetaan henkilölle tai yhteisölle, joka toiminnassaan tai päätöksenteossaan on toiminut yhteistyössä diakoniatyön kanssa. Kuvassa myös Ulla-Maija Harju (vas.) ja Anne Pulkka (edessä oik.).

Slaavilaista tunnelmaa välittävät Romantika-yhtyeen Elena Putina ja Jouko Junnonen.

SEPPÖ J.J. SIRKKA

Vuoden 2007 diakoniatyöntekijäksi valittiin Lahden Launeen seurakunnan johtava diakoniatyöntekijä Elisa Linkola.

Iltajuhlan juontajat Ulla Tornainen ja Seppo Laakso.

Ohjelmassa oli musiikkia monessa muodossa, kuvassa Lappeenrannan seurakunnan Lapsikuorot.

Hälsningar från diakoniarbetardagar

KARIN SALENIUS,
DIAKONISSA I NORRA SVENSKA
FÖRSAMLINGEN, HELSINGFORS

Över 600 kolleger deltog till Diakoniarbetarnas dagar i Villmanstrand den 3. – 4.9.2007. Temat för dagarna var ”Samassa veneessä – airot ristissä”.

DET VAR den 3 september måndag morgon och väckarklockan har ringt extra tidigt för att jag inte skall missa bussen som startar klockan 7 från Mikaelsgatans turisthållplats. Lite kittlar det i magen för på plats skall det vara nästan 50 kolleger som är på väg till samma ställe som jag och av dem känner jag bara ett fåtal. Egentligen är jag bara helt säker på min rumskamrat, för henne pratade jag med kvällen innan.

Vi är på väg till de finska diakoniarbetarnas dagar i Villmanstrand dit det väntas över 600 deltagare från hela Finland, en riktig mammut-tillställning alltså i dagarna två. Temat för dagarna är ”Samassa veneessä – airot ristissä”.

Var och en hade på förhand valt 2 av 14 möjliga temagrupper där man deltog i något som intresserade just henne eller honom. Utbudet var mångsidigt så svårigheten låg nog i att välja bort flere intressanta grupper då man samlades samtidigt, men i helt olika utrymmen på olika platser i staden.

Vem kan segla förutan vind

En grupp ”Astu laivaan” steg ombord

på m/s Camilla och åkte ut på kanal-tur, en annan funderade över diakonalt familjearbete, en funderade över vad händer när församlingens diakoniarbetare tröttnar på att visa medlidande. En grupp funderade kring utbildningsmöjligheter som stöd för diakoniarbetare, en annan funderade över senaste nytt inom diakoniforskning, I ”Venevarustaja väylämerkkien välissä” funderade man över hur församlingens verksamhets- och ekonomiplan betjänar diakoniarbetet. I ”Pahoinpidelläänkö paatissa?” gavs möjlighet att få information genom Vanhusten Turvakotiyhdistys ry. Mitt eget val för ena dagen var ”Vem kan segla förutan vind’ Hengellisestä elossa pysymisestä”. Mina förväntningar på innehållet visade sig vara lite för höga – eller kanske uttrycksättet kunde ha varit ett annat för att med jämna mellanrum sjunga sången var enligt mitt tycke platt trots att den sjöngs på svenska.

Den andra dagens samling var betydligt mer intressant där jag hade valt ”Yksin työtä tekevä diakoniatyöntekijät” där flera värdefulla tankar sades ut och speciellt en vädjan till diakoni och stiftsekreterare att sammankalla alla ensamarbetande diakoniarbetare till gemensamma samlingar.

Andra viktiga samlingar var för ”Johtavat työntekijät”, ”Kirkko kaikille”, ”Mielenterveystyö”, ”Diakoniteologit”, ”Vapaachoistyö”, ”Yhteiskunnallinen työ”, ”Kriminaali-jä pähdetyö”.

Tack för bra dagar

Dessa samlingar var viktiga forum som säkert gav var och en något att

fylla den personliga ryggsäcken med. Många var de bord i stadshuset aula där olika utsällare satt fram material och produkter till glädje för många. Ett vackert smyckat auditorium med träbåt och åror, solrosor i mängd, fungerade som suverän mötesplats för gemensamma program.

Här fick vi ta del av otroligt välgjord visuell välkomsthälsning, mustig musik av ”Romantika-yhtye” och i ett ögonblick var jag fångad in i den mäktiga ryska musiken. Här fick vi ta del av en splitterny multimediaföreställning om Helsingfors Diakonissanstalt som detta år firar 140 år. Det känns gott att få vara med i systergemenskapen!

Jukka Leppilampi sjöng till eget gitarrkomp. Årets diakoniarbetare presenteras, förtjänsttecken delades ut åt skuldrådgivare och prästerskap – tankar väcktes om när egentligen prästerskapet kommer att uppmärksamma diakoniarbetare för deras många insatser?! Kanske dagen kommer....

Dagarna gav också möjlighet att besöka ”Lappeen Marian kirkko” som med sin storlek, sina blåa kyrkbänkar och mäktiga kristallkronor gav fin inramning åt kvällsprogram med meditativ musik. Larry Price sjöng och spelade saxofon, Jarkko Lavaste orgel. En verklig fullträff! Detsamma stod församlingens barnkörer för med sina sånger som till sist önskade oss ”Turvallista matkaa”. Det som vi ännu behövde var välsignelsen och den förmedlade biskop Voitto Huotari.

Tack alla arrangörer för bra dagar! Tack Karin Degerman för värdefulla pratstunder! ■

Terveisiä ”Diakonia ristivedossa” -paatista

Mitä kuuluu diakoniatyölle tänään?

ELINA JUNTUNEN

TUTKIJA, HELSINGIN YLIOPISTO,
KÄYTÄNNÖLLISEN TEOLOGIAN
LAITOS

Millaiseksi diakoniatyön keskeiset tehtävät ja haasteet mielletään vuonna 2007? Millaista asiantuntijuutta diakoniatyössä tarvitaan?

Muun muassa edellä mainittuihin kysymyksiin haettiin vastausta ”Diako-

nia ristivedossa” -paatissa, jonka Diakonian tutkimuksen seura järjesti Lappeenrannan diakoniatyöntekijöiden päivillä 3.9.2007. Diakonian tutkimuksen seura keräsi nettikyselyllä päiville osallistujien näkemyksiä diakonian muutoksista, haasteista ja muista ajankohtaisista kysymyksistä. Kysely perustui kolmeen keskeiseen teemaan, jotka olivat diakonian ristipaineet, johtajuus- ja palkkausudistuskysymykset sekä diakonian asiantuntijuus tänään. Kysely lähetettiin 594 henkilölle, joista 289 vastasi kyselyyn. Näin

ollen vastausprosentti oli lähes 48.

Vanhustyö luo haastetta diakoniatyöhön

Nettikyselyyn vastanneiden mukaan viimeisen kahden vuoden aikana diakoniatyössä oli lisääntynyt erityisesti yhteistyö kaupungin/kunnan sosiaalitoimen kanssa, hallinnolliset työt sekä sielunhoitotyö. Noin 50 prosenttia vastaajista katsoi, että edellä mainittujen tehtävien määrä oli kasvanut heidän työkuvaan. Taloudellisen avustamisen, koulutuksen ja diakonisen hoitotyön

määrän diakoniatyössä katsottiin sitä vastoin vähentyneen.

Mielenkiintoista kuitenkin oli havaita, että kommentoimissaan avoimin vastauksin diakoniatyöhön kohdistuvia paineita vastaajat näkivät, että taloudelliseen avustamiseen liittyvät tehtävät olivat edelleen tämän päivän diakoniatyön keskiössä. Erityisesti velkaantumisen ja toimeentuloturvaongelmat nähtiin diakonian taloudellisen avun asiakkaiden toistuviksi kysymyksiksi ja ongelmiksi.

Taloudellista avustamista voimakkaammaksi diakoniatyön tehtävien ja haasteiden luojaksi nähtiin vanhustyö. Kyselyyn vastanneet kertoivat, että vanhusten määrän kasvaminen ja heikkokuntoisten vanhusten kotona asumisen lisääntyminen olivat kasvattaneet myös kysyntää diakoniatyöntekijöiden kotikäynneille.

Vanhusten kohtaamisen yhteydessä taloudellinen avustaminen näyttäisi olevan kasvusuunnassa, sillä kalliit lääkehoidot ja muut sairaiden hoitoon liittyvät kustannukset olivat saaneet asiakkaat nipistämään esimerkiksi ravintokustannuksistaan. Vanhustyön tarpeet vaativat myös muun muassa yhä aktiivisempaa panostamista diakonian vapaaehtoistyöhön.

Heikompien äänenä

Diakonian tutkimuksen seuran kyselyssä haettiin vastausta siihen, millaisena diakoniatyön perustehtävä nähdään vuonna 2007. Vastaajien mukaan diakonian tehtävänä oli tukea kaikkein heikoimmilla olevia ja etsiä eniten kärsiviä. Diakoniatyön tulisi myös kohdata ja auttaa ihmisiä kokonaisvaltaisesti. Kokonaisvaltaiseen apuun nähtiin sisältyvän niin henkinen, hengellinen kuin aineellinen apu.

Kyselyn vastausten yhtenä peruslankana oli myös näkemys diakoniatyön yhteiskunnallisen vaikuttamisen ulottuvuuksista. Diakonian tulee tässä ajassa puolustaa yhä äänekkäämmin

heikoimmilla olevia sekä nostaa esille yhteiskunnan sosiaalisia ja taloudellisia epäkohtia, kuten yksi kyselyyn vastaajista kertoi:

”Diakoniatyön perustehtävänä on tunnistaa ympärillä olevaa hätää, reagoida siihen ja tuoda se julki. Kulkea ihmisten rinnalla, tukien ja vahvistaen ihmisten voimavaroja. Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolustaja. Antaa ääni äänettömälle!”

Monialainen osaaminen asiantuntijuuden voimavarana

Yksi diakoniatyön tämän ajan keskeisimmistä kysymyksistä on pohtia diakoniatyön asiantuntijuutta. Toimiminen erilaisten ammatillisten sektoreiden risteyskohdassa saa kysymään, mistä diakoniatyön asiantuntijuustieto rakentuu ja mitkä ovat asiantuntijuuden puutteita. Yli 60 prosenttia vastaajista katsoi, että heidän asiantuntijuutensa perusteina olivat paikallisen tiedon tuntemus (olosuhteet, sosiaaliset verkostot, erityishaasteet jne.), oma työhistoria ja -kokemus sekä ainutlaatuinen tieto, joka karttuu vuorovaikutustilanteessa asiakkaan kanssa. Erittain merkittävässä asemassa olivat

Elina Juntunen

myös kollegoiden kanssa jaettu tieto ja ammatillinen koulutus.

Diakoniatyön asiantuntijuudessa koettiin puutteina sosiaali- ja terveys- turvajärjestelmän tunteminen, sosiaaliturvan katveiden tiedostaminen ja muun muassa mielenterveyden ongelmien ja somaattisten sairauksien tunnistaminen. Asiantuntijuuden puutteet koskivat erityisesti siis sosiaali- ja terveysalan sektorin tietoa ja osaamista.

Avointen vastausten perusteella voidaan sanoa, että diakoniatyön asiantuntijuuden ytimessä ja erityislaatuana pidettiin monialaista osaamista, arjen tuntemista ja elämän kipeiden kohtien herkkää havaitsemista sekä monipuolisia vuorovaikutustaitoja. Yksi vastaajista totesi:

”Mikään asia inhimillisessä elämässä ei ole vierasta diakonialle; arjen asiantuntijuus on vahvaa, tieto ei ole vain ammatillisten asiantuntijoiden tuottamaa.”

Tutkimukselle uusia haasteita

Diakonian tutkimuksen seuran kyselyn vastaukset ja paattiin osallistujien puheenvuorot osoittivat, että diakoniatyössä tarvitaan muun muassa avointa keskustelua sekä aktiivista tutkimus- ja selvitystyötä, jotta voidaan nähdä arjen diakoniatyön keskeinen profiili, omaleimaisuus ja voimavarat.

Diakoniatyön erityislaatu ei saa hukkaa tehtävien kirjavuuden ja yhteiskunnan tuottamien paineiden alle. Diakonia ristivedossa -paattiin osallistujat kehottivatkin etsimään muassa määrittelyä sille, mitä on diakoninen vanhustyö tai diakoninen perhetyö.

Mikä siis tekee tämän päivän diakoniatyöstä diakonista?

Kyselyn keskeisistä tuloksista saa lisätietoa Diakonian tutkimuksen seuran kotisivuilta www.dts.fi. Lisätietoja antaa myös Elina Juntunen (elina.juntunen@helsinki.fi).

Hengellisestä elossa pysymisestä

Vem kan segla förutan vind?

MIKKO PEURA

TOIMINNANJOHTAJA, HILJAI-
SUUDEN YSTÄVÄT RY

Niin kuin on mahdotonta purjehtia tyynessä, yhtä mahdotonta on pysyä hengellisesti elossa ilman kasteessa vuodetun Pyhän Hengen vaivannäköä. Jumala on alkaja ja loppuun saattaja, Anna-Maija Raittilan sanoin: ”Syvällä elämän suonissa virtaa kärsivällinen armo.”

En taivuttele teitä mihinkään sellaiseen jumalasuhteeseen, joka saattaa tuntua ensi alkuun puoleensa vetävältä, mutta tarkemmin ajateltuna kuitenkin vieraalta. Jo hiukan virttynyt perheneuvoja minussa saa varomaan sellaista elämänasennetta, joka perustuu haaveilulle. Kielessäni on selvä ero haaveen ja unelman välillä. Jälkimmäinen, unelma, kasvaa toiveesta, että jokin asia tulisi todeksi, kun ensin mainittu eli haave ei ole oikeastaan juurikaan tekemisissä todellisuuden kanssa.

Usein nämä haaveet esitetään unelmaa muistuttavina pyrkimyksinä, joiden toteuttamiseen tarvitaan mitä moninaisimpia tekniikoita. Tämän alan kirjallisuuden nimeksi sopisi ”how-to-ismi”. Miten oppia tekemään sitä tai tätä, ennen kaikkea – miten saan omakseni sen, mistä vain haaveilen. Nämä haaveet voivat koskea myös jumalakuvaamme tai hengellistä elämäämme.

Yhtä vähän kannustan pelkkien kylmien realiteettien varassa elämiseen. En myöskään innosta hengelliseen huippu-urheiluun. Hengissä pysymi-

sen taistelu on kaukana huippu-urheilusta. Olemme saattaneet harjoitella opiskeluaikana pikalukutekniikoita. Nämä tekniikat toimivat uuden omaksumisessa, mutta soveltuvat kovin huonosti Raamatun lukemiseen silloin, kun olemme etsimässä sieltä sanaa, joka voisi koskettaa kuihtuvaa, nälkiintynyttä sisintämme.

Useimpien kohdalla kyse ei kuitenkaan ole kirjaimellisesti ottaen hengellisestä elämästä tai kuolemasta, vaan näiden ääripäiden keskinäisestä suhteesta ja jännitteestä, välimaastosta, voisiko sanoa monenlaisista hengellisistä ”läheltä piti” -tilanteista. Yksin jääminen on jokaiselle vaarallista, ja yhtä vaarallista on jäädä yhteisön verkkoon. Vaarallista on lähteä ja vaarallista on jäädä, niin kuin jo pyhä Birgitta tuli sanoneeksi.

Kaipaus ja kutsumus matkalle

Toisaalta, parhaimmillaan tuulen viiriäminen on kuin tanssiin kutsu. Tunnessävelmämme sanat puhuvat matkan teosta ja vailla olemisesta, varmasti myös kaipauksesta: ne ovat vastalause yksinjämiselle, ne kyseenalaistavat riippumattomuuden ihanteena.

”Vem kan segla förutan vind?” Lau-lu nivoo yhteen vapauden ja kaipauksen. Mutta mihin olemme matkalla? Meille on pokattu tai niiattu, pyydetty mukaan. Hyväksyessämme aikanaan kutsun sanoimme suostuessamme Hengen tuulelle: ”Vie sie, mie viki-sen.” Meitä on kutsuttu ja kutsutaan elämämme jokaisena päivänä, vielä eläkkeellekin jäätyämme, hengityskoneessa ollessamme tai rollaattorin varassa liikkuessamme. Tai – emme ehkä halunneet lainkaan siihen työhön, jota nyt teemme. Siitä huolimatta

itse kutsua ei voi mitätöidä.

Voimme kuulostella kukin tykönämme sitä, millainen syke elämäsämme on ollut viime aikoina ja mitä se on tänään ja tässä? Apostolien tekojen lopussa Paavali kertoo merimatkastaan itäisellä Välimerellä. Hänen piti päästä Italiaan. Matka kulki Kyp-roksen ja Kreetan kautta. Kuvaus on niin elävää, että meidän on helppoa nähdä alus tuulten ja karikoiden armoilla. Tuulen suunnan ja voiman takia Paavali näki aiheelliseksi varoittaa kaikkia aluksella olevia: ”Miehet, minä tiedän, että purjehduksestamme tulee työläs ja vaarallinen. Siinä ei ole vaarassa vain lasti ja laiva, vaan myös oma henkemme.” (Apt. 27:10)

Kun meistä tuntuu siltä, että meillä menee lujaa, se ei silti välttämättä ole merkki siitä, että olemme todellakin liikkeellä. Kysymme siis aiheellisesti: mikä meidät oikeastaan saa liikkeelle? Tunnetason myrskytuulet tulevat ja menevät, mutta ne eivät käy vastauksesta: ”Vem kan segla förutan vind?”

Tuulen tarkkailua

Olemme nyt kerjäläisiä purjehtimassa. Etsimme sanaa, joka tekee eläväksi. Joskus tiedämme mitä etsiä, joskus elämämme on täynnä latauksia ja sy-kettä, joskus taas kuivaa ja hämärää; voimat kateissa, lähellä jonkinasteinen masennus, näköala kadoksissa, olemme hukassa.

Purjehtijan on tarkattava tuulta. Pläkä hengellisessä merkityksessä on tunnottomuutta. Ignatius Loyola puhuu käyttäen ilmaisua desolaatio. Muistamme kenties englannin sanan consolation, lohdutus. Desolaatio on sen vastakohta, mutta suomen suora vastine lohduttomuus ei riitä kuvaa-

maan desolaatiolle ominaista sisäistä elottomuutta. Paras käänös saattaisi olla nettiosoite www.evvk. Jokainen työpäivä viikosta ja kuukaudesta toiseen on samanlaista ”ei-mittään”. Johannes Krysostomos käyttää siitä hyvin osuvaa ilmaisua: kamennotsustvo, kivitunto.

Useimpien kohdalla lieene totta, että yhteisenä nimittäjänä hengelliseen pläkkään joutuneille on pysähtyminen: olen valmis ja maailmani on valmis. Suodatan ulkoa päin tulevat virikkeet elämäkokemukseni siivilän läpi ja kelpuutan enimmäkseen ne, jotka vahvistavat varmana pitämäni tul-kintaa Jumalasta, elämästä, ihmisestä ja itsestäni. Äärimmillen vietyä tämä periaate saa minut sanomaan jossa-kin tilanteessa: ”Olen ollut tällainen koko ikäni.” Tämä vaara kasvaa samassa tahdissa vuosien kertymisen kanssa.

Kun hengen tuuli, kipinä ja into eivät enää vie eteenpäin, alamme etsiä korvaavia energiamuotoja ja voimallähdeitä. Käy niin, että näköpiiriin ilmestyy yhä enemmän nopeaa toimintaa vaativia asioita. Huomiomme kiinnittyy siihen, mille voimme jotakin ja peittää näkyvistä sen, mille emme mahda mitään.

Mitä tehdä, kun mikään ei tunnu miltään? Ainoa tietämäni mahdollisuus on se, että syystä tai toisesta elämän kehä rikkoutuu.

”Tuuli työntää kulkijaa,” laulaa Jaakko Löytty. Siinä on korvissani hiukan sama karu kaiku kuin silloin, kun kirkon työntekijä kertoo olevansa monissa liemissä keitetty. Olen karahtanut kiville, vaikka merikortin mukaan vettä piti olla alla yli viisi metriä. Takkeja tarvitaan, suojan – ja minkä vuoksi? Jottei lämpö karkaisi.

Sisäinen kylmeneminen tulkitaan sivullisten silmin usein psykologisin sanankääntein: masennusta, uupumusta, unilääkkeitä, elämänvaihekkriisejä tai muita ahtaita paikkoja. Sekä omien että monesti myös toisten tul-

PEKKA LEMPIÄINEN/KUVAKOTIMAA

Purjehtijan on tarkattava tuulta. Pläkä hengellisessä merkityksessä on tunnottomuutta.

kintojen seurauksena työntekijä keuhuu työnhajukseen. Työnhajuksessa käsitellään pääasiassa työhön liittyvää kokemusta. Työnhajajan taidoista riippuen saatetaan viivähtää hetki yksityisemmällä alueella ja työsetään ehkä ammatillista kehityskulkua tai työyhteisön ilmapiiriä vaihe vaiheelta läpi. Tiedon ja ymmärryksen määrä kasvaa, mutta myös nenäliinaa tarvitaan. Jos yritämme löytää kipinän kyselemällä tietoomme luottaen sitä, mitä varten meidät on luotu, se auttaa meitä yhtä paljon kuin Martin Heideggerin lausahdus auttaa uimataidon omaksumisessa: ”Ajatteleamalla uimista oppii ajattelemaan uimista.”

Jumalan Hengen kanssa ei voi neuvotella toisin kuin asiakkaan tai työnhajajan kanssa. Jumalan lapsesta tulee kirkon työntekijä. Miten ihmeessä siinä niin pääsee käymään? Jotakin äärimmäisen arvokasta ja alkuperäistä luiskahtaa käsistä.

Inhimillinen kontakti, yhteys ja rakkaus

Hengellinen hengissä pysyminen on

yhteyden pitämistä ystävään. Yhteyden pitäminen on osaltaan meistä kiinni: tiedämme sen silloin, kun väsymys painaa tai on sattunut jotain erityistä. Muuan afrikkalainen kuvasi jumalasuhteen elvyttämistä ystävien tapaamisena todella hellyttävästi: ensin on pitkä, afrikkalaisen perinpohjainen kätelemine ja tarkka, kaiken tutkiva katsekontakti, ja sen jälkeen paljon lämmintä naurua.

Bernard Lonergan, irlantilainen jesuiitta ja teologi viime vuosisadan alkupuolelta, kirjoittaa: ”Uskonnollinen kokemus on pohjimmiltaan ehdoton ja rajaamatonta rakastamista. Meidän on vain saatava selville mitä rakastamme.” Ja toinen jesuiitta William Johnston, hankin irlantilainen, jatkaa: ”Se tarkoittaa sitä, että uskonnollisesta mietiskelystä tekee uskonnollisen rakkauden ulottuvuus.”

Rakkaus tekee mietiskelystä uskonnollisen, sanovat nämä katolilaiset veljemme. Näin avara käsitys rakkaudesta saattaa tuntua vieraalta tai suorastaan epäaidolta. Yllämmekö edes puoliksi sille tasolle vai alitammeko riman

sieltä, missä se on ylimmillään?

Monet pysähtyvät aamutoimissaan kuuntelemaan aamuhartausta radiosta, toiset lukaisevat Päivän Tunnusannan tai Sanan Ajasta päivälle annetun raamatunkohdan. Yhteyden pitäminen on tärkeää. Välineellinen yhteys – yhteys radion, painetun sanan tai kuvaruudun kautta on eri asia kuin kristittyjen yhteys, mutta tietysti parempi kuin ei mitään.

Kirkossamme käytetään usein ja monissa yhteyksissä sanaa sitoutuminen. Sitä käytetään niin seurakunnan jäsenistä kuin työntekijöistä. Voi olla, että sitoutuminen luo myös teidän mielessänne enimmäkseen kielteisiä mielikuvia: velvoittavia, ehkä alistavia. Toivoisin sen rinnalla käytettävän kahta muuta verbiä, jotka eivät painota niinkään yhteyden normatiivista ulottuvuutta: lupautua ja suostua. Kun meitä on kutsuttu, mihin olemme lupautuneet? Mitä tulimme luvanneeksi? Mihin olemme silloin suostuneet?

Lepopäivä on tulkittu kirkossa melko laajalti vapaapäiväksi. Kun ensimmäisessä työpaikassani työhöni kuului tavata paperityöläisiä, joku heistä heitti haasteen: papillahan on kuusi päivää vapaata viikossa ja seitsemäs lepopäivä. Lepopäivän kunnioitus kuihtuu ja päivät muuttuvat saman makuisiksi.

Isä meidän

Luther sanoi, ettei Isä meidän -rukousta kyetä lausumaan ajatuksen harhaantumatta. Hän väitti, että jossakin rukouksen vaiheessa mieleen pulpahtaa hankkimamme uusi hevonen ja samassa herää kysymys, millaisen satulan me uudelle hepalle hankimme. Ehkä me emme juuri nyt pohdi hevosasioita, mutta silti meillä jokaisella on omat satulahaaveemme. Tuttu rukous on hyvä peili, josta näkyy rukoilijan ilme.

Ortodoksisessa liturgiassa Isä meidän -rukous tulee vastaan ehtoolliselle valmistauduttaessa. Pappi tai diakoni

kehottaa kirkossa olevia liittymään tuttuun rukoukseen sanomalla: ”Ja tee, Herra, meidät kelpoiksi, että uskalluksella rohkenisimme avuksi huutaa sinua, taivaallista Jumalaa, Isää ja lausua.”

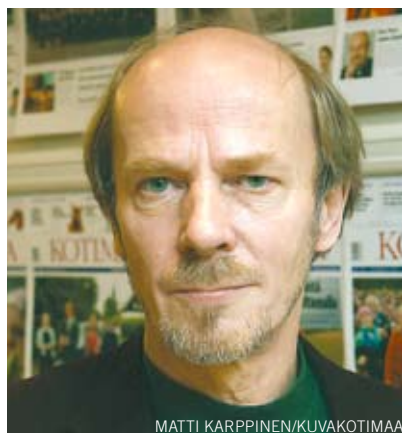
Kelvolliseksi tuleminen, mitä se on? Milloin olemme oikeutettuja rukoilemaan Herran rukousta?

Sana ”kelvollinen” juontuu Bysantin sanaan ”aksios”, joka käännetään tavallisesti sanalla ”arvollinen”. Kun vastaavasti oman kirkkomme messussa tulee ehtoollisrukousten aika ja liitymme pyhiä salaisuuksia viettävien joukkoon, me vastaamme rukouskehotukseen ”Kiittäkäämme Herraa, Jumalaamme” sanoilla: ”Niin on oikein ja arvollista.”

Mekaaninen rukous on minulle viesti siitä, ettei rukoilija jaksakaan enää uskoa siihen, mitä hän sanoo. Työntekijä sanoo: ”Rukoilkaamme” ja alkaa lukea tai rukoilla omin sanoin niin nopeasti ja konemaisesti, että kokemus rukouksesta levollisena Jumalan edessä viipymisenä katoaa. Sana ”aksios” kääntyy muotoon ”askios”, suomeksi ”hasu”. Rukoukseni on silloin Kristuksen tähden houkan puhetta hänelle, jonka todellisuus ja sanoma epäilyttävät.

Väsytys

Olen kuvannut tähän mennessä erilaisia hengellisen riutumisen vaihteita ja mahdollisuuksia. Nyt puhun sen lähes

Mikko Peura

äärimmäisestä muodosta: seuraava vaihe matkalla kohti täydellistä sisäistä autiutta on syvä väsymys. Milloin kohtaan syvästi väsyneen ihmisen?

Silloin, kun syntyy vaikutelma, ettei hänen sisimmässään ole tilaa kenellekään muulle kuin hänelle itselleen. Mielestäni tämä on syvimiltään ilmaus hengellisestä burnoutista, deprivaaion, nälkiintymisen ja varjoon kääntymisen tilasta. Sivulliset sanovat hänen tilannettaan arvioidessaan: ”Muita hän on kyllä auttanut. Auttaakoon nyt itseään.”

Ristin Johannes antaa hengelliselle elossa pysymisen kysymykselle todellista syvyyttä. Jumala antaa kasvun ja sama kasvu näyttää johtavan umpikujaan – jotta uusi pääsee näkyviin. Olemme helposti puhumassa nollakasvun puolesta, mutta suostummeko siihen, että se koskisi myös itseämme?

Lutherilla on mielenkiintoinen termi, opus alienum Dei, Jumalan vieras työ. Jumalan oikea käsi ohjailee kansojen elämää ja varjelee myös meidän elämäämme. Oikea käsi hallitsee ja saa aikaan hyvää, vasen käsi vie umpikujaan, yöhön ja kuolemaan. Aivan kuin Jumalan kädet olisivat eri paria.

Hengellinen elossa pysyminen on uudelleen palaamista alkuun, saamaamme kutsuun. Gregorios Nyssalaisen sanoin ”me kuljemme alusta alkuun, kun aloitamme kaiken yhä uudelleen”. Meitä on nimittäin puhuteltu ja meiltä odotetaan myös vastausta. Jumalan ja ihmisen suhde on luonteeltaan sellainen, että Jumala puhuu ja odottaa ihmisen vastaavan.

Unelmat ja elämä

Jumala kutsuu jokaista elämään. Kirkon virkaan tuleva saa erityisen kutsun paitsi seurakunnalta myös Jumalalta. Tämä kutsu poikkeaa siitä kutsusta, joka koskee jokaista kristittyä. Siinä on toisella tavalla henkilökohtainen sävy. Huomaamme sen luultavasti viimeistään silloin, kun kädessämme

on Raamattu. Katsetko sitä tavallisesti työkalunasi vai uskonelämäsi lähteenä?

Sinun ja minun on siis kysyttävä toisella tavoin: uskallanko etsiä sitä elämisen tapaa, jossa aavistan elämän täyteyden toteutuvan niissä rajoissa, jotka minulle on annettu? Silloin on kyse toisenlaisesta ajattelemisen muodosta. Sitä edustakoon Anna-Maija Raittilan hahmotelma elämänmittaisista tavoitteista: ”Unelmat toteutuvat, eivät suunnitelmat. Mutta säilyäkseen hengissä niiden on oltava sitä, mitä ne olivat alussa: rukouksen liekki.”

Puhuva ja vaikeneva Jumala

Kristillisessä traditiossa on kaksi toisiinsa suhteessa olevaa polkua hengellisellä matkalla.

Haurastuvien ihmissuhteiden varassa elävinä monet kaipaavat puhuvaa Jumalaa, via positivaa. Kun Jumala vastaa, kaipaava jää jälleen oman vanhan jumalakuvansa varaan. Kun Jumala ei vastaa, moni jää tyhjän päälle.

Jumalan kaipuun ja rukouksessa koettujen hyvien tuntemusten välillä on ero. Voin tuntea rukouselämässäni lohduttomuuteni ja riittämättömyyteni, ja säilyttää silti kaipuuni Jumalaan. Joskus autiuden kokemus saa etsimään psykologista apua. Oleellisin ero on kuitenkin siinä, että hengellisessä autiudessa tunnemme syvimmältään olevamme Jumalan rakkautta vailla.

Via negatiivaa kutsutaan myös pimeäksi poluksi. Kristilliset mystikot sanovat, että pimeyden kokemus voi olla siunaus valepuvussa. Jumalan vaikeudesta tai hengellisen pimeyden jaksoa ei pidä tulkita Jumalan poissaoloksi.

Neljätoista lohdutuksen aihetta

Luther kirjoitti myös kirjasen nimeltään ”Neljätoista lohdutuksen aihetta työtekeville ja raskautetuille”. Mitä ovat ne neljätoista lohdutuksen aihetta?

Ensimmäinen lohdutuksen aihe on paha meissä. Lohduttava ulottuvuus on siinä, että ”ihminen menehtyisi, jos hän joutuisi näkemään hätänsä syvimät kuilut”. Luther näkee psykiset puolustusmekanismimme Jumalan lahjana: sen, ettemme tunne alitajuntaamme sen tuhoavimmilta puolilta ja että olemme tottuneet ymmärtämään itseämme tavalla, joka on läheistä sukua piittaamattomuudelle.

Toisena lohduttavana kuvana Luther ryhtyy kuvailemaan pahaa edessämme. Hän ottaa puheeksi pelon ja käyttää perusteluna yleisenä pidettyä sananlaskua: ”Mikään ikäkausi ei ole varma syyhyttä.” Sairauksien ja onnettomuuksien luoman epävarmuuden jälkeen hän viittaa pahan valtaan sosiaalisella tasolla: sen tunto lisääntyy sitä enemmän kuta korkeampaan ja suuriarvoisempaan säätyyn me kuulumme, koska meidän silloin täytyy jotta hetki pelätä köyhyyttä, häpeää ja kaikenlaista meitä alentavaa.”

Lutherin näkökulma palautti mieleeni toisen Martin, Martti Lindqvistin ajatukset auttamistyön taustalla olevista voimista. Että auttajan varjo olisi myös oman kuoleman pelkoa, sitä täytyy pohtia enemmän, muttei tänään. Kysymys hyvästä pelosta jäi itämään.

Kolmantena lohdutuksen aiheena on paha takanamme. Luther kysyy, kuka on meistä aina öisin nukkuessamme huolehtinut, kuka suojellut töissämme, huveissamme ja askareissamme?

Arvaatte jo seuraavan lohdutuksen aiheen, pahan alapuoellamme. Siinä on helvetin esimakujen kuvittelua ja kehotusta mielenmuutokseen.

Viidentenä tulee näkyviin paha vasemmalla puolellamme. Se tarkoittaa vastustajia ja pahoja ihmisiä. Kuudentena ovat Jumalan antamat koettelemukset ja viimeisenä, seitsemäntenä pahana paha yläpuolellamme eli Kristuksen kärsimys.

Sen jälkeen tulee seitsemän hyvää täsmälleen samassa järjestyksessä: ter-

veys, järki, tieto, taito, valppaus, viisaus. Ihmiskuvan avartamisen kannalta on uutta kiittää siitä, että ”monien ja suurten hyvyysien joukkoon toisinaan sekoittuu vähän karvautakin ja vastahakoisuutta”. Lutherin kuvauksen rinnalle sopii Anthony de Mellon näkemys siitä, mikä tekee ihmisestä onnellisen – eivät myönteiset kokemukset, vaan ne, jotka opastavat meitä vapautumaan kahleistamme.

Ystävä

Kuka oikeastaan on minun ystäväni? Sopivatko ystävyyskuvaan nämä Kristiina Stumbelenilaisen sanat:

”Se siis, mitä minä rakastan sinussa, on Jumalaa ja Jumalan lahjoja; mutta myös sinua ja sinun hyveellisiä tekojasi minä rakastan Jumalassa. Kun Jumala molemmissa tapauksissa on syynä minun kiintymykseeni, en rakastessani voi erottaa Jumalaa sinusta, samoin kuin ajatuksessani ja tunteissani en voi erottaa sinua Jumalasta. Minä tunnen sinun olevan niin yhdistetyn Jumalaan minun sydämessäni, että harvoin, tuskin milloinkaan tapahtuu, että muistan sinua ajattelematta hartaasti Jumalaa; ja tuskin milloinkaan ajattelen Jumalaa ilman, että sinun suloinen muistosi astuu eteeni. Sinä olet siis heräte etsimään Jumalaa, oikotie löytämään Hänet, kehoitin säilyttämään Hänet ja lohdutus nauttimaan Hänestä.”

Rakkaus saattaa jatkua jatkumistaan, mutta ”meidän on vain saatava selville mitä rakastamme”. Elossa pyysymisessä on siis kyse siitä, että suostumme Jumalan jatkuvan luomisen tapahtumapaikaksi, olemaan vasaran ja alasimen välissä. Toistan itseäni: emme ole alussa emmekä lopussa, vaan työn alla.

Kirjoitus on lyhennelmä Mikko Peuran Diakoniatyöntekijöiden päivillä Lappeenrannassa 3.9.2007 pitämästä puheesta.

Hiljainen tieto – Millaista se on kirkon töissä?

KATRI SUHONEN

DIAKONI, YTM, JYVÄSKYLÄN
KAUPUNKISEURAKUNTA

Katri Suhonen tekee väitöskirjatutkimustaan hiljaisesta tiedosta. Hän pohtii olisiko hiljaisesta tiedosta iloa ja apua omaan työhön jo työuran alkumetreillä?

MUISTAN VIELÄ elävästi sen hetken, kun aloitin reilu vuosi sitten työni Jyväskylän kaupunkiseurakunnassa näkövammaisten ja huonokuuloisten erityisdiakoniatyöntekijänä. Takana oli viisi vuotta yleistä diakoniatyötä. Uudessa työssäni minulla olisi loistava mahdollisuus erikoistua näkövammaisten ja huonokuuloisten seurakunnan omaksi työntekijäksi. Kunnioitettava edeltäjäni oli tehnyt mittavan, noin 30 vuotta kestäneen uran virassa, jossa olin aloittamassa.

Kun astuin uuteen työhuoneeseeni, tuijotin valtavia kansioita, kirjoja ja papereita tursuavaa kirjahyllyä. Siinä se oli, vai oliko? Kaikki se tieto, jonka edeltäjäni oli tiennyt tulevasta työstäni. Ajattelin, voi kuinka ja millä keinoilla saisin kaiken työhön liittyvän tiedon siirrettyä edeltäjältäni itselleni! Tähän kysymykseen en löytänyt siltä istumalta vastausta. Löysin kuitenkin vastauksen jo pitkään mieltäni askarruttaneeseen kysymykseen: mistä ihmehen aiheesta voisin tehdä jatko-opintoihini liittyvän psykologian väitöskirjan.

Diakoniatyöntekijöiden neuvottelupäivillä syyskuisessa Lappeenrannassa

pääsimmekin pienellä diakoniatyöntekijöiden joukolla käsittelemään aiheita hiljaisen tiedon kanavassa.

Psykologian väitöskirjani, jonka tekonimenä on ”Ikääntyneiden diakoniatyöntekijöiden ja pappien kokemuksellinen näkökulma hiljaisen tiedon siirrettävyydestä ja siirrettävyyden merkityksestä”, oli jo päässyt yön pimeiden tuntien siivittämänä analyysivaiheeseen. Väitöskirjatutkimus toimi kanavan rakennetta määrittävänä runkona. Aiheesta käytiin keskustelua ja aiheeseen liittyen esitettiin näytelmiä, joutuivatpa osallistujat kuuntelemaan allekirjoittaneen teoriapitoista luentoakin hiljaisesta tiedosta diakoniatyössä.

Teorioita hiljaisesta tiedosta

Hiljaisen tiedon käsite on Michael Polanyin 1940-luvulla alkaneen ja 1970-

Hiljaisella tiedolla tarkoitetaan ihmisen omaamaa tietoa, jonka vaikutus näkyy hänen toiminnassaan, mutta jonka vaikutusta ja sisältöä ihminen ei pysty yksiselitteisesti kuvaamaan.

luvulle asti kestäneen teoreettisen kehitystyön tulos. Hiljaisella tiedolla tarkoitetaan ihmisen omaamaa tietoa, jonka vaikutus näkyy hänen toiminnassaan, mutta jonka vaikutusta ja sisältöä ihminen ei pysty yksiselitteisesti kuvaamaan.

Polanyin (1962, 1966) teorian pääajatus on, että ihminen tietää enemmän kuin pystyy kertomaan. Hänen mukaansa valtaosa ihmisen tiedosta on persoonallista tietoa, joten asioista tiedetään kontekstista riippumatta henkilökohtaisella tavalla. Polanyi kiistää eksplisiittisen eli käsitteellisen tiedon merkityksen, koska hänen mukaansa kaikki tieto perustuu hiljaiseen tietoon. Polanyin mukaan hiljainen tieto on suurimmalta osin tiedostamatonta ja tiiviisti sidoksissa eksplisiittiseen tietoon. Näin ollen hiljaista tietoa ei ole mahdollista koskaan täysin muuttaa käsitteelliseen ja tiedostettavaan muotoon.

Myös toisenlaisia näkemyksiä hiljaisen tiedon siirrettävyydestä on löydetävissä. Esimerkiksi Nonakan ja Takeuchin (1995) mukaan hiljainen tieto on toistaiseksi artikuloimatonta tietoa, joka on mahdollista kuitenkin muuttaa jaettavaan ja lopulta eksplisiittiseen muotoon. Nonakan ja Takeuchin teorian perusajatuksena on tiedon muuntamisen prosessi hiljaisen tiedon ja käsitteellisen tiedon välillä. Teorian lähtökohtana on ajatus siitä, että hiljainen ja eksplisiittinen tieto ovat erotettavissa toisistaan. Tiedon muunnosprosessi on luonteeltaan sosiaalinen, eli se tapahtuu yksilöiden välillä. Omassa tutkimuksessani tarkastelen diakoniatyöntekijöiden ja pappien kokemuksiensa eroja siitä, voiko heidän mukaansa

MARI TYNNELÄ

Katri Suhonen tutkii, voidaanko hiljaista tietoa siirtää.

hiljaista tietoa siirtää ja mitä merkitystä heidän mielestään tiedon siirtämisellä voisi olla.

Voiko hiljaista tietoa siirtää?

Keräsin tutkimuksessa käyttämäni tutkimusaineiston eri seurakunnista Lapuan hiippakunnan alueelta. Toimin aineiston hankinnassa yhteistyössä Lapuan hiippakunnan kanssa. Pyydin satunnaista luetteloa yli 55-vuotiaista ikääntyneistä diakoniatyöntekijöistä ja papeista. Tutkimusaineistokseni valitsin 22 teemahaastattelua, jotka tehtiin talvella 2006 - 2007. Aineisto oli jakautunut siten, että puolet haastateltavista oli diakoniatyöntekijöitä ja puolet pappeja. Keräsin aineistoni puolistrukturoidulla teemahaastattelulla eli kysymysten teema-alueet

olivat tiedossa, mutta niiden tarkka järjestys puuttui. Transkriboinnin eli haastattelemani aineiston nauhurilta sanatarkaksi tekstiksi muuntamisen teetätin ulkopuolisella henkilöllä.

Analyysimenetelmänä tässä laadullisessa tutkimuksessa käytän parhailaan Perttulan (1995) fenomenologisen psykologian analyysimenetelmän laajennusta. Perttula kutsuu menetelmäänsä deskriptioon pyrkiväksi empiirisen hermeneuttisen psykologian metodiksi. (Perttula, Haataja & Kautto 2001) Metodi koostuu kahdesta päävaiheesta, joissa molemmissa on seitsemän alavaihetta. Perttula on muotoillut fenomenologis-psykologista metodia niin, että kokemusten yksilösidonnaisuus säilyy mahdollisimman pitkään myös yleisen analyysin edetessä. Keskeiseksi tutkimusotteessa nousee

deskriptio, eli tutkittavan antaman kuvauksen mahdollisimman suuri vastaavuus hänen alkuperäisen kokemuksensa kanssa. (Perttula, 1995) Analyysimenetelmän avulla laadullista, tekstimuotoon muunnettua aineistoa voidaan analysoida niin systemaattisesti, että se täyttää tutkimuksen tie-teellisyydelle asetetut vaatimukset.

Oma analyysini on tällä hetkellä puolessa välissä. Innostusta tutkimiseen riittää, Olisi kiva tietää, miten kollegat lopulta ajattelevat: voiko hiljaista tietoa siirtää? Ehkä minäkin ja kaltaiseni voisimme saada siitä tiedosta iloa ja apua omaan työhön jo työuran alkumetreillä. Myös diakoniatyöntekijät neuvottelupäivillä kannustivat minua ja lupasivat jopa diakonia hengen mukaisesti kantaa minua tässä asiassa. Että tutkimus etenisi. ■

Vuoden diakoniatyöntekijä on Elisa Linkola

ASTA TURTIAINEN

JÄRJESTÖSIHTEERI, DIAKONIA-
TYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO

Diakoniatyöntekijöiden Liiton hallitus valitsi vuoden 2007 diakoniatyöntekijäksi Elisa Linkolan, Lahden Launeen seurakunnan johtavan diakoniatyöntekijän.

Linkola on työtovereidensa keskuudessa pidetty ja yhteistyökykyinen lähiesimies ja työtoveri. Hänessä henkilöityvät diakoniatyön jatkuva uudelleen arviointi ja kehittäminen sekä hyvien lähiesimiesten merkitys seurakunnan työn hoitamiselle. Valinnalla liitto haluaa korostaa tarkoituksenmukaista työnjakoa seurakunnan työn hyvän hoitamisen edellytyksenä sekä diakoniatyön koulutuksen omaavien lähiesimiesten merkitystä seurakuntien diakoniatyölle.

Elisa Linkola (s. 1961) valmistui diakonissaksi 1984 ja terveydenhoitajaksi (AMK) 1996. Hänellä on pitkä kokemus seurakuntadiakoniasta, vuodesta 1985 alkaen Launeen seurakunnassa. Ammattitaitoaan hän on kehittänyt työnsä ohessa myös työalajohtamisen ja kirkon sielunhoidon erityiskoulutuksissa.

Työssään Linkola on aktiivisesti kehittänyt seurakuntadiakonian hallintoa, lähiesimiestyötä ja työyhteisön hyvinvointia. Strategia- ja suunnittelu-prosessien kehittämisessä hän on ollut mukana sekä omassa seurakunnassaan että seurakuntayhtymän diakonia- ja yhteiskuntatyössä. Hän on myös aktiivisesti kehittänyt tietotekniikan käytömahdollisuuksia diakoniatyössä ja

ollut kiinteästi mukana diakonian valtakunnallisen asiakasohjelman suunnittelutyössä.

Linkola on alaisilleen kannustava lähiesimies, joka tukee heitä työn kehittämisessä ja resurssien mukaisessa rajaamisessa. Tavoitteena on työssä jakaminen ja työn ilon säilyttäminen. Linkola pitää tärkeänä tiimityötä, joka hänen mielestään on enemmän kuin osiensä summa. Kertomansa mukaan hänellä on ollut ilo työskennellä työtovereiden kanssa, jotka ovat olleet valtaaneet tämän. Pienestä voi tulla merkittävää ja vitsistäkin syntyä hyviä ja toteuttamiskelpoisia ideoita; yhdellä jäsenellä on haave, toisella realiteetit, kolmannella taito toteuttaa ja neljännellä organisoinnin taito. Yhdessä tekeminen kannustaa sekä tuo iloa ja innovaatioita työhön.

Edellytyksenä tiimin yhteistyölle hän pitää yhteistä päämäärää, johon koko tiimi on sitoutunut. Perustehtävän esillä pitäminen, konkreettiset resursseihin suhteutetut tavoitteet ja selkeä työnjako työntekijöiden kesken ovat arjen työssä olennaisia. Tiimi voi myös yhdessä oppia virheistä ja toisaalta jakaa onnistumisen kokemukset.

Oman roolinsa tiimin johtajana Linkola näkee palvelutehtävänä. Lähiesimiehen haasteena on luoda puitteet, joissa jokainen työntekijä voi tehdä työnsä olennaiseen keskittyen – seura-

SEPPÖ J. SIRKKA

Elisa Linkola on kannustava lähiesimies, joka arvostaa tiimityötä.

kuntalaisten hyväksi ja heidän kanssaan. Toimiva lähiesimiesjärjestelmä tehostaa työn tekemistä, ja siitä hyötyvät niin työntekijät kuin seurakuntalaisetkin. Hän korostaa myös, ettei yksikään tiimi seurakunnassa voi, eikä sen kannata, elää vain omaa elämäänsä. Yhteistyö eri työalojen kesken on järkevää resurssien käyttöä, eikä jokaisen tarvitse järjestää kaikkea itse.

Linkolan työskentelyyn kuuluu edelleen myös diakonian perustyötä. Hän pitää siitä ja haluaa työskennellä lähellä tämän päivän ihmisten elämää sekä asioita, jotka ovat diakoniatyön ytimessä. Säilyttämällä tuntuman käytäntöön hän pyrkii kehittämään diakoniatyötä ajanmukaiseen suuntaan. ■

Koulutuspolut – kirkon henkilöstökoulutuksen visio

RIITTA HELOSVUORI

DIAKONIAKOULUTUKSEN TYÖ-
ALASIHTEERI, KIRKKOHALLITUS
PIRJO HAKALA
VARAREHTORI, DIAKONIA-AM-
MATTIKORKEAKOULU

Alkusysäyksen koulutuspolkujen luomiseen muille kirkon työntekijöille kuin papeille annettiin vuonna 2005 laadittu Kirkon koulutuskeskuksen strategia vuosille 2006 - 2010. Tässä strategiassa muodostettiin ne tavoitteet, joiden puitteissa kirkon henkilöstökoulutusta tulee tulevaisuudessa rakentaa.

KOULUTUSAJATTELUN osaamisen keskiössä ovat työyhteisön ja työntekijän koulutukselliset tarpeet. Koulutuspolut ovat suunnittelu- ja kehittämisvaiheessa, joten suunnitelmat ja koulutusosioiden nimet voivat vielä muuttua. Koulutuspolun koulutukset pohjaavat ydinosoamiskuvauksiin.

Työ ydinosoamiskuvausten luomiseksi käynnistyi vuonna 2002. Tällä hetkellä ovat käytössä kasvatuksen ja diakonian ammattien kuvaukset sekä kanttorien tehtäväkuvaus, pappien tehtäväkuvaus on valmistumassa. Ammatillinen ydinosoaminen on osaamista, josta tunnistaa ammattikunnan edustajan. Ydinosoamiskuvaus on yleiskuvaus ammatillisesta osaamisesta. Sen lisäksi jokaiseen ammattityöhön liittyy hyvin paljon erityisosaamista. Sitä syntyy, kun työuran aikana erikoistutaan johonkin työalueeseen ja syvennetään siinä omaa osaamista.

Taustalla yhteiskunnan muutokset

Koulutuspolkutyöskentelyn taustalla ovat yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset. Seurakuntien rakenteet muuttuvat rajusti tulevaisuudessa. Kuntarakennemuutoksien lisääntyessä seurakuntien määrä tulee jatkuvasti vähenemään. Työntekijöiden tehtäväkuvat voivat muuttua näissä muutoksissa, ja se lisää koulutustarvetta. Ennakoitavissa on myös työntekijöiden toimenkuvien laaja-alaisuus. Suurissa yksiköissä tehtäväkuvat voivat olla myös hyvin spesialisoituneita.

Rakenteelliset ja taloudelliset muutokset ovat vaikuttamassa siihen, että työntekijöiden kokonaismäärä tulee pikemmin vähenemään kuin lisääntymään tulevina vuosina.

Suomessa elää Euroopan nopeimmin ikääntyvä väestö. Tämä väestörakenteellinen muutos koskee myös kirkon henkilöstöä.

Työntekijöiden ikääntyminen ja vaihtuminen tulee olemaan seuraavien 15 vuoden aikana suuri haaste seurakunnille. Nykyisin lastenohjaajien ja pappien ikärakenne on vahvasti painottunut yli viisikymmppisiin. Nuorisohjaajien ja diakoniatyöntekijöiden ikäjakama on tasapainoisempi verrattuna edellä mainittuihin ryhmiin. Suomalaisten uskonnollisuus on myös muuttanut muotoaan ja vaikuttanut kirkosta eroamiseen. Myös monikulttuurisen ja -uskonnollisen väestön lisääntyminen on ollut vaikuttamassa seurakuntien jäsenmäärien vähenemiseen.

Kaikki edellä mainitut tekijät ovat vaikuttamassa seurakuntien talouteen.

Koulutuksellisia haasteita

Monet kirkon työntekijöistä saavat ammatillisen koulutuksen, joka takaa heille myös kelpoisuuden kirkon ulkopuolisiin työtehtäviin. Kirkko joutuu tulevaisuudessa kilpailemaan kirkon työhön koulutetuista työntekijöistä, sillä yhteiskunnan toimijat ovat erittäin kiinnostuneita näistä kaksoiskelpoisuuden omaavista työntekijöistä.

Koulutuksellisia haasteita luo myös se, että työhön tulevien koulutuksesta valmistuvien kohdalla voidaan nähdä suuri muutos seurakuntatyön tuntemuksen vähentymisessä. Aikaisempina vuosina monet opiskelemaan tulevat nuoret olivat toimineet ennen opiskelua aktiivisina seurakuntanuorina tai työskennelleet seurakuntatyössä.

Kirkon henkilöstökoulutuksen rakenteellisen uudistuksen tavoitteena on luoda järjestelmä, joka auttaa ja helpottaa seurakuntatyönantajaa ja työntekijöitä koulutussuunnittelussa. Tavoitteena on myös selkeyttää kirkon koulutuksen kenttää. Koulutuspolut ovat jäsentyneitä kuvauksia kirkon perustehtäviin liittyvien koulutusten kokonaisuudesta ja rakenteista. Uudistusta on työstyetty myös kouluttavien laitosten ja kirkon toimijoiden yhteisissä seminaareissa. Ammatillisen koulutuksen seurantaryhmät, jossa on edustettuina kouluttavat laitokset, opiskelijat, hiippakunnat, seurakunnat ja järjestöt ovat avainasemassa oman työalansa koulutuspolkujen kehittämässä.

Identiteettiä vahvistavaa ja täydentävää koulutusta

Koulutuspolkujen ja kirkon henkilös-

tökoulutuksen rakenne jakautuu varsinaisesti neljään taso-alueeseen. Näiden rinnalla toteutuvat lyhyet ajan-kohtaiskoulutukset ja 1 - 2 päivän mittaiset osaamista päivittävät koulutukset.

Koulutuspolkujen I-taso suunnataan uusille työhön tuleville työntekijöille. Nykyisin kirkossa toimivat työntekijät hakevat täydennyskoulutuksensa koulutuspolun II-tasolta.

Koulutuspolun I-tason koulutus on kirkon työntekijän identiteettiä vahvistavaa ja täydentävää koulutusta. I-tason kunkin moduulin laajuudeksi on suunniteltu kolmea opintopistettä (1 opintopiste on noin 27 tuntia opiskelijan työtä). I-tason koulutus on jaettu kahteen osaan, joista toinen tulee olemaan työntekijäryhmille yhteistä koulutusta ja toinen erilaisia valinnaisia moduuleita.

Kaikki työntekijät suorittavat vähintään kaksi vapaavalintaista moduulia, mutta tarvittaessa niitä voi suorittaa useampiakin. Tämän tason opintojen kokonaislaajuudeksi on suunniteltu 18 opintopistettä.

I-tason suorittamiseen on arvioitu käytettävän aikaa 3 - 4 vuotta. Kaikille yhteiseen opintokokonaisuuteen kuuluviksi on suunniteltu seuraavia moduuleita: kirkon usko, jumalanpalveluselämä ja hengellinen kasvu, ihmisten kohtaaminen ja sielunhoito ja työntekijänä seurakunnassa.

Valinnaisten moduulien sisällöt nousevat seurakunnan työtehtävistä ja toiminnasta. Ne ovat ydinosaamista vah-

vistavaa ja täydentävää koulutusta. Valinnaisten moduulien määrä tulee olemaan melko laaja, ja osa niistä voi nivoutua esimerkiksi jonkin diakonia-työn osa-alueen omaan koulutuspolkuun, kuten esimerkiksi päihde- ja kriminaalityöhön. Työtehtävien muuttuessa voi työntekijä opiskella myöhemminkin työuransa aikana I-tason vapaavalintaisia moduuleita.

Huomio ydin- ja erityisosaamiseen

Henkilöstökoulutuksen II-tason koulutuksen tavoitteena on syventää ja laajentaa ydinosaamista sekä mahdollistaa erityisosaamisen kehittyminen. Taso jakautuu kolmeen koulutussektoriin, ja näiden osioiden suorittamisen aikajänne on työntekijän koko työuran mittainen. Tavoitteena on, että II-tasolle hakeuduttaisiin I-tason suorittamisen jälkeen. II-tason moduulien laajuudeksi on suunniteltu 5 opintopistettä.

II-taso jakautuu kolmeen koulutussektoriin. 1) Johtamisen osaamisen kehittäminen, johon sisältyy kirkon johtamiskoulutus ja muu johtamiskoulutus. 2) Ammatillisen erityisosaamisen kehittäminen sisältää kirkon omat erityiskoulutukset esimerkiksi sielunhoidon, työnohjaajan, työyhteisökonsultin koulutukset. 3) Ammatillisen ydinosaamisen syventäminen ja laajentaminen on laajin ja monimuotoisin. Tämän sektorin täydennyskoulutuksiksi on suunniteltu muun muassa seuraavia koulutuksia: kirkon täydennys-

koulutus (kasvatuksen ja diakonian erityiskoulutus), ammatillinen lisä- ja täydennyskoulutus, ammattitutkinnot sekä erikoistumisopinnot (yliopistot, AMK). Yhtenä uutena tälle sektorille kuuluvana mahdollisuutena on diakoniaa ja kristilliseen kasvatukseen painottuva ylempi ammattikorkeakoulututkinto. Siihen hakukelpoisia ovat soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet, joilla on alalta vähintään kolmen vuoden työkokemus tutkinnon jälkeen.

Opistotasaisen tutkinnon suorittaneilla on mahdollisuus hakeutua ylempään tutkintoon päivittämällä aiempi koulutus ensin niin sanotulla muutokoulutuksella ammattikorkeakoulututkinnoksi (lisätietoa koulutuksista www.diak.fi).

Koulutuspolun henkilöstökoulutuksen I-tason suunnittelu on opintokokonaisuuksien osalta työstämisvaiheessa. Yhteisten osioiden suunniteltuun on perustettu työryhmät, jotka työstävät moduuleiden osaamistavoitteita, koulutuksen pääsisältöjä ja toteutustapoja. Valinnaisissa moduuleissa seurantaryhmät pohtivat samoja asioita.

Alustavat suunnitelmat käsitellään marraskuun 2007 lopussa kouluttajafoorumissa. Vuoden 2008 koulutuksissa on jo näiden opintokokonaisuuksien pilottikoulutuksia. Tavoitteena on koulutuspolkukoulutusten laajamittainen käynnistäminen vuonna 2009. ■

**DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN PÄIVIEN JÄRJESTELYTOIMIKUNTA
KIITTÄÄ LÄMPIMÄSTI KAIKKIA LAPPEENRANNAN PÄIVILLE
OSALLISTUNEITA!**

**DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN PÄIVÄT JÄRJESTETÄÄN
SEURAAVAN KERRAN SYKSYLLÄ 2009 ESPOOSSA.**

HELMIÄ LAPPEENRANNASTA

KAISA RAUMA

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON PUHEENJOHTAJA

kaisa.rauma@evl.fi

AIKATAULULLISISTA SYISTÄ lähdin matkaan kohti Lappeenrantaa sunnuntaina iltapäivällä. Päivät alkoivat jo junamatkan aikana, kun joka asemalla junaan tuli lisää päiville menijöitä. Lappeenrannan katukuva alkoi täyttyä kartan ja kantomusten kanssa etenevistä diakonian tekijöistä, paikalliset kuljeskelivat ilman kantamuksia ja tietoisena siitä, mihin olivat menossa. Maanantaina oli aikaa rauhassa herätä ja lähteä tapaamaan muita päiville saapuneita ja samalla tutustumaan näyttelyosastoihin. Enin osa tapaamistani ihmisistä tulikin tavattua jo ennen päivien varsinaista avausta. Kohtaamisiin olisi toivonut hieman enemmän aikaa, muuallakin kuin ruokajonoissa. Kaksipäiväinen tapahtuma on tiivis ja hektinen kokonaisuus, työajan käytön kannalta kuitenkin perusteltava ratkaisu.

AVAJAISTEN MULTIMEDIAESITYS oli minulle yksi päivien helmistä. Sen työstämiseen on tarvittu runsaasti moniammatillista osaamista, luovuutta ja innostusta. Esityksen aikana tulivat tutuksi Lappeenranta ja paikallisen diakonian haasteet ja mahdollisuudet. Vastavanlainen esitys kokosi hienosti päivät yhteen myös päätöstilaisuudessa.

Työalajohtajien tapaamisessa pohdittiin muun muassa kunta- ja palvelurakenneuudistusta. Jäin miettimään edelleen, kenen tarpeesta synnytetään kappeliseurakuntia. Halutaanko sillä pitää seurakuntalaiset mahdollisimman tyytyväisinä, vai palveleeko se todella parhaiten seurakunnan perustehtävää. Ongelmana hyvin monella paikkakunnalla tuntuu olevan kaksipäinen johtaminen. On olemassa työalapohjainen malli, ja kuitenkin työntekijän lähiesimies on kappelissa. On aika vaikea organisoida ja kehittää työtä, jos johtajuus ei ole selvillä. Voi-

han olla, että kappalainen on innostunut ja sitoutunut kehittämään alueensa diakonia- ja nuorisotyötä täysipainoisesti. Vaarana on kuitenkin, että menetetään se etu, mikä olisi työalan yhteisellä suunnittelulla ja asiantuntijuuden jakamisella koko seurakunnan kesken. Joka tapauksessa kappeleihin jää itsensä hyvin yksinäiseksi tuntevia työntekijöitä, joiden arkea voisi helpottaa kuuluminen oman työalansa tiimiin, vaikka työ tapahtuisikin pääsääntöisesti omalla alueella.

Toinen merkittävä anti itselleni oli samassa tapaamisessa esillä ollut esimerkki Laupiaasta Samarialaisesta. Hän osasi delegoida asioita. Samarialainen ei lähtenyt hoitamaan itse koko auttamisketjun edestä, vaan auttoi alkuun ja varmisti, että tehtävä oli tullut hoidetuksi. Tätä voinkin sitten harjoitella aina seuraaviin, Espoossa pidettäviin päiviin saakka. Seuraavilta päiviltä varmaan tarttuu taas joku uusi hippunen mietittäväksi.

PÄIVIEN MERKITYS on siinä, että jokainen saa päivistä jotakin itselleen, kukin hyvin erilaisia asioita. On ikävää, jos jonkun täytyi palata kotiin aivan tyhjänä. Päivien järjestelyistä vastanneet saattoivat palata takki tyhjänä, kaikkensa antaneena, mutta samalla varmasti jostain uutta oppineena, tyytyväisenä ja onnellisena.

Kotimatkalle päiviltä lähti täysi junallinen iloisia ja innostuneita diakonityöntekijöitä. Lappeenrannan asemalla meitä tuntui olevan niin paljon, että tällä määrällä on oltava joku merkitys ympäristöönkin. Eivätkä asemalla olleet todellakaan kaikki päivien osallistujat. Kotiin päin lähdettiin kohtaamaan tulevia arjen haasteita ajatukset menneessä ja tulevassa. Pienenä helmenä matkan aikana eli toive: kunpa edes joku asia työssä muuttuisi kohti parempaa näiden päivien ansiosta. ■

ANNAMARI LOKINEN

Kirkon uusi sopimus

Palkkausjärjestelmä voimaan, palkkoja korotetaan viidessä erässä

Kirkon työmarkkinalaitos, JU-KO ja SVTL signeerasivat 28.9.2007 neuvottelutuloksen kirkon uudesta virkaehtosopimuksesta. Vastaavasti päättäjät ovat kokouksissaan hyväksyneet tuloksen ja allekirjoittaneet sopimuksen. Myöhemmin myös Kirkon alan unioni on liittynyt yhteiseen rintamaan.

ESKO JOSSAS
AKIN TOIMINNANJOHTAJA

Sopimus on voimassa 1.10.2007 - 31.1.2010. Kausi on sama kuin aiemmin tehdyssä kunta-alan ratkaisussa.

Palkankorotukset uudistetun palkkausjärjestelmän piirissä oleville

Palkankorotukset uudessa järjestel-

mässä oleville (ennestään palkkaus määräytyi H-, R- tai LaTes -taulukon mukaan) määräytyvät sopimuskauden aikana viidessä eri pisteessä.

- Viime vuoden joulukuussa sovitun mukainen yleinen palkantarkistus 1,8 % ja mahdollinen, enintään 40 €:n suuruisen vaativuustarkistus maksetaan takautuvasti 1.5.2007 lukien (niille, jotka silloin olivat seurakunnan palveluksessa ja edelleen

ovat tai ovat tällä välin tulleet)

- 1.10.2007 yleiskorotus 3,4 %
 - 1.3.2008 palkkausjärjestelmäerä (0,8 % vaativuuspalkkoihin ja enintään 50 €:n vaativuustarkistus, jos palkka edelleen on vaativuusryhmän vähimmäispalkkaa alempana; tämän kohdan kustannusvaikutukseksi lasketaan yhteensä 1,5 %). – Jakaminen sovitaan paikallisesti
 - 1.10.2008 yleiskorotus 2,3 %
 - 1.3.2009 palkkausjärjestelmäerä 0,6 %. – Jakaminen sovitaan paikallisesti
 - 1.9.2009 yleiskorotus 2,2 %
- Kustannusvaikutus sopimuskauden aikana 10 %.

Kirkkoherrojen palkankorotukset

- 1.10.2007 yleiskorotus 4,7 % (Kirkak- sen osuus 0,7 %)
 - 1.3.2008 järjestelyvara 0,2 %
 - 1.10.2008 yleiskorotus 2,7 %
 - 1.3.2009 järjestelyvara 0,2 %
 - 1.9.2009 yleiskorotus 2,2 %
- Kustannusvaikutus sopimuskauden aikana 10 %.

Korotukset käytännössä

Yleiskorotukset ovat kaikki prosentuaalisia ja lasketaan ennestään työntekijällä olleen tehtäväkohtaisen palkan (peruspalkan) päälle. Uudessa järjestelmässä olevien kohdalla toteutetaan kaksi kertaa paikallinen sopiminen.

1.3.2008 erä on sopimuksessa suunnattu siten, että ensin toteutetaan enintään 50 €:n suuruinen korotus, jos palkka on alle vaativuusryhmän vähimmäispalkan. Tämän lisäksi on 0,8 %:n suuruinen erä, joka voidaan osoittaa tehtäväkohtaisten palkkojen korottamisiin vaativuusryhmien sisällä ja/tai kiinnikuromisiin niillä kohtaa, missä edelleen ollaan vaativuusryhmän vähimmäispalkan alapuolella.

– 1.3.2009 paikallista erää ei ole sopimuksessa millään lailla suunnattu.

Kirkkoherrojen pienistä järjestely-

varoista ei ole sovittu tässä vaiheessa mitään. Ne on mahdollista käyttää esimerkiksi yksittäisten palkkojen korotuksiin. Näistä sovitaan keskitetysti, kuten tähänkin asti.

Korotusten vaikutuksista palkkoihin eri virkaryhmissä on esimerkkejä AKIn sivuilla.

Palkkausjärjestelmän uudistus

Joulukuun 2006 sopimus palkkausjärjestelmän uudistamisesta siirrettiin valtaosin sellaisenaan osaksi uutta sopimuskokonaisuutta. Soveltamisohjeita kuitenkin kirjoitettiin uudelleen ja eräiden vaativuusryhmien (503, 602, 603) tekstejä tarkennettiin.

Matkakustannusten korvaukset

Kirkon matkakustannusten korvauksiin liittyviä sopimuskohtia ei ole muutettu keskustasolla vuosiin. Siksi ei ole ihme, että paikallisesti on syntynyt varsin kirjava käytäntö, joka on ollut enemmän tai vähemmän sopusoinnussa sopimusmääräysten kanssa.

Nytkään ei tehty radikaaleja rakennatarkistuksia. Sopimusmääräyksiä muutettiin siten, että virkamatka alkaa virkapaikalta ja päättyy sinne ja vastaavasti korvaus maksetaan tämän mukaisesti. Vain silloin, kun matka virantoimituspaikkaan on lyhyempi asunnolta kuin virkapaikalta, matka korvataan asunnolta laskien. Käytäntö on useimmissa seurakunnissa jo ennestään ollut tämä.

Poikkeuksena ovat hälytysluonteiset matkat, joista voidaan korvata myös asunnon ja virkapaikan välinen matka. Tähän määräykseen saatiin uutena soveltamistilanteen esimerkkinä kii-reellinen sielunhoitotilanne. Vaikeasti tulkittava niin sanottu 18.30-sääntö on poistettu.

Vuosiloma-asiat

Vuosilomalain muuttamisen johdosta sopimukseen tuli useita teknisiä tar-

kistuksia. Päätoimisessa virkasuhteessa olevan kannalta merkittävin muutos tuli niin sanotun vanhan vuosiloman sijoitteluun. Kun tähän asti tämä lomanosa on ollut pidettävä 30.4. mennessä, aikaa jatkettiin nyt syyskuun loppuun asti.

Pääsopimus, luottamusmies-sopimus ja kultapossut

Kirkon pääsopimusta muutettiin vastaamaan paremmin palkkausjärjestelmään tehtyjä uudistuksia. Mikäli sopimusmääräysten soveltamisesta syntyy erimielisyyttä, käydään perinteiset paikallisuuvottelut luottamusmiehen ja palkka-asiamiehen kesken (tulkintaneuvottelut). Koska uudistettu palkkausjärjestelmä sisältää paljon paikallista toimivaltaa, sovittiin myös tähän liittyvistä menettelytavoista (täytäntöönpanoneuvottelut). Asioiden ratkaisemista yhteistoiminnallisesti, neuvotellen ja sopien, korostetaan kautta linjan.

Luottamusmiessopimus on tullut voimaan sen mukaan kuin jo joulukuussa 2006 sovittiin. Nyt sovittiin myös luottamusmiesten palkkioista (pääluottamusmies tai ainoa 53 €/kk, muu luottamusmies 45 €/kk).

Edelleen sovittiin, että kaikki palkka-asiamiehet ovat tämän sopimuskauden ajan palkkojen osalta sopimisen ulkopuolella. Heidän palkkoistaan päättää KiT.

Tärkeitä asioita työryhmissä

Tavan mukaan asetettiin useita työryhmiä. Tällä sopimuskaudella työryhmissä valmistellaan muun muassa työaikatarkistuksia kokonaisuudessaan ja leirityön kysymyksiä.

Työaikakysymyksiin liittyen seurakuntapapiston vapaa-aikasopimusta jatkettiin entisin ehdoin nyt alkaneen sopimuskauden loppuun asti. ■

Mihin sinä uskot?

MINNA LAPPALAINEN

SOSIONOMI-DIAKONIOISKELIJA, DIAK ETELÄ/JÄRVENPÄÄ

JUMALA ON kyllä osoittanut viisautensa, mutta kun maailma ei omassa viisautessaan oppinut tuntemaan Jumalaa, Jumala katsoi hyväksi julistaa hulluutta ja näin pelastaa ne jotka uskovat. (1. Kor. 1:21) Korinttilaiskirjeessä Paavali puhuu ristin saarnan hulluudesta, mutta luku koskettaa minua koko uskon alueella. Nykymaailmassa, jossa tiede ja teknologia ovat tärkeitä ja kehittyvät koko ajan, ihmiset hakevat asioille järkeviä selityksiä. Koulussakin opettajat puhuivat kristinuskon jaksolla nykyajan ihmisestä: mihin nykyajan ihmisen tulisi uskoa ja mihin ei? Esimerkiksi Vanhan testamentin kertomuksien historiallista paikkansa pitävyyttä epäiltiin vahvasti, koska tiede sanoi toisin.

Raamattuteologian tunneilla väitettiin muun muassa, etteivät israelilaiset olleet orjina Egyptissä ja kulkeneet Jumalan johdattamina luvattuun maahan. Tuntien jälkeen osa luokkatovereistani kehui tunteja ja pohti, miten voisivat opettaa myöhemmin Vanhaa testamenttia, kun tiesivät nyt, että se oli vain kertomus. Käveleekö tiede uskomme yli? Opettaja, joka oli pappi, sanoi tosin, että sen ei tarvinnut vaikuttaa uskoomme, sillä vaikka kertomukset eivät olleet historiallisesti tosia, niillä olisi sanottavaa. Missä meidän uskomme on? Onko se todellakin tieteessä, saneleeko tiede sen mihin uskomme?

Mieleeni palaa jo rippikoulusta tuttu laulu ”Kerran usko lapsuuden sulla oli suloinen...” Raamatussakin sanotaan: ”Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä. Heidän kaltaisensa on Jumalan valtakunta. Totisesti: joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaan niin kuin lapsi ei sinne pääse.” (Mk.10:14 - 15) Lapsi ei tarvitse uskollen tieteellistä selitystä. Kun lapsi kokee Jumalan olemassa olevaksi, niin Jumala on. Kun lapselle luetaan Raamattua, ei hän aloita sanomalla: ei Nooan arkin tarina voi olla tosi, se on tieteellisesti mahdotonta. Miksi emme ota lapsesta oppia, ei meidän ole tarkoitus ymmärtää Jumalan suuruutta. Ihmisen on mahdotonta ymmärtää, kuinka Jumala pystyy kaikkiin niihin ihmeellisiin tekoihin. Voimme vain katsoa ja ihmetellä kuinka suuri ja armollinen Jumalamme on.

Sen lisäksi, että koulusamme oltiin mielestäni valmiita nakkaamaan Vanhan testamentin kertomuksien arvo sellaisenaan tapahtuneina roskeisiin, koulussa kyseenalaistettiin myös Raamatun arvojen nykyaikaisuutta. Kannattaako nykyajan ihmisen uskoa Raamatun arvoja sellaisenaan, Raamatun kirjoittamisen aikaan kun oli niin erilainen maailmankuva? Luokasta nousi myös vahvana, että ensin avoliittoon, ”niin voi kokeilla, miten päin se vessapaperilla laitetaan”, ja vasta sitten naimisiin.

Tämäkö on meidän luterilaisen kirkon työntekijöiden tulevaisuus? Tuleeko maailman arvoista meidän arvomme? Mitä kristinuskko merkitsee oikeasti elämässämme, tekopyhää suvaitsevaisuutta?

TEKOPYHÄ SUVAITSEVAISUUS on kyllä hieno sana kuvaamaan koulussammekin ajoittain näkyvää ilmiötä. Halutaan suvaita kaikki, mikä on nykyaikaista. Mutta annas olla, kun tulee Raamattuun tukeutuva ihminen, niin ei kyllä hyväksytä. Eihän Raamattuun usko-va ihminenkaan suvaitse muita kuin niitä, jotka uskovat Raamattuun.

Kun tulin Järvenpään Diakiin, odotin löytäväni jotain samaa kuin olin löytänyt kotiseurakunnassani Pohjois-Pohjanmaalla. Sen sijaa löysin koulun, jonka arvot eivät vastanneet omiani. Se, että tukeudun Raamattuun ja yritän elää periaatteideni mukaan, ei tarkoita suinkaan sitä, että halveksuisin tai tuomitsisin niitä, jotka elävät toisin. Vain teko tulee tuomita, ei ihminen. Tämä on kyllä joskus vaikeaa meille kaikille. Eikö suvaitsevaisuus ole sitä, että hyväksyy sellaisen ihmisen, jonka tekoja ei hyväksy. Eikö se ole rakkautta ja suvaitsevaisuutta suurimmillaan. Helppohan meidän on suvaita se, minkä maailmakin suvaitsee, ja helppo elää sen mukaan itsekin, mutta kuka on sanonut, että kristityn elämä olisi koskaan helppoa. ”... Jos vain nöyryin sydämin rukoilet, saat takaisin lapsen uskon aarteen kalliin, ihanan.” ■

TONI LAPPALAINEN

LEENA MGAYA

Vaikka papin työ Tansaniassa on rankkaa, Atupokile Mbilita suhtautuu elämään valoisasti. ”On ihanaa elää vapaassa, itsenäisessä maassa, jossa kirkon työlle ei ole mitään esteitä.”

Lääninrovasti Atupokile Mbilita, Tansania

Seurakuntalaisten innostus kantaa työn paljoudessa uupuvaa pappia

SARI LEHTELÄ

TIEDOTTAJA, SUOMEN LÄHETYS-
SEURA

ATUPOKILE MBILITAN työ-
kenttä on laajassa harvaan asu-
tussa Konden hiippakunnassa
Etelä-Tansaniassa. Yksi ran-
kimmista puolista hänen työssään ovat
tuntikausien automatkat kuoppaisilla
hiekkateilla. Joskus lääninrovasti ei
saa autoa lainaksi vaan vuokraa moot-
toripyörän kuskeineen.

”Moottoripyörää en uskalla itse
ajaa”, hän nauraa.

Nainen näytti kyntensä

Atupokile, 47, kertoo saaneensa kutsu-
muksen palvella seurakunnassa jo lap-
sena. Vuosikausia hän toimi Tansani-
an luterilaisen kirkon seurakunnassa
evangelistana, mutta sitten hänet valit-
tiin opiskelemaan teologiaa kirkon yli-
opistoon Iringaan.

Hänet vihittiin papiksi vuonna 1999
ja lääninrovastiksi hänet valittiin 2005.
Lääninrovasti on Tansaniassa todelli-
nen johtajanvirka ja Atupokile maan-
sa ensimmäisiä naisia tässä virassa.
Kaikista papeista naisia on arviolta al-
le kymmenen prosenttia.

Miespappien varautunut suhtautu-
minen on Atupokilen mukaan muut-
tunut, kun on käynyt selväksi, että nai-
nen hoitaa johtajan työnsä hyvin, jopa
paremmin kuin miehet.

”Aluksi oli vaikeata. Oli sellaista
asennetta, että katsotaan nyt mihin
nainen pystyy. Sain hoidettavakseni
hiippakunnan haasteellisimman ro-
vastikunnan. Mutta kaikki on mennyt
hyvin. Työni on vakuuttanut miehet ja
nykyisin koen olevani tasa-arvoinen.
Tuemme ja lohdutamme toisiamme,
että jaksamme.”

Saarnapönttöön joka pyhä

Atupokile Mbilitan työ on ympärivu-
rokautista. Periaatteessa maanantai on

vapaa, mutta jos joku sattuu kuole-
maan maanantaina, totta kai seudun
ainoa pappi siunaa hänet hautaan vie-
lä samana päivänä, kuten tapana on.

Viikko-ohjelmaan kuuluu seura-
kunnan työntekijöiden kouluttamista
eri puolilla laajaa rovastikuntaa. Atupokile käy myös kodeissa ja saarnaa
joka pyhä. Noin kerran kuussa hän
lähtee yhdessä pappien ja evankelisto-
jen kanssa viemään sanomaa kaukai-
sempiin kyliin, joissa asuu paljon ei-
kristittyjä.

Lääninrovastin suurin ilonaihe on
seurakuntalaisten innokkuus vapaaeh-
toistyöhön. Se antaa hänelle voimaa ja
pyyhkii pois masennuksen, jonka suu-
ri työmäärä välillä synnyttää.

”On hienoa, kun ihmiset pyytävät
saada lähteä evankelioimaan”, hän hy-
myilee.

Pappi ei aina saa palkkaansa

Lääninrovastin päämurhe on rahapu-
la. Läheskään aina ei ole riittävästi ra-
haa maksaa palkkaa työntekijöille.
Tansania on yksi maailman köyhim-
mistä maista. Jos seurakuntalaisilla ei
ole rahaa, ei pappi saa omaakaan palk-
kaansa kasaan.

Kirkolla ei ole keskusrahastoja ja
siksi erot hiippakuntien varallisuudes-
sa ovat suuria. Vanhat hiippakunnat
ovat vakavaraisempia, mutta nuoret,
kuten Konden hiippakunta, ovat tiu-
koilla.

**Lääninrovastin suurin
ilonaihe on seurakuntalaisten
innokkuus vapaaehtois-
työhön. Se antaa hänelle
voimaa ja pyyhkii pois
masennuksen, jonka suuri
työmäärä välillä synnyttää.**

Pappien palkat vaihtelevat hiippa-
kuntien taloustilanteen mukaan. Atupokilen palkka on 52 000 shillinkiä,
mikä on noin 30 euroa kuukaudessa.
Se on vain 65 prosenttia aloittelevan
virkamiehen, esimerkiksi opettajan
palkasta.

Unelmana matkailukoti

Seurakunnan muut työntekijät saavat
pappiakin paljon pienempää palkkaa.
Monet tekevätkin kirkossa työtä va-
paaehtoisesti tai hankkivat tuloja myös
muualta, usein myymällä oman pel-
tonsa satoa. Lääninrovastikin saa vält-
tämätöntä täydennystä ruokapöytänsä
pelloltaan ja puutarhastaan.

Kutsumusta siis papilta kysytään.
Atupokilen mukaan tansanialaiset ar-
vostavat papin työtä sen hengellisen
luonteen vuoksi, vaikka palkassa ar-
vostus ei näy. Kirkkoon myös luote-
taan.

Lääninrovastin unelmana on saada
rovastikuntaan matkailukoti, jonka
tuloilla voitaisiin maksaa palkkoja ja
rakentaa kirkkoja. Hän uskoo seura-
kuntansa jäsenmäärän kasvun jatku-
van. ■

Tansania: Asukkaita 39 miljoonaa

- Kolmannes asukkaista on kristit-
tyjä (enemmistö roomalaiskatoli-
sia), kolmannes muslimeja ja kol-
mannes luonnonuskontojen har-
joittajia.

- Tansanian evankelisluterilainen
kirkko syntyi 1963, kun 7 luterilais-
ta kirkkoa yhdistyi. Kirkolla on
noin 3 miljoonaa jäsentä 20 hiippa-
kunnassa.

- Suomen Lähetysseura tukee mm.
Tansanian kirkon omaa yliopistoa,
jossa koulutetaan teologeja.

David Nyambulapi painottaa, että papilla on työnsä lisäksi myös vastuu perheestään.

Tansanian Korpi-Jaakko ja Koski-Jaakko

Kidugalan luterilaisen seminaarin teologisella osastolla valmistuu evankelistoista pappeja. Papin elämä on Tansaniassa kuin entisajan papeilla Suomessa: elanto tuli suurelta osin omasta maanviljelyksestä ja pappilat olivat esimerkkeinä rahvaalle. Pielisjärven Steniuksia, Korpi-Jaakkoja ja Koski-Jaakkoja, Tansanian papis-
tossa on runsaasti, mutta kerton-
koon yksi heistä tarinansa.

DAVID NYAMBULAPI
EVANKELISTA, TANSANIA

OLEN EVANKELISTA David Nyambulapi Konden hiippakunnasta Etelä-Tansaniasta, Njassa-järven rannalta. Olen toiminut evankelistana 25 vuotta. *(Evankelista on yleensä vastuussa seurakunnan yhdestä kyläkirkosta ja alueen kristityistä.)* Vuodesta 2006 lähtien olen opiskellut Kidugalan luterilaisen seminaarin pappis-

kurssilla. Minut vihitään papiksi marraskuussa 2007.

Papin työ alkaa mielestäni papin omasta elämästä. Papin tulee olla rukoukseen ja Jumalan sanaan pitäytyvä ihminen. Toisin sanoen hänellä tulee olla aikaa lukea ja tutkia Raamattua ja muita kirjoja.

Papin perhe

Vaikka minusta tulee pappi, minulla on edelleen velvollisuus perheen isä-

nä rakastaa vaimoani ja lapsiani ja huolehtia heistä. Minulla on nyt neljä lasta. Vanhin heistä opiskelee yläasteen yhdeksännellä luokalla, seuraava seitsemännellä, kaksi lapsista on vielä peruskoulun alaluokilla. Ala-asteen viimeisellä luokalla oleva osallistui valtakunnallisiin päättökokeisiin ja pyrki yläasteelle syyskuussa 2007. Yksi lapsista käy myös rippikoulua.

Minulla on suuri vastuu kouluttaa lapsiani, jotta he saisivat hyvän peruskoulutuksen. Maan ja kirkon huonon taloudellisen tilanteen vuoksi en pysty papin palkalla kouluttamaan heitä. *(Yläasteet ja lukiot ovat useimmiten sisäoppilaitoksia, joissa on lukukausimaksut ja joihin pyritään pääsykokeitten kautta. Lisäksi vanhemmat kustantavat kaikki oppikirjat, kouluasut ja matkakulut.)*

Minun on etsittävä muita tulonlähteitä kuten karjankasvatusta. Nyt minulla on yksi lypsylehmä. Olin ajatellut laajentaa viljelmiäni juuri ennen opiskelemaan tuloani, mutta nyt se saattaa olla vaikeaa, sillä minut ehkä lähetetään papiksi seudulle, jossa ei voi harjoittaa maanviljelystä. Papin työ voi myös viedä kaiken ajan, enkä ehdi viljellä.

Rukoilen Jumalaa, että hän auttaisi minua tehostamaan karjankasvatusta. Toivoisin lisää lehmä, kanoja, sikoja, kaneja ja ankoja, jotta saisin tarpeeksi pääomaa lasteni kouluttamiseen.

Pappiskurssilla meitä opetettiin aloittamaan ja hoitamaan erilaisia projekteja, ja siitä oli minulle hyötyä. Opin myös paljon, kun vierailimme vuonna 2006 Mbaralin seurakunnassa ja tutustuimme maanviljelykseen sekä karjanhoitoon.

Tänä vuonna vierailimme Mafingan orpokodissa ja roomalaiskatolisessa naisluostarissa. Näimme, miten he hoitivat karjaa ja vihannes- ja hedelmäpuutarhaa. Näillä vierailuilla opin paljon sellaista, mikä auttaa minua karjani hoidossa.

Raamatusta meille opetetaan seurakunnan kaitsijasta, että ”Hänen on pi-

dettävä hyvää huolta perheestään, kasvatettava lapsensa tottelevaisiksi ja saavutettava kaikkien kunnioitus. Jos joku ei osaa pitää huolta perheestään, kuinka hän voisi huolehtia Jumalan seurakunnasta?” (1. Tim. 3:4 - 5)

”Mutta se, joka ei huolehdi omaisistaan ja kaikkein lähimmäistään, on kieltänyt uskonsa ja on epäuskoista pahempi.” (1. Tim. 5:8) Kun pappi huolehtii perheestään, hän on hyvä esimerkki muille, ei vain sanoissa vaan teoissa.

Papin tehtävät

Papin on tehtävä yhteistyötä myös muiden seurakunnan työntekijöiden ja kristittyjen kanssa, jotta hekin voisivat parantaa elämäänsä. Heidän tulisi kohentaa elintasoaan, jotta he voisivat kouluttaa lapsensa, rakentaa kunnollisia taloja ja elää hyvin myös eläkkeelle jäätyään.

Pappi johtaa seurakunnan omistamien rakennusten hoitoa ja kunnostusta. Hän lähettää nuoria opiskelemaan evankelistoiksi. Pappi vastaa seurakunnan itsekannattavuusprojekteista, jotta seurakunnalla olisi rahaa toimintaan, eikä tarvitsisi turvautua ainoastaan kristittyjen vapaaehtoiseen antiin.

Papin tulee myös huolehtia siitä, että seurakunnan työntekijät saavat jatkokoulutusta ja lapset, nuoret ja aikuiset kristillistä opetusta. Pappi johtaa diakoniatyötä ja opettaa avioliittoseminaareissa, tavoitteena on naisten oikeuksien lisääminen. Pappi huolehtii myös kirkon leikkikouluista. Hän kannustaa kristittyjä ahkeromaan jokapäiväisissä tehtävissään, jotta he voisivat huolehtia perheistään ja kirkostaan sekä osallistua hallituksen määrittämiin keräyksiin. Papin tulee auttaa ihmisiä ymmärtämään, kuinka tärkeää on rakentaa hyviä taloja ja hygieenisiä käymälöitä.

Papin on oltava valmis palvelemaan kristittyjä sopivana ja sopimattomana

aikana. Hänen tulee muistaa vaitiolovelvollisuus muiden työntekijöiden ja seurakuntalaisten kohdalla.

Pappi osallistuu myös ei-kristittyjen ja muiden kirkkokuntien juhliin ja hautajaisiin. Hän osallistuu kaikkiin oman yhteisönsä tehtäviin ja kutsuu muiden kirkkokuntien edustajia oman kirkkonsa tärkeisiin tapahtumiin.

Kirkko ja paikallishallinto

Papin tehtävänä on yhdistää seurakunta, kyläkirkot, evankelistat ja paikallinen hallinto. On hyvä sopia yhdessä eri tehtävistä ja tapahtumista, kuten ”kehityksen päivästä” kylässä, jolloin kaikkien oletetaan osallistuvan yhteisiin töihin kuten teitten korjaamiseen, peruskoulun opettajien asuntojen rakentamiseen tai tiilien valmistamiseen.

Kylähallinnon on tärkeää tietää, milloin seurakunta tarvitsee jäseniään peltotöissä tai seurakunnan työntekijöiden asuntojen rakentamisessa. On myös hyvä sopia siitä, että kristillisinä juhlapäivinä kristityille ei määrätä hallituksen töitä.

Pappi voi myös opettaa, miten erilaiset palvelut (kuten terveys, vesi, koulutus, talojen rakentaminen, riittävä ravinto, turvallisuus, vapaus ja uskonnonvapaus) voivat parantaa kansalaisten elämää.

Papin on oltava esimerkkinä kylähallinnon, kansalaisten ja kirkon koukouksissa. Hänen tulee auttaa ihmisiä ymmärtämään, miten tärkeää on muun muassa rakentaa uusia kouluja. Tällä pappiskurssilla olen oppinut näkemään, että papin tehtävät ovat erilaiset kuin evankelistan.

Jumala minua auttakoon.

Kirjoituksen käänsivät ja muokkasivat Marketta ja Antti Vanhanen. He toimivat Kidugalan luterilaisen seminaarin teologisen osaston opettajina Tansaniassa. ■

Luterilais-katolinen dialogi

Apostolisuus vankka pohja jatkotyölle

Luterilais-katolinen ykseyskomissio päätti kymmenvuotisen työnsä viimeiseen istuntoon Barissa, Italiassa. Apostolisuutta käsittelevä keskusteluasiakirja on äskettäin ilmestynyt englanniksi (Apostolicity of the Church).

Työskentelyasiakirja tulee olemaan pohjana teologisen työskentelyn uusille vaiheille. Sen käsittely kirkkoissa ja mahdollisissa ekumeenisissa ryhmissä on nyt haaste katsoa yhteyttä uudella tavalla. Se pakottaa myös kysymään, tulisiko kirkkojen ottaa askeleita löytöjen pohjalta.

Asiakirja on lähetetty lausuntoja varten kaikille Luterilaisen maailmanliiton jäsenkirkkoille ja katolisen kirkon elimiin.

PIRJO TYÖRINOJA

KAPPALAINEN, TT, LAUTTASAA-
REN SEURAKUNTA

LUTERILAINEN MAAILMANLIITTO (LML) ja Vatikaanin ykseyden edistämisen neuvosto käynnistivät oppi-keskusteluidensa neljännen vaiheen 1995. Kokouspaikkana oli silloin Lärkkulla Suomessa. Alun perin keskusteluyhteys alkoi jo 1960-luvulla Vatikaanin II konsiilin innostavien ekumeenisten tuulten vauhdittamana. Nyt neljännen vaiheen kymmenvuotinen työ on saatu päätökseen ja ykseyskomissio piti työnsä viimeisen istunnon 22. - 30.9.2005 Barissa, Italiassa. Kirjaa työ-
tettiin vuoden 2006 ajan, ja nyt kesällä 2007 se on ilmestynyt englanniksi ja pian saksaksi.

Apostolisuus yhdistää

Keskustelujen pääteemaksi valittiin jo heti alkuvaiheessa apostolisuus. Molemmat osapuolet näkivät, että sen avulla voidaan tarkastella uudessa va-

lossa kirkkojen välisiä vaikeita kysymyksiä, kuten virkaa, ordinaatiota, kirkon tradition ymmärtämistä, piispuutta ja paavin virkaa. Monissa kysymyksissä löydettiin syvenevää yhteistä näkemystä, mikä auttaa osapuolia tulevaisuudessa jatkamaan näistä aiheista. Vuonna 1999 allekirjoitetun Yhteinen julistus vanhurskauttamisesta -asiakirjan kaltaista läpimurtoa keskusteluvaihe ei tule esittämään kirkkoille. Tarjolla on kuitenkin vahva pohja jatkotyölle.

Yhteinen löytö on selkeä

Neuvottelujen keskusteluteema "apostolisuus" viittaa kirkon katkeamattomaan perintöön, joka on lähtöisin apostoleista ja heidän julistuksestaan. Apostolinen traditio merkitsee kirkon pysyvien tunnusmerkkien säilymistä, kuten todistusta apostolisesta uskosta ja viran velvollisuuksien siirtymistä. Neuvottelujen yhteinen löytö apostolisuudesta on selkeä. Apostolisuus on luterilaisille ja katolilaisille yhdistävä asia. Myös katolinen osapuoli tunnistaa apostolisuuden piirteitä luterilai-

suudessa.

Luterilaisethan eivät ole koskaan kieltäneetkään katolisen kirkon apostolisuutta. Katolinen kirkko on kyselty neuvotteluissa, onko luterilaisilla yhteinen näkemys apostolisuudesta. Vaikea asia heidän näkökulmastaan on ollut se, että kaikissa luterilaisissa kirkkoissa ei esimerkiksi ole piispuutta. Tällöin puhutaan presidenteistä tai vanhimmista, mutta toisaalta johtamisen virka on havaittavissa kaikissa luterilaisissa kirkkoissa.

Luterilaisille kirkon apostolisen jatkuvuuden takaa se, että evankeliumin oppi saarnataan puhtaasti ja sakramentit toimitetaan oikein Kristuksen asetuksen mukaisesti. Tällöin paikalliskirkko edustaa Kristuksen kirkkoa ja puhuu universaalin kirkon äänellä.

Rajauksia

Jo edellinen paavi Johannes Paavali II toivoi, että paaviudesta keskusteltaisiin avoimesti ekumeenisesti. Ykseyskomission pääkeskustelunaiheena se ei ollut.

Kirkon universaalin ykseyden viran pohjalta katolilaiset ovat kuitenkin kyselleet, voisiko luterilainen osapuoli miettiä ykseyden virkaa tai elintä esimerkiksi LML:n yhteyteen. Keskustelu tästä on ollut hyvin ennakoivaa. Kysymys on katoliselta puolelta siitä, miten hyvin luterilaiset voivat esiintyä yhteisenä rintamana.

Ortodokseilla ei ole paaviutta vastaavaa kirkon ykseyden virkaa, mutta katolinen kirkko kutsuu sitä sisarkirkkokseen. Jos kirkot ymmärtävät toinen toisensa sisarkirkkoiksi, ne tunnustavat toisensa kuuluvan Kristuksen

PIRJO TYÖRINOJA

Vasemmalta komission puheenjohtajat: arkkipiispa Alfons Nossol, Puolan katolinen kirkko, piispa Bela Harmati, Unkarin luterilainen kirkko ja LML:n apulaissihteeri Sven Oppegaard.

kirkkoon. Niillä saattaa olla erilaisia käsityksiä viran rakenteesta, pappeudesta tai kirkollisesta rakenteesta, mutta ne tunnistavat toisissaan tämän Kristuksen kirkkoon kuulumisen. Ne kunnioittavat toinen toisensa olemusta ja identiteettiä, eivät pyri muuttamaan toisiaan, niillä on tilaa olla vierokkain, ne voivat toimia ja rukoilla yhdessä sekä pohtia uutta tulevaisuutta.

Myös kysymys naisten ordinaatiosta

rajataan ulkopuolelle. Johdanto huomauttaa kuitenkin, että puhuessaan papin ja piispan virasta luterilaiset sisällyttävät siihen sekä miehet että naiset.

Ennenaikaista toiveikkuutta?

Ykseyden edistämisen neuvoston johtaja kardinaali Walter Kasper ja LML:n pääsihteeri Ishmael Noko vierailivat päätösistunnossa. Kardinaali Kasper painotti, että uuden paavin Benedictus

XVI:n linja on ollut alusta asti ykseyteen pyrkiminen, jota tämänkin komission työ on palvellut. Pääsihteeri Noko puolestaan muistutti siitä, että luterilaisten kirkkojen painopiste siirtyy lähitulevaisuudessa eteläiselle pallonpuoliskolle. Nyt tulisi kaikin tavoin vahvistaa etelän ja pohjoisen luterilaisten yhteyttä. Erityinen haaste on myös siinä, että oppikeskusteluiden anti tulee niin eteläisten kirkon johtajien kuin seurakuntienkin käyttöön ja

tietoisuuteen. Noko iloitsi siitä, että Yhteistä julistusta vanhurskauttamisopista ollaan kääntämässä jo arabiaksi ja suahiliksi.

Itselleni erityinen anti on teologisen työskentelyn lisäksi ollut se, että komissiotyöskentelyn kaikkiin vaiheisiin on liittynyt syvä yhteinen rukouselämä ja paikallisten seurakuntalaisten ja kirkollisten päättäjien tapaaminen. Yhteisen ehtoollisen puuttuminen on koettu todeksi kokouksissa. Samalla tosiasia on kannustin jatkaa ponnisteluja ykseyden askeleiden ottamiseksi.

Kylmiä tuulia

Komission keskusteluissa nousi esille kysymys, voisiko katolinen kirkko nähdä luterilaisen kirkon sisarkirkkona ja täysivertaisena keskustelukumppanina, vaikkei sillä ole universaalia ykseyden virkaa. Kysymykseen ja koko tilanteeseen on äskettäin saatu kylmä vastaus.

Viime aikoina kirkollisissa lehdissä on nimittäin tyrmistyksellä luettu reaktioita nykyisen paavin Benedictus XVI linjasta nousevaan kannanottoon. Heinäkuussa ilmestyi Vatikaanin asiakirja ”Vastauksia joihinkin kysymyk-

siin, joita on esitetty tiettyihin kirkkoon liittyviin opinkohtiin”.

Sen julkaisijan eli katolisen kirkon uskonopin kongregaation mukaan vain katolinen kirkko muodostaa yhden ja todellisen kirkon, vaikkakin totuuden osasia löytyy myös muista kirkkokunnista ja eri uskontokunnista. Kannanoton mukaan protestanttisia ja anglikaanisia kirkkoja pitäisi oikeammin kutsua vain kristillisiksi yhteisöiksi.

Ortodoksit katolinen kirkko laskee sisarkirkoiksi – kuten komissionkin työssä tulee esille, koska ortodoksikirkkojen käsitys pappeudesta ja sakramenteista vastaa katolisen kirkon opetusta, vain piispuuden puute on miinuksena. Apostolisuuden näkemistä toisessa osapuolella ei mainita.

Nyt Vatikaani katsoo, ettei protestanteilla ole apostolista suksessiota eli apostoli Pietariin asti ulottuvaa katkeamatonta piispuuden ketjua.

Mitä tilanteesta voisi ajatella?

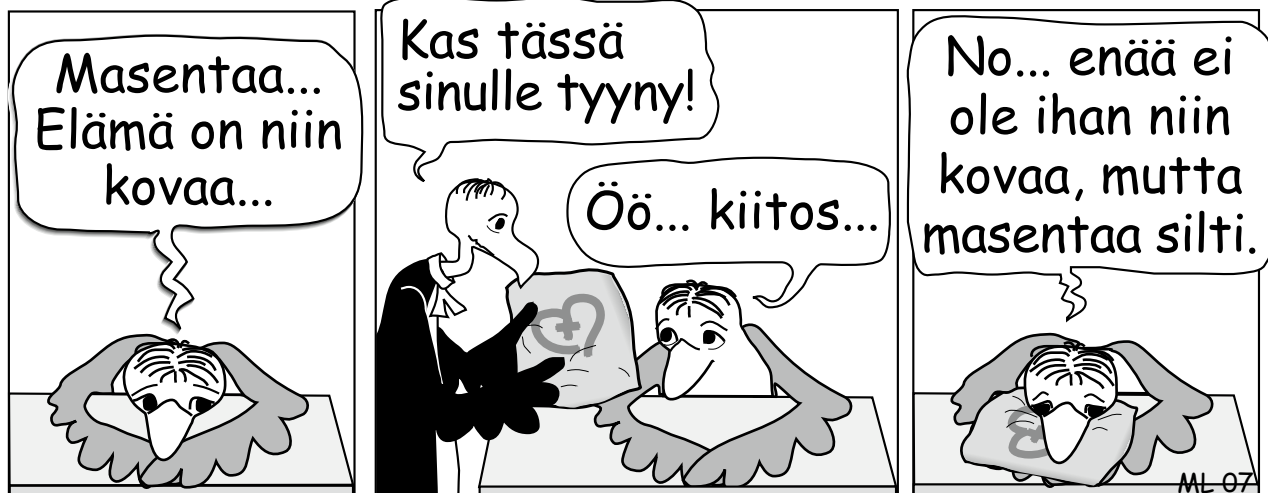
Uskonopin kongregaation linjaus poikkeaa siitä katolisen kirkon Kristittyjen ykseyden neuvoston linjasta, jota johtaa kardinaali Kasper. Ennen

kardinaaliksi valintaansa Walter Kasper toimikin ansiokkaasti juuri työnsä päättäneen IV komission puheenjohtajana. Luterilaiset kirkot ovat monimuotoisia, mutta niille opin jatkuvuus ja ykseyden siteet ovat olennaisia. Porvoon yhteiseen julistukseen kuuluvien Pohjoismaisten luterilaisten kirkkojen painotukset historiallisesta piispuudesta apostolisuuden palveluksessa eroavat toisistaan, mutta ne kaikki jakavat tahdon ykseyden jatkuvuuteen.

Apostolisuuden näkeminen toisessa kirkossa siinä määrin, että voisimme tunnustaa toisemme sisarkirkoiksi, voisi avata solmuja ykseyden askeleiden tieltä. Lähitulevaisuus näyttää, mitä näiden kirkkojen välisissä suhteissa painotetaan. Ekumeenisen keskustelun on jatkuttava kaikilla tasoilla – niin paikallisesti kuin kirkkojen välisissä keskusteluissa. Varmaa on, että lähitulevaisuudessa laadittavat luterilaisten kirkkojen kannanotot Apostolisuus-asiakirjaan tulevat väritymään uskonopin kongregaation lausunnon varjossa.

Kirjoittaja on ollut Luterilais-katolisen ykseydskomission jäsen 1995–2005. ■

KORPPIS

Vielä ehtoollisaineiden jälkikäsittelystä

KIRKKOHERRA Kalle Elonheimo reagoi kirjoituksellaan ”Ehtoollisaineiden jälkikäsittelystä” (4/2007, 24) aiemmin tänä vuonna ilmestyneeseen kirjoitukseeni. Olen tyytyväinen, että aihe sai aikaan mielenkiintoisen vastineen, jossa tuli esille tärkeitä ja hyviä asioita.

Olen Elonheimon kanssa samaa mieltä siitä, että ehtoollisaineiden jälkikäsittelyyn liittyvä problematiikka voidaan hyvin välttää konsestroimalla maltillisesti ehtoollisaineita siten, ettei niitä jää ehtoollisenvietosta yli. Tätähän myös Luther piti ihanteena. Voin myös yhtyä Elonheimon näkemykseen, jonka mukaan yli jääneet ehtoollisaineet voidaan myös nauttia sakastissa suntion ja kanttorin kanssa, jos tämä on vain mahdollista.

Elonheimo myös muistutti, että ehdottamani säilytyskaapin käyttöönotto saattaisi vaarantaa suhteitamme toisiin luterilaisiin ja protestantteihin. En kuitenkaan näkisi tätä niin suurena ongelmana. Jo nyt pohjoismaainen luterilaisuus näyttäytyy esimerkiksi saksalaisten luterilaisten näkökulmasta liian roomalaiskatoliselta. Toisaalta Saksan luterilaisuus on suomalaisen luterilaisuuden ja myös Suomessa syntyneen Luther-tutkimuksen näkökulmasta identiteettinsä kanssa ongelmisissa. Suomalaisesta näkökulmasta tarkasteltuna Saksan luterilaiset ovat liian vahvasti sulautuneen reformoituihin kirkkokuntiin. Toisaalta myös Suomessa luterilainen ehtoollisoppi on himmentynyt: moni pappi ja seurakuntalainen pitää Kristuksen läsnäoloa ehtoollisaineissa vain symbolisena.

Ehdotukseni säilytyskaappista liittyi

olennaisena osana tähän huoleen. Säilytyskaappi voisi olla hyödyllinen muun muassa opillisesta, käytännöllisestä, sielunhoidollisesta, pedagogisesta näkökulmasta käsin.

Elonheimo kuitenkin piti ongelmallisena säilytyskaappia, koska siitä ”voisi syntyä vaikutelma, että oppimme mukaan Kristus olisi läsnä ehtoollisaineissa myös käytön ulkopuolella”. Elonheimon mukaan Kristuksen läsnäolo ehtoollisaineissa käytön jälkeen ei pidä paikkaansa, koska siitä puuttuu sakramentin käyttö. Elonheimon olisi kuitenkin ollut hyvä perehtyä tarkemmin esimerkiksi Jari Jolkkosen erinomaiseen väitöskirjaan ”Uskon ja rakkauden sakramentti: opin ja käytännön yhteys Martti Lutherin ehtoollisteologiassa” (STKS 242, 2004, ks. erityisesti sivut 311 - 335).

JOLKKONEN OSOITTAA väitöskirjassaan, että luterilaisiin tunnustuskirjoihin kuuluva Yksimielisyyden ohje, joka syntyi Lutherin kuoleman jälkeen, ei viittaa in usu -opillaan eli opilla sakramentin asiallisesta käytöstä niin sanottuun punktuaaliseen käyttöön. Toisin sanoen se ei pyri määrittelemään reaaliapresensin kestoja, eikä liity jälkikäsittelyproblematiikkaan. Sen tarkoitus oli ainoastaan estää väärinkäytökset ja turvata oikea käyttö: syöminen ja juominen. Myöskään Luther ei ymmärtänyt in usu -oppia punktuaalisesti. Luther myös salli konsestroitujen ehtoollisaineiden säilyttämisen sakramenttilippaassa eli monstrasissa.

Lutherin ehtoollisteologian mukaan Kristuksen läsnäolo ehtoollisaineissa onkin Jolkkosen väitöskirjan mukaan

pysyvä ontologinen muutos. Näin olen Elonheimon tulkinta luterilaisesta ehtoollisen jälkikäsittelyopista ei pidä paikkaansa.

Vaikka voin yhtyä Elonheimon ehdotuksiin, ei säilytyskaapin tai sakramenttilippaan käyttöä ja reaaliapresensin säilymiseen uskomista voida pitää epäluterilaisena ratkaisuna. Säilytyskaapin ottaminen käyttöön sellaisissa tapauksissa, joissa muunlainen asiallinen jälkikäsittely ei ole mahdollista, voisi nykyisessä kirkkomme teologisesti ja käytännöllisesti rikkinaisessä tilanteessa muistuttaa hyvin konkreettisella tavalla Kristuksen todellisesta läsnäolosta ehtoollisaineissa ja myös varmistaa kunnioittavan käsittelyn.

KAIKKIAAN olen ilahtunut siitä, että myös Elonheimo korostaa ottavansa tosissaan Kristuksen läsnäolon ehtoollisaineissa. Toisaalta Elonheimo antaa edellä mainittujen ongelmien lisäksi kirjoituksessaan hieman paradoksaalisen kuvan omasta kipuilustaan ehtoollisaineiden jälkikäsittelyn suhteen. Aluksi hän valittaa, että hän on turhaan kysellyt ohjeistusta oikeasta jälkikäsittelystä pariltakin piispalta. Toisaalta hän ei pidä minunkaan kirjoitustani säilytyskaapin käyttöön innostavana. Toisaalta Elonheimo taas esittää myös hyviä tapoja ehtoollisen jälkikäsittelylle erilaisissa tilanteissa. Sen vuoksi en täysin saanut selville, mikä on Elonheimon varsinainen ongelma asian suhteen?

JUSSI KOIVISTO
Pastori, tutkija

Eloa suomalaisena muslimina

ISRA LEHTINEN

ISLAMIN OPETTAJA, HELSINKI

Muslimeja on Suomessa 35 - 40 000. Olen itse yksi noin 800 - 1000 kantasuomalaisesta muslimista, aikuisiällä islamiin palanneesta. Muslimit eivät puhu ”kääntymisestä” vaan paluusta uskoon yhteen Jumalaan.

MUSLIMIT OVAT merkittävä vähemmistö Suomessa, mutta mielestäni myös muslimien pitää voida tasaveroina kansalaisina olla mukana rakentamassa yhteiskuntaa ja sen moninaisuutta.

Vaikka on tilanteita, jolloin vähemmistöuskonnot ja valtauskonto ovat eriarvoisessa asemassa kuten taloudellisissa kysymyksissä, mielestäni suurin haaste on uskonnoille yhteinen: uskontoa vastaan ponnistelevat tahot. Tämä on yksi niistä syistä, jonka vuoksi uskontojen välistä vuoropuhelua käydään ja sille on jatkuva tilaus. Yleensäkin vuoropuhelu eri yhteiskuntaa rakentavien tahojen kanssa on tarpeen, sillä uskontokuntien jäsenet eivät ole mikään yhteiskunnasta erillinen saareke, eivät myöskään muslimit. Itselleni dialogi on ollut läheistä vuosien ajan.

Uskonto ja suomalaisuus sopusoinnussa

Islam on aina sopeutunut erilaisiin kulttuureihin. Aikanaan se levisikin tukahduttamatta paikallisia kulttuureja. Niinpä islam saa erilaisia muoto-

ja eri maissa. Islam voi olla yhtälailla enemmistö- kuin vähemmistöuskontokin. Vähemmistö sopeutuu kunkin

maan lakeihin, ja jos joku laeista ei ole uskonnonvapauden kannalta toimiva, voivat muslimit pyrkiä muuttamaan

Isra Lehtinen on yksi vajaasta tuhannesta kantasuomalaisesta muslimista. Hänen mukaansa suurin haaste uskonnoille on uskontoa vastaan ponnistelevat tahot.

lakia yhteiskunnan tarjoamilla keinoilla. Suomessa muslimit painottavat Suomen lain noudattamista.

Uskontoni on sopusoinnussa suomalaisuuteni kanssa. Omat arvoni muslimina ovat myös arvoni suomalaisena. Arvostan muun muassa koulutusta, rehellisyyttä, uskonnon- ja ilmaisunvapautta, tasa-arvoa lain edessä ja yhteisten asioiden hoitamista neuvottelemalla. Nämä heijastuvat myös lapseni kasvatukseen. Mutta ei Suomessa silti ole helppoa olla muslimi. Ongelmat ovat käytännön tasolla. Syrjintää esiintyy vielä aivan liian paljon, vaikka eteenpäin onkin menty. Huivia käyttävän naisen on vaikeaa saada työtä, samoin miehen, jonka ulkonäkö tai nimi (kuten Muhammed) paljastaa hänen olevan muslimi. Eipä katseiden kohteena olokaan ole mukavaa.

Uutistarjonnassa islam esiintyy pääasiassa negatiivisissa yhteyksissä, mikä omalta osaltaan on vaikuttanut ihmisten ennakkoluuloihin muslimiensa ja islamia kohtaan. Olen ollut koulutuksissa, joissa ihmiset listaavat ne ryhmät, joihin suhtaudutaan kielteisimmin, ja ne ovat muslimit, romanit ja venäläiset. Kun kielteinen suhtautuminen siirtyy käytökseen tai puheisiin, on mietittävä, minne jäi perustuslaissakin taattu uskonnonvapaus.

Tavallista arkea

Osalle työelämässä mukana olevista muslimista vapaapäivän järjestäminen jompanakumpana uskonnollisena juhlapäivänämme on vaikeaa.

Muslimit ovat jo siirtyneet siihen käytäntöön, että juhlan sattuessa arkeen vietämme sitä vain yhden päivän ja jatkamme juhlan viikonloppuna. Koululaiset kyllä saavat juhlapäivän vapaaksi, kunhan vanhemmat siitä etukäteen sopivat. Työelämässä olevat muslimit puolestaan ovat valmiita korvaamaan päivän tai ottamaan sen lomapäivistään. Siksi on vain järjestelykysymys, että päivän saa va-

paaksi. Olen itse onneksi onnistunut järjestämään vapaata työstäni enkä ole koskaan ollut töissä ensimmäisenä juhlapäivänämme.

Arkipäiväni on hyvin samanlaista kuin kenen tahansa suomalaisen. Aamulla töihin, illalla milloin opiskelua, kotitöitä tai luottamustehtävien hoitoa. Arkea kuitenkin rytmittävät ruokoukset viidesti päivässä, mikä myös

rauhottaa kiireen keskellä. Perhe-elämäni on kuitenkin hyvin kotikeskeistä. Kotiviikonloppu tyttären kanssa ei ole poikkeus, tosin ei sääntökään. Tämän päivän elämänmenoa jatkuvine puuhasteluineen ihmettelen. Miksi ei osata vain olla, kun ainakaan kaupunkilainen ei saa vältettyä kiirettä arkena? Mitä ihmiset pakenevat, itseäänkö? ■

Kirkosta kiinni!

NÄKÖKULMANA NUORET AIKUISET

Tervetuloa seurakuntatyön kehittämisspäiviin!

13.11.2007 Joensuu

Kohtaaminen arjessa

20.–21.11.2007 Ylivieska

Jumalanpalveluselämä ja virtuaalielämä

29.1.2008 Helsinki

Aikuistyo

5.2.2008 Turku

Kirkko verkossa

23.4.2008 Tampere

Sinkkuus, parisuhde, perhe

Seminaarit ovat valtakunnallisia, kaikille avoimia ja maksuttomia, ja ne järjestetään hiippakuntien ja Nuori aikuinen kirkon jäsenenä -projektin yhteistyönä.

Lisätietoja: www.evl.fi/nuoriaikuinen

Ystävyysseurakuntatyö - ystävyyttä yli rajojen

PÄIVI SÄÄMÄNEN

SEURAKUNTAPASTORI (OPINTO-VAPAALLA), KERAVAN SEURAKUNTA

**Keravan ja Tuusulan seurakunnat tekivät viime touku-
kuussa seurakuntamatkan Vil-
jandin rovastikuntaan, Viroon.
Keravan seurakunnan ystä-
vyysseurakunta on pieni Kõ-
pun luterilainen seurakunta lä-
hellä Viljandia. Tuusulan seu-
rakunnan ystävyyskohde on
Viljandin luterilaisen seura-
kunnan lapsityö.**

TUUSULAN ROVASTIKUN-
TA ja Viljandin rovastikunta
Etelä-Virossa ovat ystävyysro-
vastikuntia. Ystävyys on molem-
minpuolista jakamista, antamista ja
saamista. Viljandista ja Kõpusta on ol-
lut lapsia, nuoria ja aikuisia leireillä ja
muilla vierailuilla Keski-Uudella-
maalla. Samoin täältä on vierailtu Vil-
jandin alueella.

Toukokuiselle matkalle osallistui
seurakunnan kirkkokuoro, joka esitti
laulutervehdyksen suomeksi ja virok-
si Viljandissa ja Kõpussa. Mukana oli
kuorolaisia Tuusulasta ja Keravalta.
Tallinassa saimme tutustua ilmaiseksi
uuteen taidemuseoon, koska oli kan-
sainvälinen museopäivä.

Matka jatkui lähellä Viljandia ole-
vaan Kivi Turismitalu -majapaikkaan.
Teimme luontoretken Euroopan laa-
jimille yhtenäiselle suoalueelle Soo-
maalle. Illalla kuoro piti konsertin Kõ-
pun kirkossa ja jaoimme ystävyystta
paikallisten kanssa. Kõpun seurakun-
nassa on 65 jäsenmaksun maksavaa jä-
sentä, kunnassa on noin 900 asukasta.
Asukkaiden päätoimeentulo on maa-
talous. Seuraavana päivänä kuoro
avusti Viljandin Paavalin seurakun-
nan jumalanpalveluksessa.

Viljandissa on kaksi luterilaista seu-
rakuntaa ja jäsenmaksun maksavia
noin 900. Pääelinkeinoina ovat piente-
ollisuus, kauppa ja palvelut. Tutus-
tuimme Etelä-Virossa Karskin kirk-
koon, Taageperan ja Sangasten linnoi-
hin ja Tarvastun kirkkoon. Kõpun
seurakunnan kirkkoherra Hedi Vilu-
maan toinen seurakunta on tämä Tar-
vastun seurakunta. Tulomatkalla tu-
tustuimme Pilistveren seurakuntaan ja
sen pappilassa olevaan kommunismin
uhrien museoon. Suomenkielentaitoi-
nen Hedi Vilumaa oli koko ajan mu-
kanamme.

Monia muistoja rikkaampana pala-
simme kotiin. Taloudellinen avusta-
minen on tärkeää, mutta kohtaaminen
ja kokemusten jakaminen paikallisten
kanssa on vähintään yhtä tärkeää.

Viron kirkon värikäs historia

Jotta voi ymmärtää Viron kirkon tätä
päivää, on hyvä tietää sen menneisyy-
destä.

Baltian maiden käännäyttämisen
kristinuskoon, katolisuuteen, tapahtui
1100-luvulla. Lähetyssaarnaajat seura-
sivat saksalaisia valloittajia ja perusti-
vat seurakuntia. Saksalaisista yhteyk-
sistä johtuen uskonpuhdistus levisi
Baltiaan jo 1520-luvulla. Tallinnan
piispaksi valittiin vuonna 1583 Mikael
Agricolan poika Kristian Agricola.

Uskonpuhdistuksen vakiintuminen
johti koululaitoksen kehittymiseen ja
kansankielisen kirjallisuuden nou-
suun. Suuren Pohjan sodan (1700 -
1721) seurauksena valta vaihtui Ruot-
silta Venäjälle. Kirkollinen elämä sai
uusia virikkeitä pietismistä ja herrn-
hutilaisuudesta.

1800-luvulla Viron luterilaiset kir-
kot muuttuivat osaksi Venäjän luteri-
laisia kirkkoja ja joutuivat Pietarissa
toimivan ylikonsistorin alaisiksi. Tar-
ton yliopistossa annettiin pappiskoulu-
tusta saksan kielellä. Vähitellen Viros-
sa alkoi kansallinen herääminen. Maan
itsenäistyttyä vuonna 1918, Viro halu-

si luoda vapaan kansankirkon vapaas-
sa Virossa. Uusi tasavalta asennoitui
kirkkoon varauksellisesti, mutta us-
konnonopetus säilyi kouluissa vapaa-
ehtoisena aineena.

Luterilaiseen kirkkoon kuului maa-
ilmansotien välisenä aikana 78 pro-
senttia väestöstä. Papisto alkoi olla vi-
rolaista, koska Tarton yliopisto painot-
ti nyt kansallista luonnetta. Maassa oli
myös ortodokseja (19 prosenttia) ja vä-
hemmistökirkkojen edustajia.

Baltian maiden liittäminen Neuvos-
toliittoon vuonna 1940 muutti tilan-
teen, sillä uusi miehittäjä rajoitti kir-
kon toimintamahdollisuuksia. Vuon-
na 1944 monia kirkon työntekijöitä
pakeni maasta, mikä oli isku jo entuu-
destaan työntekijäpuutteesta kärsiväl-
le kirkolle.

Moskova ryhtyi kitkemään pois
kansallisia aineksia ja saattamaan voi-
maan neuvostojärjestelmää. 1950-lu-
vulla se aloitti taistelun uskontoa vas-
taan, jolloin uskonnolliset juhlat ja riit-
tit korvattiin ei-uskonnollisilla juhlilla
ja riiteillä. Syrjintä ja maallistuminen
johtivat siihen, että kirkon toiminta
kaventui entisestään 1970- ja 1980-lu-
vuilla ja jäsenmäärä väheni olematto-
miin.

Perestroikan aikakauden alettua al-
koi Viron kirkon elpyminen ja kirkko
oli mukana kansallisen itsetietoisuu-
den heräämisessä. Kirkon jäsenmäärä
nousi 1980-luvun lopulla moninkertai-
seksi muutamassa vuodessa. Viron it-
senäistyessä vuonna 1991 oli myös kir-
kolla edessään monia haasteita, sillä
esimerkiksi työntekijät lapsi-, nuoriso-
ja diakoniatyöstä puuttuivat ja talou-
delliset resurssit olivat vähäiset. Mui-
den kirkkojen tuella, myös Suomen,
Viron kirkko on onnistunut lyhyessä
ajassa luomaan toiminnalleen uudet
puitteet. ■

Perheväkivalta on tehtävä näkyväksi

VILPPU HUOMO

TM, HELSINGIN YLIOPISTO

KATI JÄÄSKELÄINEN

PROJEKTISIHTTEERI, VÄKIVALLASTA SOVINTOON -PROJEKTI, KIRKKOHALITUS

MARI KINNUNEN

PASTORI, PERHENEUVOJA, TURUN JA KAARINAN SEURAKUNTAYHTYMÄ

Tärkeintä, mitä kirkot voivat tehdä perheväkivallan vastustamiseksi, on opetella pois vaikeamisen kulttuurista.

”Se alkaa huudoin. Ei anneta sen päättyä hiljaisuuteen.” Rypistynyt kuva naisen kasvoista tulee vastaan katumainoksessa ja sanomalehden sivulla. Euroopan laajuisen kampanjan vetoomusteksti kertoo, että perheväkivallasta kärsii 12 - 15 prosenttia yli 16-vuotiaista eurooppalaisista naisista. Yleinen ongelma se on myös meillä Suomessa. Tutkimusten mukaan karkeasti joka viides suomalainen nainen on joutunut väkivallan kohteeksi parisuhteessaan. Yleisin parisuhdeväkivallan kohde on nuori, 18 - 24-vuotias nainen.

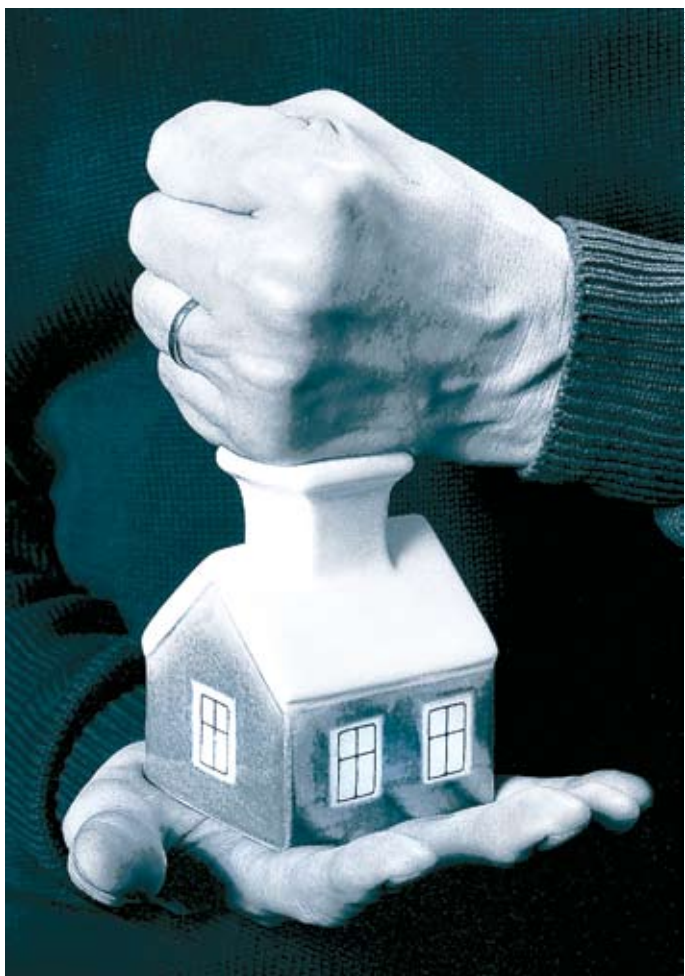
Perheessä tapahtuvan väkivallan kohteena on siis usein, mutta ei aina nainen. Noin 5 - 10 prosenttia parisuhdeväkivallasta arvioidaan naisten tekemäksi. Tutkimusten perusteella lähes kaikki vakava ja pitkäkestoinen väkivalta on kuitenkin miesten aiheuttamaa. Perheväkivalta ei rajoitu pelkästään parisuhteeseen: karkean arvioin mukaan 190 000 lasta ja nuorta elää kodissa, jossa he joutuvat todistamaan väkivaltaa.

Väkivaltaa tukeva ja siitä irtisanoutuva teologia

Väkivalta on kristinuskon näkökulmasta kiistatta tuomittavaa. Rakkauten kaksoiskäskey sekä kultainen sääntö antavat selkeän myönteisen ohjeen ja ihanteen muiden ihmisten kohtelamisesta. Viides käsky puolestaan kieltää selkeästi toisten ihmisten vahingoittamisen. Perheväkivallan käsittely teologian näkökulmasta ei kuitenkaan

ole kovin helppoa. Tästä kielii se, että perheväkivaltaa ei ole juurikaan lähestytty teologian kautta.

Perheväkivallan kysymykset liittyvät hyvin läheisesti perheen teologiaan. Läheisissä suhteissa tapahtuvaa väkivaltaa analysoitaessa on kysyttävä, millainen on puolisoitten keskinäinen suhde ja mikä on lasten asema perheessä. Mihin ne perustuvat? Vaikeut-ta lisää kysymys, miten kristinuskon

TIMO MERENSILTA/KUVAKOTIMAA

kautta on tuettu ja oikeutettu väkivaltaa. Ja miten tällaisesta väkivallan tukemisesta voitaisiin päästä irti?

Väkivaltaa tukeva teologia voidaan määritellä teologiaksi, joka suoraan tai epäsuorasti tukee väkivallan harjoittajaa eikä väkivallan kohteena olevaa ihmistä. Teologian kautta voidaan esimerkiksi pyrkiä oikeuttamaan väkivaltaa tai vähättelemään sitä sekä siirtämään vastuu väkivallasta perusteettomasti väkivallan kohteena olevalle ihmiselle. Vetoaminen Kristuksen kärsimykseen ja uhrautumiseen on esimerkki teologiasta, jonka kautta tuetaan väkivaltaa. Rinnastamalla Kristuksen kärsimys väkivallan kohteena olevan ihmisen kärsimykseen väkivalta kuvataan ”ristinä”, joka väkivallan kohteen tulee kantaa.

Myös vaatimus anteeksiannosta voidaan perustella teologian avulla. Jos anteeksiantamista vaaditaan väkivallan vielä jatkuessa, asetetaan tukemaan väkivallan harjoittajaa, ei sen kohteena olevaa ihmistä. Väkivaltaa tukevasta teologiasta on kyse myös silloin, kun teologian kautta pyritään oikeuttamaan hierarkkinen hallitseminen tai alistamissuhde toiseen ihmiseen.

On huomattava, että monia teologisia käsitteitä voidaan käyttää yhtäältä oikeuttamaan hallitsemissuhteita, toisaalta tarpeellisina ja hyödyllisinä käsitteinä, ilman viittauksia hallitsemiseen tai alistamiseen. Onkin tärkeää kiinnittää huomiota siihen, miten ja missä yhteydessä eri teologisia käsitteitä käytetään, sekä arvioida, mikä kristinuskon opetuksessa ehkä antaa mahdollisuuden väkivallan oikeuttamiseen ja tukemiseen.

Perheväkivaltaa käsiteltäessä on myös kysyttävä, mitä väkivallan jälkeen. Miten väkivaltaa lähdetään purkamaan? Tällöin nousevat esiin kysymykset anteeksiannosta ja sovinnosta, niiden mahdollisuudesta ja mahdottomuudesta. Samoin nousevat esiin kysymykset syillisyydestä, vastuun ottamisesta ja katumisesta. Kristinuskolla

on paljon annettavaa tähän keskusteluun.

Puhuminen on puuttumista

Perheväkivallasta puhuminen ja sen näkyväksi tekeminen on keskeinen keino ehkäistä väkivaltaa. Puheeksi ottaminen koetaan kuitenkin usein vaikeaksi. Väkivaltaan liittyy paljon salailua ja häpeää, ja vain pieni osa siitä tulee tilastoiduksi tai viranomaisen tietoon. Tutkimustulosten mukaan väkivaltaa käyttäneistä miehistä vain noin kuusi prosenttia hakee apua ja vastaavasti väkivallan kohteena olevista naisista apua hakee noin neljännes.

Ehkä tärkeintä mitä kirkot voivat tehdä väkivallan vastustamiseksi on opetella pois vaikenemisen kulttuurista. Kirkon työntekijöillä on laaja kosketuspinta erilaisten ja eri-ikäisten ihmisten arkeen seurakunnan eri työmuotojen kautta. Kohdatuksi tulevat erityisesti lapset, nuoret, vanhukset ja lasten kautta usein myös vanhemmat. Diakoniatyössä kohdataan ihmisten monenlaista hätää. Kuitenkaan edes auttajalle hakeutumisen jälkeen väkivallasta ei aina rohjeta puhua, jos ei auttaja ensin ota asiaa puheeksi ja kysy.

Väkivallasta on tärkeä uskaltaa kysyä, muuten perheväkivaltaa ympäröivät salaisuuden muurit eivät lähde murtumaan. Ilman riittävää koulutus-

ta kynnys kysymiseen on kuitenkin usein korkea. Väkivalta voi olla myös vaikea tunnistaa, jos ei tiedä mitä katsoa tai kuulla. Ja viime kädessä uskalus voi puuttua myös siksi, että ei tiedä, miten toimia sitten kun epäilykset ovat vahvistuneet. Puheeksi ottaminen vaatiikin koulutusta ja tietoiseksi tulemista, havahtumista.

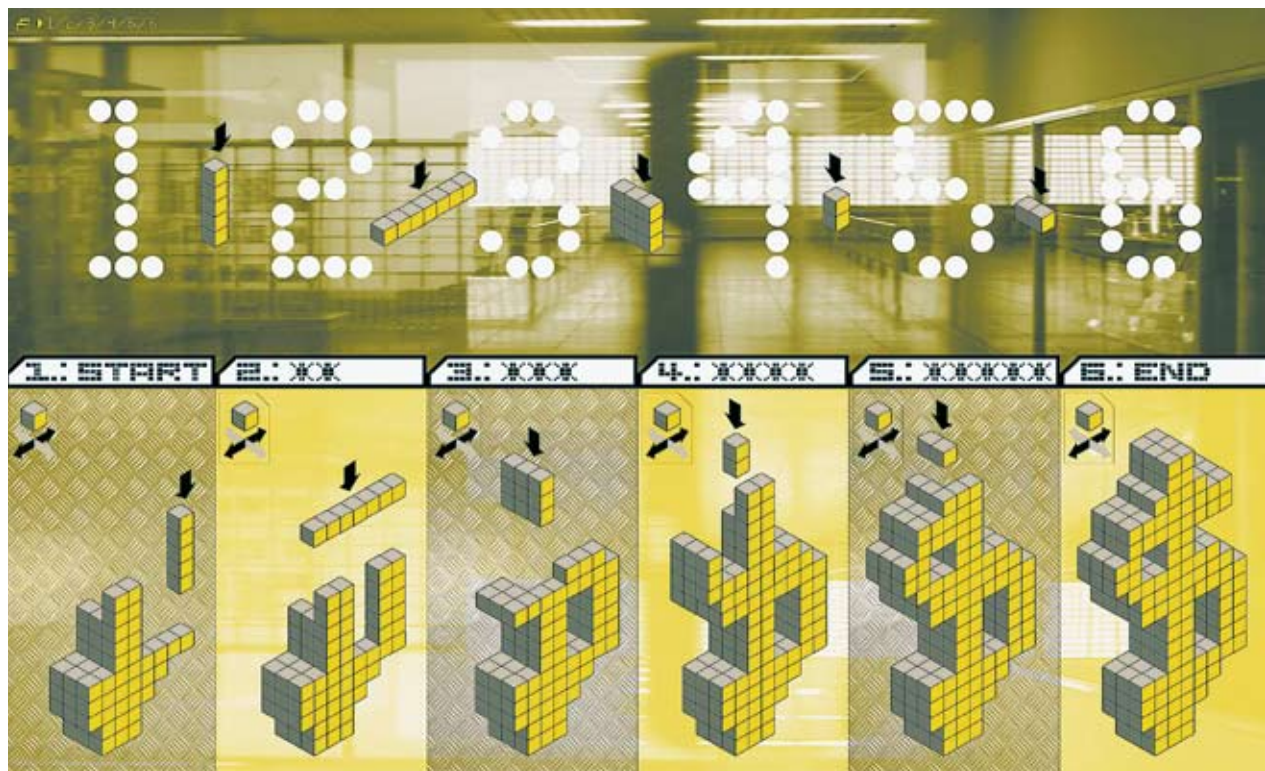
Seurakuntien työntekijöiden ei kuitenkaan tarvitse riittää kaikkeen ja osata kaikkea. Väkivallan vastainen työ on tehokasta vasta, kun sekä viranomaiset että järjestöt tekevät yhteistyötä. Seurakuntien on tärkeä ottaa paikkansa näissä moniammatillisissa verkostoissa.

Koulutuksen ja tietoiseksi tulemisen lisäksi seurakunnissakin on tarpeen laatia selkeät ja riittävän yksinkertaiset toimintaohjeet väkivaltatapausten käsittelyyn. Esimerkiksi Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä on hyväksytty toimintamalli havaittaessa lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa. Ajankohtaisen kimmokkeen ohjeistusten kehittämiseen tarjoaa vuoden 2008 alusta voimaan astuva uusi lastensuojelulaki.

Kirjoitus perustuu syyskuussa ilmestyneeseen julkaisuun ”Näe väkivalta – kristinuskosta nousevia pohdintoja perhe- ja lähisuhdeväkivallan vastustamiseksi” (Kirkkohallituksen julkaisuja 2007:2). ■

*Jumala, Pakopaikkamme ja Lunastajamme,
kuule äänettömien äänet,
avaa heidän suunsa puhumaan
ja suo heidän vihdoinkin kokea oikeudenmukaisuutta
ja eheytymistä, iloa ja rauhaa.
Ava korvamme kuulemaan kärsivien huudot.
Ava suumme puhumaan heidän puolestaan ja
avaa sydämemme, niin että ponnistellemme
antaaksemme muille voimaa puhua.*

Vuoden 2007 ekumeenisen rukousviikon rukous Etelä-Afrikasta

Ulkomailla työskentelevän työttömyysturva

EERO T. ANTILA

JOHTAJA, ERITYISKOULUTETTujen TYÖTTÖMYYSKASSA

Artikkeli käsittelee tilanteita, joissa ulkomailla työskentelevän jäsenen työttömyyskassan jäsenyys tulee tai kannattaa pitää voimassa Suomessa. Julkaisemme seuraavassa Cruxissa artikkelin, joka tarkastelee työttömyysvakuutusta EU/ETA-alueella (sisältäen Pohjoismaat) sekä muissa sosiaaliturvasopimusmaissa.

Pääsäännön mukaan työntekijän työt-

tömyysturva määräytyy sen maan säännösten mukaan, jossa työtä tehdään, riippumatta työntekijän tai työnantajan kotipaikasta.

Lähetettynä työntekijänä ulkomaille palkattavaan henkilöön puolestaan sovelletaan Suomen lainsäädäntöä. EU/ETA-aluetta koskevat omat säännöksensä. Maiden välillä on myös solmittu kahdenvälisiä sosiaaliturvasopimuksia, joiden pyrkimyksenä on kahdenkertaisen vakuuttamisen välttäminen.

Kansainvälisten sopimusten ja kansallisen lainsäädännön perusteella työttömyysturvan siirtymäajat ovat lyhyitä, joten asioista on hyvä ottaa selvää etukäteen.

Lähetetyn työntekijän status

Lähetettynä työntekijänä pidetään henkilöä, jonka suomalainen työnantaja lähettää tilapäisesti 1 - 5 vuodeksi työskentelemään ulkomaille. Lähetetyn työntekijän on pitänyt välittömästi ennen lähtöä asua Suomessa tai kuulua maamme sosiaaliturvalainsäädännön piiriin.

Lähetetty työntekijä ja hänen perheenjäsenensä vakuutetaan Suomessa, joten sekä työnantajan että työntekijän on maksettava lakisääteiset maksunsa Suomeen, vaikka työ tehdään ulkomailla. Työntekijä saa Eläketurvakeskukselta (EU-maat ja sosiaaliturvasopimusmaat) ja Kansaneläkelaitokselta

(kolmannet maat) todistuksen siitä, että hän on vakuutettu Suomessa.

Jos työskentely ulkomailla kestää enintään vuoden, henkilö säilyy Suomen sosiaali- ja työttömyysturvan piirissä. Periaatteessa lähetetyn työntekijän todistusta ei voida antaa, mikäli tiedetään, että komennus kestää yli vuoden. Tällaisessa tapauksessa työntekijän sosiaaliturva Suomessa lakkaa jo muuttohetkellä ja Kela-kortti on luovutettava Kansaneläkelaitokselle. Jos työntekijä halutaan pitää Suomen sosiaaliturvan piirissä pidemmän aikaa, hänelle on haettava poikkeuslupa etukäteen. Eläketurvakeskus, työnantaja, työntekijä ja työntekomaan viranomaiset voivat sopia, että työntekijä pysyy Suomen sosiaaliturvan piirissä. Poikkeuslupa myönnetään yleensä enintään viideksi vuodeksi, jonka jälkeen on joko palattava Suomeen tai siirryttävä kohdemaan lainsäädännön piiriin.

Lähetetyn työntekijän työttömyysturva suomalaisesta työttömyyskassasta

Työttömyysetuuksien saamisen edellytyksenä on paluu Suomeen ja se, että henkilö on pysynyt suomalaisen työttömyyskassan jäsenenä ulkomaankomennuksen ajan ja maksanut jäsenmaksut ajallaan Suomeen.

Työttömäksi jääneen henkilön on ilmoitettava asuinpaikkakunnan työvoimatoimistoon kokoaikatyötä hakevaksi työnhakijaksi. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa, mikäli henkilö on ollut kassan jäsenenä vähintään 10 kuukautta ja jäsenenä ollessaan täyttänyt työssäoloehdon: työtä 43 viikkoa (alkuehto) tai 34 viikkoa (paluuehto) työttömyyttä edeltävän 28/24 kuukauden aikana. Työtä tulee tehdä vähintään 18 tuntia viikossa. Päivärahaa on haettava kassasta kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien kuin sitä halutaan maksettavaksi.

Lähetetyn työntekijän ansiopäivärahan taso lasketaan vakuutuslaskasta

niin sanotusta Tel-palkasta, joka sovitetaan työnantajan, työntekijän ja Eläketurvakeskuksen kanssa ennen lähtöä. Vakuutuslaskasta määrä tulisi sopia vastaamaan palkkaa, joka Suomessa maksettaisiin vastaavasta työstä. Jos Tel-palkka sovitetaan esimerkiksi verotussyistä alhaiseksi niin työttömyyspäivärahan määrä alenee vastaavasti.

Kolmannessa maassa työskentely

Ulkomaantyö EU/ETA-alueen tai muun sopimusmaan ulkopuolella niin sanotussa kolmannessa maassa hyväksytään Suomessa työssäoloehtoon vain lähetettyä työntekijänä. Työssäoloehtoon ei voida lukea työtä paikallisen työnantajan palveluksessa, eikä ajanjakso pidennä työssäoloehdon 28/24 kuukauden tarkastelujaksoa.

Mikäli ulkomaantyö on kuitenkin kestänyt korkeintaan vuoden ja henkilöä voidaan pitää hänen palatessaan Suomessa asuvana ja hän on täyttänyt työssäoloehdon ennen ulkomaille lähtöään sekä säilyttänyt kassan jäsenyyden, hänelle voidaan muiden edellytysten täytyessä maksaa työttömyyspäivärahaa. Työskentely siis pidentää työssäoloehdon 28/24 kuukauden tarkastelujaksoa, jos työntekeä on riittävästi laajaa eli vähintään 18 tuntia viikossa.

Työskentely kansainvälisissä järjestöissä

Kansainvälisten järjestöjen palveluksessa tehtyä työtä ei hyväksytä työssäoloehtoon lukuun ottamatta työtä YK:n rauhanturvaajana. Työskentely sellaisten kansainvälisten järjestöjen palveluksessa, joiden toimintaan ja rahoitukseen Suomen valtio osallistuu, on kuitenkin työssäoloehdon tarkastelujaksoa pidentävää eli ”ylihypättävää” aikaa enintään seitsemän vuotta. Tällaisia järjestöjä ovat muun muassa YK ja sen erityisjärjestöt kuten ILO, UNESCO ja UNICEF. Muita valtioiden välisiä järjestöjä ovat muun muassa EU,

OECD, GATT, Maailmanpankki, Pohjoismaiden Ministerineuvosto, Pohjoismaiden Neuvosto. Kassan jäsenyys on säilytettävä ulkomaantyön ajan.

Kansainvälinen Punainen Risti tai Suomen ja toisen valtion välinen ystävyyssseura eivät ole valtioiden välisiä järjestöjä, eikä tarkasteluaikaa voida pidentää.

Opinnot ulkomailla

Työssäoloehdon 28/24 kuukauden tarkastelujaksoa voidaan pidentää enintään seitsemän vuotta työttömyysturvavalaissa säädetyistä hyväksyttävistä syistä, joita ovat sairaus, laitoshoido, kuntoutus, opiskelu, siviilipalvelus, lapsen syntymä, enintään 3-vuotiaan lapsen hoito tai muu näihin verrattava syy.

Mikäli henkilö on ennen ulkomaille lähtöä ollut kassan jäsen ja työssäoloehtoon oikeuttavassa työssä, kannattaa jäsenyys pitää voimassa opintojen ajan, kuitenkin enintään seitsemän vuotta. Puolison opintojen tai työn vuoksi oleskelu ulkomailla ei ole hyväksyttävä syy tarkastelujakson pidentämiseen. Päinvastoin, yli kuuden kuukauden oleskelu poissa työmarkkinoilta ilman hyväksyttävää syytä johtaa siihen, että työssäoloehto tulee hankkia uudelleen, ennen kuin päivärahaa voidaan maksaa. ■

Lisätietoja ja tarkennuksia aiheeseen liittyen

- Kelan paikallistoimistoista ja ulkomaanyksiköstä, www.kela.fi
- Eläketurvakeskuksesta, www.etk.fi
- työttömyyskassoista, www.tyj.fi
- verottajalta, www.vero.fi
- lakikokoelmasta, www.finlex.fi

To all
church music enthusiasts,
organists,
choral conductors,
choir singers,
Ministers and clergy,
students:
WELCOME TO
NORDIC HARMONY
IN STAVANGER!

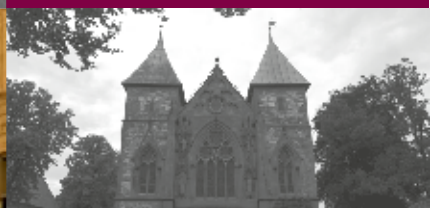

Photo: Region Stavanger BA / Terje Røkke

Nordic Church Music Symposium

STAVANGER 18 – 21 SEPTEMBER 2008

Stavanger is the European capital of culture in 2008. With the city's unique surroundings, wide range of cultural activities, beautiful churches and friendly citizens, it is the ideal site for the Nordic Church Music Symposium in 2008! Come experience a variety of concerts, services and seminars, including an organ safari to the surrounding areas of the city. Enjoy the city's culinary delights and cultural events, and meet Nordic friends and colleagues in harmonious musical fellowship!

Mark off these dates in your diary today!

Registration forms will be available from 1 September 2007
at the symposium's webpage: www.nks2008.no

Kesän jälkeen

LEILA SAVOLAINEN

KANTTORI, KUOPION ALAVAN SEURAKUNTA,
VUODEN KANTTORI 2006

JÄLLEEN ON käyty keskustelua vihki- ja hautaus-toimitusten toteutuksesta. Kuopion Alavan kirkon kanttorina en usein törmää ongelmiin häätilaisuuksiin valmistautuessa, kirkossamme on vihkimisiä äärimmäisen vähän. Alueemme kahdessa muussa kirkossa törmään kuitenkin hääsoitto-ongelmiin. Ajattelen, että kaikki seurakunnan tilaisuudet ovat hengellisen musiikin aluetta, myös kristillinen avioliittoon vihkiminen.

Häämusiikista sovittaessa kerron vihkiparille, että teemme yhdessä jumalanpalvelusta, jota musiikki ja laulut tukevat. Ei ole kysymys vain vihkiparin omasta juhlasta, vaan yhteisestä jumalanpalvelushetkestä, jossa Jumala puhuu meille laulujen, tekstin ja soitetun musiikin kautta maailman tärkeimmistä asioista. Tässä valossa hääpari ymmärtää ajatukseni ja tekee mielellään yhteistyötä.

Kanttoreille (ja varmaan papeillekin) opetetaan, että vihkiminen on kuin pieni jumalanpalvelus, jonka sisällön on oltava sen mukaista. Keväällä sattui tapaus, jossa vihkipari halusi kaunista rakkauslaulua vihkimiseensä. Kysyin, oliko laulu hengellinen. Kielteisen vastauksen saatuani pyysin, että laulun voisi laulaa hääjuhlassa ravintolassa.

Vihkipäivä koitti ja hätääntynyt morsian soitti aamulla, että laulaja on sairastunut. Hän pyysi minua laulamaan kirkossa. Kanttori sai valita tilaisuuteen sopivan laulun. Sillä kertaa selvittiin niin. Kai jo rippikouluopetuksessa on selkeämmin opetettava vihkitilaisuuden merkitystä, ettei hääpaineiden ja valmistelukiireiden keskellä syntyisi turhia ristiriitoja.

PEKKA SIMOJOKI kirjoittaa Uusi Tie -lehdessä ystävästään, joka työmatkalla oli poikennut jumalanpalvelukseen. Paikalla oli ollut yhdeksän henkilöä sekä tämä ”ohikulkija”. Pappi ja kanttori olivat hoitaneet tehtävänsä niin kuin kunnon virkamiesten kuuluukin. Lopuksi jokainen oli lähtenyt kirkosta pois vilkaisematta vieraaseen. Ohikulkija oli jäänyt ihmettelemään ja kysynyt myöhemmin Pekalta, oliko tuossa mitään järkeä. Ajatteleva ihminen tajuaa, ettei siinä mitään järkeä ole, mutta ei sitä voi ääneen sanoa. Tarvitaanko meitä kirkossa kävijöitä ollenkaan? Rituaalithan voi hoitaa yksinkin, virkamiesmäisesti, ilman meitä häiritsijöitä.

Tähänkö meidät kanttorit (ja papit) koulutetaan? Tällainenko on odotetuin kokouksemme – seurakuntaelä-

män keskus? Seurakunta-elämä on paljon muutakin kuin jumalanpalvelus, mutta miksi ihan oikeasti on pidettävä kiinni sellaisesta, joka ei jossain olosuhteissa kerta kaikkiaan toimi. Hups, sanoinco sen ääneen! Seurakunnan kokouksia ovat ne lukuisat kokoontumiset, joita viikolla seurakunnissa järjestetään, mutta tarkoitan messua, työvoimaa ja aikaa vaativaa messua, joka ei aina kuitenkaan toimi.

Pitää tehdä vähän mutta hyvin, näin neuvotaan. Voisimmeko pitää jumalanpalveluksia hieman harvemmin, mutta kutsuttaisiin seurakunta koolle sankoin joukoin. Suunnittelisimme ja toteuttaisimme messun yhdessä. Näinhän jo paljon teemme, mutta jääkö väliin joskus messuja, jotka toteutamme kirjasta lukien ja laulaen ajattelematta sen enempää työn sisältöä. Juuri silloin se satunnainen ohikulkija voi tulla nauttimaan ”vieraanvaraisuudestaamme”.

Pekka Simojoki otti jutussaan kantaa myös kirkossa viihtymiseen. Hän kaipasi vanhana ”afrikkalaisena” jumalanpalvelukseen iloa ja toisen ihmisen kohtaamista. Harmi, että suomen kielessä on vain yksi viihtymistä tarkoittava sana, ja maallistunut maailma on ominut sen itselleen. Voisiko viihtyminen olla myönteinen ilmaus myös seurakunnan työntekijän sanavarastossa? Olisiko vaarallista, jos ihmiset tulisivat kertomaan, että he ovat viihtyneet kirkossa? Eikö Jumalan sana, vaikka joskus sattuu-kin, samalla myös hoida syvintä sisintä, se tunne on hoitavaa viihtymistä.

ON TUNTUNUT PAHALTA, kun joskus messun jälkeen olen kuullut sanottavan, että nyt on jo puhuttu tarpeeksi tai nyt kun virallinen osuus on ohi, niin pääsemme kirkkokahville. Miksi me teemme messusta virallisen? Siis pakkopullaako – välttämätön paha. Jos se on sitä meille työntekijöille, ei ihme, että kirkot ovat tyhjiä. Virallinen ei läheskään aina ole korkealaatuisinta. Eikö messu, jossa voi tuntea syvästi, ole kaikkein syvällisin ja antoisin. Suoritanko messussa vain virallista toimitusta? Silloinhan se on juuri sitä, mitä se ei saisi olla – rituaaleja Herralle! Hän ei tarvitse meidän uhritoimituksiamme. Minä tarvitsen Häntä ja sen tähden en voi unohtaa omaa seurakunnan kokoustani. ■

2.12.

KUNINKAASI TULEE NÖYRÄNÄ

1. ADVENTTISUNN.

Liturginen väri: valkoinen, ma-la violetti/sin.

Mk. 11:1 - 10

Virret: 2: 1 - 3, 729, 6: 1 - 4 tai 15, 1 (evank. yht.), 3: 1 -, 229, 4: 7 - 9

Muuta musiikkia: RVK 39, 109. LV 5, 6, 7. A. Maasalo: Tie tehkää tulla Herran (Adventtivesperistä), S. Bach: Saavu Immanuel

Ken aasilla ratsastaa

ILKKA RAITTILA

KIRKOSSAMME kuten monessa muussakin kirkossa aloitamme adventista uuden kirkkovuoden, eli kirkon uusi vuosi alkaa noin kuukautta ennen kalenterivuoden vaihdetta. Olkoon se vaikkapa merkkinä siitä, että kirkko usein on ollut ja on aikaansa edellä.

Kirkkovuoden merkitys on kirkossamme käynnistyneen jumalanpalvelusuudistuksen yksi tärkeä korostus. Ensimmäisenä adventtina onkin luontevaa viitata kirkkovuoteen seurakunnan kaiken elämän ja erityisesti jumalanpalveluselämän jäsentäjänä.

Ensimmäinen adventti kuuluu niihin kirkossakäyntipyhiin, jotka ylittävät Ylenkin uutiskynnyksen. Vieläköhän nykyään koulussa opetetaan laulamaan ”Hoosianna kuin tulee Herran niemeen” yhtä runsaasti ja tiukasti kuin muistan kansakoulussa opetetun. Joka tapauksessa tuo nyttemmin virsikirjan aloittava hymni on erottamaton osa adventtia ja sen jumalanpalvelusta. Monet tulevat kirkkoon juuri Hoosiannan vuoksi. Virsikirjaan ottamisen myötä lienee kaikkialla jo päästy siihen, että kirkkorahvas todella saa sen itse laulaa. Ja koska tuo hymni on niin tärkeä monille, niin mikäpä estää laulamasta sitä useampaan kertaan messun eri vaiheissa, myös evankeliumin lukemisen ja julistamisen yhteydessä vaikka pariinkin kertaan.

Ensimmäisenä adventtina vietetään monissa seurakunnissa perhemessua. Havainnollistaminen on tärkeää ja palmunoksia on kiva huiskuttaa. Saarnaajan haasteena on päästä helposti mieleenpainuvan, sympaattisen, pienen aasin kuvailusta myös häneen, ken aasilla ratsastaa.

Ensimmäinen adventti mielletään paljon joulun odotuksen aloittamiseksi, vaikka kauppiaat ja pikkujoulujen juhlijat aloittavatkin sen vuosi vuodelta aikaisemmin. Päivän

evankeliumiteksti on kuitenkin palmusunnuntain. Adventtina korostus voi selkeästi olla kunnian Kuninkaan riemu-
saatossa, hiljaisen viikon alkaessa hänen alennustiessään.

MARKUKSEN EVANKELIUMI on johdannolla varustettu kärsimyshistoria. Päivän teksti aloittaa Jeesuksen viime vaiheitten seuraamisen Jerusalemissa. Lähettäessään opetuslapset noutamaan aasinvarsaa ratsukseen Jeesus toimii määrätietoisesti, tietoisena tehtävästään. Hän ei kävele Jerusalemiin niin kuin yleensä pyhiinvaeltajat, mutta ei myöskään ratsasta hevosella kuin soturi tai kuningas. Hän tulee vaatimattomasti ja matalalla aasin varsan selässä. Kertomuksen mukaan sillä ei kukaan muu ole vielä ratsastanut, vaan se on odottanut tätä ainutkertaista hetkeä, kun Messias – kuten Vanhassa testamentissa jo oli viitattu – nousee ratsunsa selkään.

Rabbien opetuksen mukaan Ihmisen Poika tulee köyhänä ja aasilla ratsastaen, jos kansa on ollut syntinen. Ja syntinen kansa otti Jeesuksen vastaan, eivät suinkaan kaikki jerusalemlaiset. Vaatteiden levittäminen tielle oli tapana, kun uutta kuningasta kunnioitettiin. Taitetuilla oksilla ja lehvillä saatettiin ottaa vastaan kuka hyvänsä pyhiinvaeltaja.

Hoosiannarukous (Ps. 118:25) kuului osana temppeliliturgiaan. Jeesuksen tapauksessa kyseessä ei ollutkaan kuka hyvänsä pyhiinvaeltaja, vaan isämme Daavidin valtakunta. Merkille pantavaa on, että Markuksen mukaan Jeesus sai kuninkaallisen vastaanoton galilealaiselta pyhiinvaeltajajoukolta, jota vaikkapa Paavo Rintala on kaunokirjallisesti kuvannut, eikä siis Jerusalemin asukkaita.

”Ja ne jotka kulkivat hänen edellään ja perässään huusivat: Hoosianna!” Tämä on alun perin kuninkaalle suunnattu avunhuuto. ”Hoosianna korkeuksissa” on riemuhuuto hänelle, johon saa turvautua auttajana ja pelastajana ja jonka valtakunnalla ei ole loppua. Näinhän myös messun vanhimpiin osiin kuuluva Kyrie on samalla pyyntö Herra armahda ja ylistystä siitä, että Herra armahtaa.

Adventtina sekalainen seurakunta, kaikki tämän päivän galilealaiset saavat yhtyä laulamaan: Hoosianna! Hän ken aasilla ratsasti on tehtävänsä määrätietoisesti täyttänyt. ■

6.12.

KIIITOS ISÄNMAASTA

ITSENÄISYYSPÄIVÄ (Sanajp.)

Liturginen väri: valkoinen

Mt. 20:25 - 28

Virret: 578, 583, 581, 577: 1 -, 586 (esiruk. yht.), 584

Muuta musiikkia: RVK 591, 593. O. Elokas: Isänmaan rukous, M. Ranta: Rukous isänmaan puolesta

Yhteinen maailmamme

SIRKKA LIISA ENQVIST

ANTAMINEN EI OLE KYLLIKSI. Jakaminen tekee meistä ihmisiä, lähimmäisiä. Puhuttiin eräässä seminaarissa täällä Maarianhaminassa pari vuosikymmentä sitten, miten pakolaiset olisi otettava vastaan. Luennoitsijalla oli sydän paikallaan, mutta ei ehkä meillä kuulijoilla. Joku nainen yleisön joukosta ilmaisi tukensa sille, että pakolaisia kaikin tavoin autetaan ja heille osoitetaan ystävällisyyttä. ”Mutta en minä parhaita marjapaikkojani heille näyttäisi”, lisäsi puheenvuoron käyttäjä. Luennoitsija tarttui tähän ja sanoi, että juuri tästä on kysymys. Tässä on raja, jota emme pysty ylittämään, ja todellisen lähimmäisyys jää kokematta, ja ulkomaalainen jää aina tuntemaan itsensä vieraaksi ja ulkopuoliseksi. Rahaa voi antaa, mutta sydämensä antaminen on vaikeampaa.

Iloitsemme itsenäisestä isänmaasta ja elämme niin kuin omistaisimme sen. Maailma on erilainen kuin viisikymmentä vuotta sitten. Paljon on muuttunut ulkonaisesti, mutta ihmisen tarpeet ovat samat: saada ruokaa, vaatteita, katto pään päälle, tarve tehdä työtä, saada ja antaa rakkautta. Jakamisesta syntyy yhteenkuuluvuus toisten ihmisten kanssa. Tuo musliminainen on sisareni. Hän myös, kuten minäkin, välittää lapsistaan ja haluaa heille parasta. Hän kaipaa ystävyyttä, hänellä on myös unelmat elämästä.

Tänään kiitämme kaikkia niitä, jotka vuosikymmeniä sitten tekivät ankarasti työtä vapaan isänmaamme eteen. Esi-isiemme ja -äitiemme ponnistusten tuloksista nyt nautimme. Suurkiitos! Kun vain ymmärtäisimme hoitaa hyvin tätä lahjaa, omaa maata ja kansaa. Joka toiselle antaa, saa moninkertaisesti takaisin. Tämä pätee sekä aineellisessa että henkisessä mielessä. Mikä estää meitä näyttämästä niitä parhaita marjapaikkojamme? Ahdas sydän se on.

Avoin sydän omistaa suuret rikkaudet. Avoin sydän ei köyhydy vaikka jakaisikin runsaskätisesti. Ja kenen lahjoja

me jaamme? Emme ainakaan omiamme, kyllä ne kaikki tulevat Jumalalta, metsän marjatkain.

MAAILMA ON yhteinen kotimme. Ja maailma on todella avara tätä nykyä. Liikumme paikasta toiseen ihan eri tavalla kuin ennen. Meillä on ystäviä eri puolilla maailmaa. Ja kulman takana on heitä, jotka ovat tulleet kaukaa ja ovat sisariamme ja veljiämme. On tietysti ihanne, että voisimme elää veljinä ja sisarina. Käytännössä sitä on vaikeampi toteuttaa.

Jeesuksen ajan juutalaiset kerskuivat olevansa Aabrahamin lapsia ja siksi etuoikeutettuja. Mutta Jeesuksella oli jotain sanottavaa siihen. Vähän väliä kertovat evankeliumit, kuinka Jeesus löysi samarialaisissa suurempia uskon tekoja kuin juutalaisissa.

Nykyäänkin monet kansat julistautuvat ”Aabrahamin lapsiksi”, paremmiksi kuin muut, ja jotka herroina haluavat hallita toisia. Jeesus ei antanut esimerkkiä muiden yläpuolelle asettumisesta ja toisten hallitsemisesta. ”Totuus on tekevä teidät vapaiksi”, vapaiksi tarpeesta nousta toisten yläpuolelle ja hallita toisia. Kun totuus tekee vapaaksi, merkitsee se joskus sitä, että rohkenee muuttaa mielensä, tulee toisiin ajatuksiin. Ei niin huono läksy meille itsenäisille suomalaisille.

On hyvä olla suomalainen. On ulkonainen vapaus ja paljon muuta. Kenelle on paljon annettu, siltä myös paljon vaaditaan, sanoo sananlasku. Meillä on paljon annettavaa, meillä on myös paljon opittavaa. Thaimaasta kotoisin oleva ystäväni, sisareni, on opettanut minua jakamisen jalossa taidossa. Minua, joka kutsun itseäni kristityksi ja luulen tietäväni, miten jaloa on antaa omastaan. Mutta jakaminen, se onkin jo enemmän. ■

” AVOIN SYDÄN OMISTAA
SUURET RAKKAUDET,
AVOIN SYDÄN
EI KÖYHDY
VAIKKA JAKAISIKIN
RUNSASKÄTISESTI. ”

9.12.

KUNINKAASI TULEE KUNNIASSA

2. ADVENTTISUNN.

Liturginen väri: violetti tai sininen

Lk. 12:35 - 40

Virret: 11, -, 8: 1 - 4, 5: 1 - tai 161: 1 -, 225, 324: 5 - 6

Muuta musiikkia: RVK 425, 489, 609. H. Schütz:

Mun lunastuksein lähenee

Tulitikkutyttö

KARI PEKKA KINNUNEN

TÄMÄ EI OLE seurakuntalaisen kysymyksenasettelu, vaan saarnaajan pohdintaa. Minua on alkanut yhä enemmän askarruttaa monien eksegeettien uudempi väittämä, että Jeesuksen julkinen toiminta olisi kestänyt vain muutaman kuukauden. Itse olen oman koulutukseni ja lukemiseni perusteella otaksunut, että Jeesus kyllä julisti Jumalan valtakunnan pikaista tulemistä, mutta hänen toiminta-aikansa olisi ollut yli kolme vuotta (Johanneksen evankeliumin vaikutus). Olisiko Jeesus kuitenkin niitä, jotka ”liimailevat varoituksia ihmisten kulkuväylille ja puhelinpylväisiin” ja julistavat, että huomenna tai aivan lähipäivinä lopun ajan seulonta tapahtuu?

Itselleni kolme vuotta kertoo päättäväisestä ja suunnitelmallisesta toiminnasta, mutta muutama kuukausi taas ihmisen hetkellisistä näyistä ja mahdollisesti psykologisesta merkillisestä vaiheesta. Voi olla, ettei tämä ole kenenkään muun saarnaajan ongelma, mutta itse pohdin sitä. Kyllä Jumala ilmestyy Raamatun mukaan useinkin hetkessä, ilman valmisteluja. Mutta Jeesuksen persoonaan tuo lyhytaikaisuus luo kummia kysymyksiä. On totta, etteivät uskonnolliset vallanhaltijat välttämättä kovin kauan, ainakaan kolme vuotta, olisi tyytyneet Jeesuksen konfrontaatiota kuuntelemaan ilman jyrkkiä toimenpiteitä.

OLIN juuri seminaarissa, jossa suositeltiin Jeesuksen esimerkin mukaisesti vertaus- ja symbolikuvien käyttöä opeutuksessa ja julistuksessa. Niissä Jeesus oli tunnetusti mestari. Kupeet ovat päivän evankeliumissa matkalla olijan tapaan vyötettyinä. Myös lampun piti palaa juhlaa vietettäessä. Ulkotulet ja kynttiläkattaus luovat meillekin juhlan. Abloy- ja muiden lukkojen aikalaisille ovenvartijat ovat sen sijaan vieraita. Kohtaamme heitä, virastoja lukuun ottamatta, lähinnä ulkomaanmatkoillamme. Siellä ovi avautuu, kun sille kolkutetaan.

Yllättävää evankeliumin kuvissa on, mutta ei kristinuskoon tottuneille, että isäntä palvelee. Vanhassa suomalaisessa pöytäperinteessä oli tapana, että pöytään oli katettu yksi ylimääräinen paikka, johon vieras saattoi isännän tai emännän kutsusta käydä. Suomalaisille on tuttua myös se, kuinka emäntä istuu vain toisella kankulla hellan ääressä ja katselee, miten vierailija ja omalla vällä ruoka riittää. Hän on koko ajan valmiina palvelemaan vieraitaan. Todennäköisesti Jeesus saarnaisi näitä kuvia käyttäen, jos hän olisi ollut suomalainen. Hän kertoisi opetuslasten jalkojen pesun sijasta mahdollisesti saunasta ja kuinka autuasta on, kun joku pesee selän (paikan, minne itse ei yllä).

ON TAAS joulupaaston aikana hyvä käydä Kristuksen kattamaan ehtoollis- ja sitten juhlan tultua oikeaan suomalaiseen joulupöytään. Vaikka lähiodotuksemme lienee muuttunut kauko-odotukseksi, me odotamme jälleen tänä aikana joulun Herraa ja hänen kattamaansa runsasta pöytää. Oikeaa odottamista on se, kun meillä on tilaa jollekulle vieraalle, läheltä tai kaukaa. Jeesuskin odottaa meidän ja lähimmäisemme juhlan alkamista.

Muistatko Andersenin sadun pienestä tulitikkutyöstä? Olisiko Jeesus kertonut sen läheisilleen, jos hän olisi sen tuntenut? Seurakuntalaisesi tietää tämän tarinan ja muistaa oven, kun sitä ei joulun alla avattu. Pieni tulitikkutyttö jäi ulos kylmään yöhön. Syntymää odottavalle joulun lapsellekaan ei ollut tilaa majatalossa. Siksi hän sanoo autuaiksi heitä, jotka kuulevat joulupaaston aikana omantuntonsa äänen ja avaavat oven. ■

”OIKEAA ODOTTAMISTA
ON SE, KUN
MEILLÄ ON TILAA
JOLLEKULLE VIERAALLE,
LÄHELTÄ TAI KAUKAA.”

16.12.

TEHKÄÄ TIE KUNINKAALLE

3. ADVENTTISUNN.

Liturginen väri: violetti tai sininen

Mt. 11:11 - 19

Virret: 7, -, 12 tai 259, 185: 1 -, 9, 266: 2 - 4

Muuta musiikkia: VKL 750, 751. RVK 106, 111, 426.

Telemann: Soolokantaatti "Vihdoin täyttyy odotukset" (SKML 134)

Jos Helmi paastaisi

RAIJA KORHONEN

HELMI KÄÄNTELEE lehteä käsissään. Etsii ja etsii, mutta ei löydä etsimäänsä. Lehti rapisee kädessä. Puhuu itseksensä: "Joko ne kaikki on ehditty pitää?" Helmi on ollut sairaalassa marras-joulukuun vaihteen ja kotiin palattua voimat ovat menneet selviytymiseen, kuntoutumiseen. Kumma, miten ruoan lämmittämiseenkin menee voimia. Kun olo on kohentunut, Helmi alkaa katsella ympärilleen ja etsii seurakunnan lehdestä kut-sua joulujuhliin. Ei löydä. Suutahtaa.

"Mitä ne siellä seurakunnassakin kiirehtivät. Pian ne siirtävät koko juhlan marraskuulle. Onko niillä kiire kahvit-taa mummot pois alta? Joulun on vielä aikaa, mutta kaikki juhlat on jo juhlittu!"

Helmi on tottunut siihen, että jos ei yksi tie aukene, koetetaan toista. No, menen sitten pyhänä kirkkoon. Eihän sitä tiedä, millainen ilma on jouluna. Jos vaikka ei pääse ulos ollenkaan. Pääsee edes vähän tunnelmaan. "Livenä" kuten ne nuoret sanoo, naurahtaa jo mielessään. Suunnittelee kai-ken tarkasti, ylösnousun, aamukahvit, kulun kirkkoon. Ajoissa on noustava, ettei tule kiire, ettei ota sydäimestä, et-tä ehtii, niin ettei hikoa ja heikota. Että jaksaa istua.

On pyhäaamu. Helmi nousee ja menee, astuu kirkon ovesta sisään. Ovella yllätty. Suntioko se siinä vai joku va-paaehtoinen? Keski-ikäinen nainen toivottaa tervetulleek-si. Hymyilee kuin vanhalle tutulle. Ojentaa virsikirjaa kä-teen, tarjoaa apua. No, tuokoon kirjan kohdalle, penkkiin asti, ajattelee Helmi ja antaa auttaa itseään. Ja tunnustaa itselleen, että lämmittäähän se, lämmin käsi, kosketus, penk-kiin saattaminen ja se hymy. Saa vähän takkiakin auki, kun on apua, ei tule niin hiki. Helmi ei ole viikkoon puhunut kenenkään kanssa, ei nähnyt ketään. Katsonut vain tv:tä ja kuunnellut radiota. Niistä on seuraa. Sukulaistyttö kävi sa-raalasta kotiutumisen jälkeen kerran, mutta nyt on omat

kiireensä. Helmi painuu ajatuksiinsa, antaa virsien viedä, liittyy rukoukseen, nauttii, ei tiedä mistä.

Saarnan alkaessa Helmi terästyy. Pappi puhuu joulun valmistelusta, juhlaruokien etukäteen syömisestä, joulun juhlimisesta moneen kertaan ennen joulua. Helmi protes-toi. Mistä se muka tietää? Tämä on hänen juhlaansa, adven-tin ensimmäinen. Tortun torttua ei Helmi ole maistanut. Pappi taitaa puhua omasta työstään, ja Helmistä se tuntuu kiusalliselta. Onko se väsynyt meihin ja työhönsä? Helmi on tullut juhlaan, messuun, pitkstä aikaa. Nyt viikko en-nen joulua ei seurakunta enää tarjoa puuroa, ei kutsu kirk-koahveillekaan. Niistä kaikista Helmi myöhästyi, kun oli sairas ja heikko. Kenen syömisistä se puhuu? Kuka tässä on juhlinut mitään etukäteen?

Mutta silloin Helmi nyökkää, kun pappi puhuu kulutus-juhlista ja mainoksista, joita syötetään tuutintäydeltä. Että tätä ja tätä pitäisi vielä. Milläpä sitä enää lahjoja, on se sa-raalalaskukin, ja eläke, pieneksi se jäi. Kenelle hankkisin-kaan lahjoja? Odottaakohan se sukulaistyttö jotain? Sillä-hän on jo kaikkea. Kun ei pääse kauppoihin, eikä oikein us-kalla viimeisiä rahoja käyttää. Koskaan ei tiedä huomises-ta.

Ostaminen tuo tyydytystä, mutta ihmisen arvo on niillä-kin, joilla ei ole kelle ostaa ja millä ostaa, vakuuttaa pappi.

HELMI HAVAHTUU ajatuksistaan, kun pappi puhuu Jo-hannes Kastajasta. Helmiä Johannes on aina miellyttänyt, onhan heissä ollut samaa paloa, ehdottomuutta ja kykyä kieltäytyä, syömisestä ja juomisesta. Helmikin on aina tien-nyt miten pitää elää, eikä ole säästellyt sen kertomista muil-le. Johannes on julistanut paastoa, ja sitä Helmi on tehnyt, kieltäytynyt monesta, rakkaudestakin, mutta siitä tosin vain pakosta. Mutta että Jumalan sanansaattaja oli niin eläväinen ihminen kuin tuo Johannes, se ajatteluttaa Helmiä, miellyt-tääkin. Aina on niitä, jotka tietävät ennen muita, valmista-vat toiselle tietä, parempaa paikkaa, näkyvyyttä. Sitä moni tekee, mutta Johannes nähtiin. Ja torjuttiin.

Saarna soljuu eteenpäin, ja Helmin ajatus omille teilleen. Olipas siinä kaksi erilaista miestä, toinen kieltäytyy ja paas-toaa, toinen elää täysillä. Ei piittaa normeista, syö ja juo syn-tisten, juoppojen ja epäonnistuneiden kanssa. Askeetti ja vapauden kuuluttaja. Samalla asialla molemmat.

Jumalan valtakunta on jo alkanut, murtautunut esiin, ju-listaa pappi. Miten se näkyy minun elämässäni, miettii Hel-mi. Kaipaus, halu päästä toisten yhteyteen, kirkon juhliin, kyky kestää yksinäisyyttä? Jumalan läsnäolo on tässä näin, kuin aavistus, luottamus. Että elämässä on hyvä niin kuin on. Näin tuli elettyä, tällaisen elämän sain. Kiitos Juma-lan.

Nainen ilmestyy taas viereen, kun Helmi tekee lähtöä, auttaa takkia niskaan, siitä Helmi on hyvillään, käsi ei tai-

vu. Astuu ulos kirkon ovesta. On kuin olisi kohdannut jonkun ja puhunut jonkun kanssa, vaikka sen suntion kanssa tuli vain tervehdittyä. On kuin olisi ollut samaa joukkoa, vaikka saarnan aikana tuli ajateltua myös omiaan. Tuntuu hyvältä. Virsien melodia kaikuu vielä ilmassa, ehtoollisen salaisuus kehossa.

Helmi nojaa keppiinsä, nuuhkaisee raitista ilmaa ja aste-

lee kulman taakse. Joulukahveja ei kirkko enää tarjonnut, mutta entäpä jos menisi tuohon baariin, kioskiin, mikä se on. Menisi juomaan toisen keittämät kahvit ja syömään toisen leipomat pullat. Antaisi itselleen adventin lahjan. Paastoaisi yksinäisyydestä ja kieltäytymisestä. Kun se Jumalan valtakuntakin on jo alkanut. ■

23.12.

HERRAN SYNTYMÄ ON LÄHELLÄ

4. ADVENTTISUNN.

Liturginen väri: violetti tai sininen

Mt. 1:18 - 24

Virret: 13, -, 53 tai 256: 1 - 3, 52: 1 -, 260, 50: 1, 6

Muuta musiikkia: VKL 753, 756. RVK 423, 480, 605.

LV 4. LKM 3

Joosefin perhe

LENA HILDÉN

JOOSEFIN USKO oli todella koetuksella. Hän, joka oli juutalainen mies, kunnioitti kulttuuriansa ja sen perinteitä. Tunsi lisäksi Vanhan testamentin kirjoitukset. Hänenkö nuorikkonsa pienestä Nasaretin kylästä olisi synnyttävä neitsyt, Jumalanäidiksi valittu, josta profeetat kertoivat. Ennen ehkä lehmätkin lentäisivät. Neitseenä synnyttämisen tuntui Joosefista yhtä lailla mahdottomalta ajatukselta hyväksyä saatikka uskoa. Marian sulhanen epäroi nuoren morsiamensa valehtelewan ja pilkkaavan häntä sanomalla, että lapsi oli sinnyt Pyhästä Hengestä. Joosef oli asiallinen mies. Ensimmäisenä ajatuksena hänellä ei ollut pötkiä pakoon ja paeta vastuuta, vaan miettiä, miten kihlauksen voisi purkaa Mariaa häpäisemättä. Kihlaushan tuohon aikaan tarkoitti sitä, etteivät kumppanit vielä asuneet yhdessä vaan kumpikin omassa kodissansa.

Jumalallapa oli toiset suunnitelmat.

Joosef kasvoi uskossaan. Jokainen mies voi vain kuvitella miltä tuntuisi, jos tyttöystävä tai vaimo ilmoittaisi olevansa raskaana Pyhästä Hengestä. Epäilyksen puolellehan ajatukset menisivät. Luottamus Mariaan löytyi unesta. Sillä sama enkeli, joka ilmestyi Marialle, ilmestyi myös Joosefille vakuuttaen hänet Marian vilpittömyydestä Herran palvelijattarena. Vanhurskas teko mieheltä kasvattaa lapsi, joka ei ollut oma.

Evangeliumiteksti tuo hienolla ja koskettavalla tavalla esiin Uuden testamentin ensimmäisen perheen. Voimme nojautua siihen, kun tarkastelemme tämän päivän perheitä Suomessa ja ympäri maailmaa. Lukuivat vanhemmat kasvattavat lapsiaan rakkaudella ja hellyydellä. Suuri määrä ihmisiä on myös äiteinä ja isinä lapsille, jotka ovat vailla syliä, ruokaa, itsetunnon rakentajaa ja opastajaa. Yhtä lailla lapsilla on mahdollisuus kasvaa tasapainoisiksi ja iloisiksi, vaikka biologiset vanhemmat eivät heitä kasvatakaan.

MILLÄ TAVALLA perheen voisi määritellä? Vierastan termiä ydinperhe niin paljon, että saan siitä ihottumaa. Maailma on täynnä perheitä, joissa kasvatetaan ja rakastetaan lapsia, jotka eivät ole omia, mutta ovat lapsina oikeutettuja läsnä oleviin aikuisiin. Perheessä, jossa on sinun lapset, minun lapset ja yhteiset lapset, vaaditaan aikuisuutta, ymmärrystä ja rajojen yli menevää rakkautta. Pitää nähdä lapsi, eikä sitä kenen lapsi on kyseessä. Joku joka perhettä määrittää saisi uudemman kerran lukea Matteuksen ja miksei Luukkaankin evangeliumin, joissa kerrotaan Marian raskausajasta ja vapahtajamme syntymästä. Raamatun uusperhe. Pojasta kasvoi vanhempiensa rakastamana ja huolehtimana toisista äärimmäisyyteen asti huolehtiva ja taakkojen kantaja.

Jeesusta ei tee ainutlaatuisiksi hänen neitsestä syntymisensä. Antiikin kirjallisuutta tutkittaessa voimme havaita, että historia esittää useitakin neitsestä syntymisiä. Uskonnonhistorian ja historian henkilöistä ainakin Aleksanteri Suuren, Augustuksen, Adoniksen, Mithran, Zoroasterin ja Krishnan kirjoitetaan olevan neitsestä syntyneitä. Näin olen Jeesus on (vain) nimi listassa. Hän on Jumalan Poika, erityinen ilmoitus ja uusi liitto. Jeesuksen tekee ainutlaatuisiksi hänen kokonaisvaltainen toimintansa, ylösnousemuskonsa ja siitä seuranneet tapahtumat. Neitsestä syntyminen on kyllä koko kristillisen kirkon olemassaolon aikana herättänyt keskustelua, erityisesti alkuvuosisatoina. Matteuksen ja Luukkaan evangeliumit ovat luoneet vankan pohjan yhteiselle opinmuodostukselle, joka kopautettiin antiikin ajan kirkolliskouksissa viralliseksi.

JOOSEF JA MARIA eivät enää olleet tulevan perheen kes-

kus vaan pieni poika, jota Maria odotti. Huomiota ei enää enkelin ilmestymisen jälkeen saanutkaan uskonsa kanssa painiskellut Joosef vaan Pyhä lapsi, josta oli tuleva Kristus, maailman Vapahtaja. Joosef suostui nöyränä miehenä palvelijaksi, koska se oli Herran tahto.

Miksi Jeesus syntyi ihmislapseksi? Osoittaakseen, että kaiken keskus on lapsi. Kristillisen uskon keskus on lapsesta kasvanut, ihmiselämän elänyt ja ristillä kuollut Jumalan Poika.

Jeesuslasta odotettiin pitkään ja hartaasti. Vanhemmat tekivät valmisteluja uutta kansalaista varten lähtemällä ylös Juudeaan, Betlehemiin Daavidin kaupunkiin, kun Maria oli viimeisillään raskaana. Päällimmäisenä ajatuksena Joosefilla oli, millä tavalla hän pystyisi huolehtimaan kihlatusensa turvallisuudesta rankalla matkalla. Emme tiedä, millä tavalla Joosef Marian kanssa raskausaikana valmistautui uuteen tulokkaaseen. Tuskin he rakensivat lastenhuonetta,

ostivat lastenhoitotarvikkeita tai kävivät ultraäänessä. Oli olemassa suurempaa kuin omat toiveet ja suunnitelmat. Jumalan teot.

JOULU TULEE jokaiselle, lapselle ja aikuiselle, lauletaan joululaulussa. Kristuksen syntymäjuhla ei ole pelkästään lasten ja perheiden juhla, vaan Vapahtaja syntyy jokaiselle. Monia yksinäisiä saattaa ahdistaa edessä olevat pitkät pyhät, koska perhetematiikka tulee joka paikassa esille. Evanke-liumeissakin. Ei kukaan silti ole ulkopuolinen. Joosefkin varmasti koki olevansa pyhän perheen statisti, eräänlainen sivustakatsoja, ainakin alussa.

Kaikki tämä tapahtui, jotta kävisi toteen profeetta Jesajan sanat: ”Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, ja hänelle annetaan nimeksi Immanuel – se merkitsee: Jumala on meidän kanssamme.” ■

24.12.

LUPAUKSET TÄYTTYVÄT

JOULUAATTO (Sanajp.)

Liturginen väri: valkoinen

Lk. 2:1 - 14

Virret: 27: 1 - 3, 23, 21: 1 -, 31

Muuta musiikkia: VKL 744. RVK 115, 116, 118, 129, 134. LV 11, 12, 21. LKM 4, 7

Joulu on taas

ILKKA RAITTILA

JOULUAATON hartaudet ja jumalanpalvelukset lienevät niihin kokoontuville ainoita joulukirkkoja. Harvemmassa on niitä, jotka osallistuvat jumalanpalvelukseen niin aattona kuin joulunpyhinä.

Jouluaaton tilaisuudet on hyvä suunnitella ja suunnata niille, jotka pitävät tärkeänä edes kerran vuodessa, jouluna, tulla kirkkoon ja haluavat tätä perinnettä siirtää myös lapsilleen ja nuorilleen. Odotuksia joulukirkkoa kohtaan kuvannee joululaulun sanat: ”Mitä ymmärsin, sit en tiedä, pyhän tunnelman tunsin vain.” Se on jo paljon, jos välittyä pyhän kohtaamisen tunnelmaa.

Tunnelman etsimistä kuvaa myös, että Kauneimmat joululaulut -tilaisuuksista on tullut monen perheen ainoa joulukirkko. Jouluun jos mihin kuuluu tuttua ja turvallista tunnelmaa ja herkistäviä perinteitä. Mutta joulun perinteit-

nen ruokapöytä saa koko ajan myös uutta sisältöä.

Lapset laskevat montako yötä on jouluun, tarkoittaen aattoa. Suomalaiseen juhlanviettoperinteeseen kuuluu yleensäkin etupainotteisuus, aatto on jo täyttä juhlaa.

Joulu on taas. Joka jouluinen kipuilun aihe monelle saarnaajalle onkin, miten päästä tähden alta, tallin suojasta, pyhän perheen kiiltokuvasta tähän päivään tunnelmaa särkemättä. Luukkaan joulukertomus on kaiken kansan mielestä se ainoa oikea jouluevankeliumi, ja moni haluaisi kuulla sen yhä uudestaan juuri niillä sanoilla kuin muinoin lasna. Mutta tuskin nykynuori enää ymmärtäisi, jos Maria ja Joosef lähtisivät Betlehemiin ”antaakseen itsiänsä arvattaa”. Niissä seurakunnissa, joiden alueella asuu maahanmuuttajia, voisi olla paikallaan lukea jouluevankeliumi useammalla kielellä, sillä siitä on ilo saatu koko maailmalle.

MIKÄÄN ei mielestäni estä lukemasta jouluaaton jumalanpalveluksessa Luukkaan jouluevankeliumia jakeeseen 20. saakka, mutta käsikirja päättää jo enkelien lauluun jakeessa 14.

Luukas haluaa tarkasti nivoa pelastushistorian keskeisimmän ja käänteentekevän tapahtuman historiallisen ajan tapahtumiin ja aikaan. Tämä tarjoaa mahdollisuuden kuvailla niin tähtitieteen ilmiöitä kuin Rooman imperiumin historiaakin. Piispa Nikolaus on monia kiinnostava joulupukin esikuva.

Meidän jouluperinteessä taatto laitetaan innoissaan joulukuusta hakemaan, ettei pyöri jaloissa, kun vaimoväki ja lapset laittavat joulua. Joulun kuvissa Joosef jää helposti takaa-alalle, vaikka hän otti luokseen ja vastuulleen kihlattunsa Marian, joka oli raskaana. Ja otti tämän mukaan myös vaivalloiselle matkalle.

Jeesuksen syntymässä ei ollut ainutlaatuista vaatimaton paikka. Karjasuoja oli tavanomainen paikka köyhemmän väen yöpyä. Luukkaan joulukertomuksen painopiste ei olekaan siinä, mitä tapahtuu maassa. Paimenet, jotka työnsä vuoksi huonosti saattoivat noudattaa esimerkiksi sapattimääräyksiä, olivat vähäarvoisia. Heille ilmestyi Herran enkeli. Heille ilmoitettiin ilosanoma, suuri ilo koko kansalle. Ja varmemmaksi vakuudeksi Vapahtajasta käytetään nimiä Kristus ja Herra, jotta kaikkialla ymmärrettäisiin kenestä on kysymys. Jeesus on Israelin Messias, Kristus. Herra (Kyrios) oli taas jumalallisen pelastajan nimitys kreikkaa käytävässä maailmassa.

Pelastushistorian käännekohtaa juhliittiin taivaassa, ja enkelien joukko puhkeaa kiitokseen. Tämä enkelien laulu, gloria, toistuu pyhä pyhältä messussamme. Se on Luukkaan evankeliumin tiivistelmä, joka kertoo sen, että Jumalan rakkaus tulee ihmisten luokse. Jumalan kunnia toteutuu siinä, että ihmiset ymmärtävät tämän ja elävät rauhassa maan

päällä. Jouluevankeliumi on siis rauhan evankeliumi, ei vain sisäisen rauhan, vaan myös kaikkia koskettavan rauhan.

Paimenet paimensivat lampaita. Niistä monet päätyivät Jerusalemin temppeliin pääsiäislampaiksi.

Joulu viittaa pääsiäiseen ja Kristuksen uhriin meidän puolestamme.

TIEDÄMME, että Kristus ei syntynyt ajanlaskumme alussa. Silti se, että vietämme joulua 2007 jälkeen Kristuksen syntymän, kehottaa meitä Luukkaalle ominaisesti painottamaan tätä nykyhetkeä. Tänään on meille syntynyt Vapahtaja. Mikä meitä sitoo ja orjuuttaa, miksi me tarvitsemme Vapahtajaa? Mitä tarkoittaa tänään se, että Jeesus tulee veljeksemme, ihmiseksi rinnallemme? Vaikka joulu joululta yritämme selittää sanaa, niin inkarnaation edessä jäämme pohjimmiltaan ihmetellen kiittämään ja enkeleitten laulua kuuntelemaan. ■

25.12.

SANA TULI LIHAKSI

JOULUPÄIVÄ (Sanajp.)

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 1:1 - 14

Virret: 21: 1 - 5, 35, 18, 25: 1 -, 21: 8 - 10

Muuta musiikkia: RVK 114, 121, 123, 428. LV 14 - 19.

LKM 9, 10

Ihmetellen lapsen luona

SIRKKA LIISA ENQVIST

JEEBUS eli puolestamme. Sitä voisi ehkä enemmänkin korostaa, eikä vain puhua, että Jeesus kuoli puolestamme. Elämästähän tässä on kysymys, syntymisestä, ruumiissa elämisestä, hengittämisestä. Jumalan Poika syntyi ihmiseksi, elämään tätä elämää. Hän ei ollut mikään henkiolento. Johanneksen teksti antaa meille hyvän tilaisuuden antautua syviin pohdiskeluihin Jumalan ihmiseksi tulosta, kaiken alkuperästä, ihmisen alkuperästä, ihmisen jumalallisuudesta, neitsestä syntymisen mahdottomuudesta tai sen mahdollisuudesta. Nämä pohdiskelut pitävät meidät hengissä. Varmoja vastauksia kun emme saa. Jumala on salattu. Ja mitäs me niillä varmoilla vastauksilla tekisimme, jos niitä olisi. Täytyy vain kysellä ja ihmetellä. Joskus kun

sitten tavoittaa pienen välähdyksen tästä suunnattomasta salaisuuden merestä, tulee valtavan iloiseksi ja taas jaksaa mennä eteenpäin ja kysellä.

Taas tänäkin jouluna menemme seimen ääreen ihmettelemään. Sinne menemme, katsomaan ja olemaan hiljaa. Yritämme käynnistää aivotointia, jotta edes jotain ymmärtäisimme, kun on pakko ymmärtää, kun emme uskalta olla ymmärtämättä. Meillä kun pitäisi olla selitys kaikkeen, ja meillä teologeilla kun on vielä sellainen koulutus, joka on valmentanut meitä selittämään kaiken. Hiljentymisen seimen ääressä on ainut, mitä voimme tehdä, selityksiä ei tarvita. Saattaa olla, että ikä tuo mukanaan kyvyn, että voi olla vain hiljaa eikä tietää niin paljon, uskaltaa olla tietämättä. Nuorena siihen ei ole varaa.

AJATELLA, että seimen äärellä voi vain olla, katsella, ihasella, hymyillä, kuunnella enkelten laulua, tuijottaa tähteä ja olla onnellinen, että on ihminen. Seimessä makaava Jumalan Poikakin on ihminen. Ei koskaan ennen Jumala ole tullut niin lähelle meitä kuin tässä pienessä lapsessa, syntynyt keskellä köyhyyttä ja epävarmuutta. Tähän meidän maailmaan, tänne Hän tuli. Maailma ei ole ilman Jumalaa, vaikka siltä näyttääkin. Tästä saamme pitää kiinni, tämä usko kannattelee elämää. Saamme nähdä Jumalan kasvot siinä, mikä on kaikkein suojattominta ja täydellisintä koko luomakunnassa. Pienessä lapsessa. Inhimillisessä haavoittuvuudessa syntyy Jumala. Kun katsomme seimeen, kohtaamme siellä lapsen kasvot, silmät, jotka hakevat läheisyyttä ja yhteyttä. Avuton ja haavoittuva pieni ihminen, Hänet Jumala antoi meille lahjaksi.

Joulun sanoman vastaanottaminen ei vaadi meiltä vastasuorituksia. Olemme siinä missä olemme, ahdingossa tai ilossa. Sanoma kantaa meitä. Valo ei vain syttynyt kerran, vaan se loistaa edelleen, ja se loistaa pimeydessä, eikä pimeys ole sitä voittanut. Valo loistaa edelleen. Saamme saarnata siitä, että valo on keskellämme. Jumalan Poika on Sana ja Valo. Totta on myös se evankeliumin toteamus, että kaik-

ki eivät ottaneet tätä valoa vastaan. Silti tehtävämme on julistaa valon olemassaoloa pimeyden keskellä. Käynti seimen luona antaa uusia voimia tehtävän suorittamisessa. Hän on keskellämme.

Jouluaamun saarnaaja on opastaja, ei opettaja. Hän osoittaa tähteä, joka vie seimelle. Jokainen itse tekee sitten matkan ja löytää mitä etsii.

26.12.

**KRISTUKSEN TODISTAJAT
TAPANINPÄIVÄ, 2. JOULUPÄIVÄ**

Liturginen väri: punainen

Lk. 12:8 - 12

Virret: 26: 1 - 5, 126, 447, 141: 1 -, 176 ja 228, 35: 1, 4

Muuta musiikkia: RVK 88, 163

Mielipidevangit

KARI PEKKA KINNUNEN

TAPANINPÄIVÄ on kansanomaisen juhlinnan aikaa. Ei silloin kirkossa ihmeemmin väen paljoutta näy, niin varmaan erityisesti tänä vuonna, jolloin pyhiä on paljon peräkkäin. Aikaa on katsella kotona joulukortteja, tutkia joulun lahjoja ja tavata läheisiä.

Kun käsikirjan otsikossa sanotaan tapanina, että ”Jumalan pelastussanoma jakaa ihmiset sen vastaanottaviin ja sen hylkääviin”, ei tämä jako totisesti kulje sen mukaan, ketkä tänä tapanina tulevat kirkkoon ja ketkä eivät. Tiedän omasakin kirkossamme julistetun aikoinaan, että ”mitä te nyt jouluna kirkkoon tullette, kun ei teitä muulloin näy!” Voi ihmisiä tietenkin konfrontoida, mutta rajansa kaikella. Perinteisissä suomalaisissa tavoissa viettää kristikunnan juhla on syvä viisaus. Kirkon ei tule taistella niitä vastaan, vaan hyödyntää omassa toiminnassaan vanhaa perinnettä sekä liittyä viisaalla tavalla uusiin syntyviin juhlinnan tapoihin.

Edesmennyt mökkinaapurini, vanha mies, kertoi miten ennen ajettiin hevosilla naapuriin ja kysyttiin: ”Onko Tahvana kotona vai särjetäänkö muuri!” Sillä tarkoitettiin, että pieni hiukopala ja ryppykin oli syytä pöytään kantaa. Tapanina iloiteltiin ja juhlittiin. Ei siinä varmaan tradition pyhää Stefanusta muisteltu. Mutta juhlaa vietettiin, Kristuksen syntymän jälkijuhlana ja kansanjuhla. Joulun pyhät luovat nytkin mahdollisuuden hyvään ja syvään yhdessäoloon. Naapurini muisteleva reki on vaihtunut autoon

tai junakyytiin. Mutta edelleen ollaan matkalla kuin itämaan viisaat. Mikä voisi nyt olla juhlan uutena sisältönä?

KIRKOISSAMME tapanina on saarnan pohjana rankka teksti. Uskonrohkeutta ja marttyyriutta pidettiin alkukirkossa arvossa. Uskonsa menettäneisiin tai entisen uskonsa kieltäjiin suhtauduttiin ankarasti, jopa pelottelevasti. En tiedä, kuinka moni on evankeliumin näiden sanojen vuoksi joutunut itsetutkiskeluissaan epätoivoon; ainakin on tullut tietoiseksi siitä, että emme me mittaa täytä.

Onneksi teksteissä on myös kolme lohdutuksen sanaa. Pelottava lopun ajan tuomari, Ihmisen Poika, ei ole vain rankkaisija, vaan myös armahtaja. Maallisen tuomarin eteen jouduttaessa ei ole oikeaa kaavaa, mitä pitää sanoa. Tilanteessa saa tiedon siitä, miten tulee toimia ja mitä sanoa. Ja ennen kaikkea tiedämme, että Jeesus oli ja on heikkojen puolustaja, syntisten armahtaja, parantaja. Joka haluaa tällaiseen Jeesukseen tunnustautua, vaikka ryövärin uskolla, hänet Ihmisen Poika tunnustaa omakseen. Luulen, että useimmat meistä olisivat marttyyriuden uhatessa valmiit kieltämään Jeesus-uskomme julkisesti, mutta samalla pyytämään sisällämme ”Herra armahda”.

OLIN 70-LUVULLA silloisessa DDR:ssä kirkollisella opintomatalla. Siellä muuan pappi kertoi, että hänen lapsensa eivät päässeet opiskelemaan korkeakouluun isän ammatista ja uskosta johtuen. Arvostin tuon perheen voimia seisoa sen takana, mitä he pitivät oikeana. Mietin moneen kertaan sitä, miten itse olisi toiminut. Olisiko minusta ollut samaan?

Näiden ajatusten kanssa saatoin vain kiittää siitä, että omassa maassamme on mahdollista ilman pelkoa tunnustautua kristityksi. Meillä ei tästä johtuen ole myöskään esimerkkejä siitä, miten usko voi olla niin arvokas asia, että siitä on valmis maksamaan suurenkin hinnan. Omassa seurakunnassamme tänne muuttaneet inkeriläiset tuovat nämä kertomukset keskuuteemme.

Tänä tapanina sytytän kotonani kynttilän ajatellen kaikki poliittisista, uskonnollisista tai muista syistä vainottuja ja vangittuja mielipidevankeja. Koen, että päivän evankeliumi antaa tällaisen uuden merkityksen tapanin vietolle.

30.12.

PYHÄ PERHE

1. SUNN. JOULUSTA

Liturginen väri: valkoinen

Lk. 2:33 - 40

Virret: 32: 1 - 4, 727, 20, 293: 1 - tai 466: 1 -, 221, 30

Muuta musiikkia: RVK 37, 115, 128, 250. LKM 11

Tavan mukaan temppelissä

RAIJA KORHONEN

TAVAN MUKAAN toimiminen on pyrkimystä tehdä asiat oikein, niin kuin ne kuuluu tehdä. Tavat eivät välttämättä ole huonoja asioita, eivätkä ne aina kerro ulkokohtaisesta suhteesta itse asiaan. Tavan sisällä kuljetetaan perinnettä, yhteisön hiljaista tietoa, viisautta. Tapa voi varjella ja tapa voi yllättää. Niin käy nyt Marialle ja Joosefille, jotka tuovat lapsensa temppeliin, koska juutalaisen kuuluu niin tehdä.

Vanha mies siunaa nuoren perheen. Käsitys siunaamisesta on tainnut jo muuttua tätä vanhemmista ajoista, niistä, jolloin isällä oli vain yksi siunaus annettavana, ja sen hän antoi yleensä vanhimmalle pojalle. Nyt siunauksen saa koko perhe ja siunaaja ei ole kummankaan puolison isä.

Siunauksen antaminen nuorelle perheelle herättää muistoja ajoista, jolloin itse on tullut siunatuksi tai on kaivannut tai tarvinnut siunausta.

Olen ohikulkumatkalla mummolassa. Tämä mummo jäi minulle lapsena pitkien etäisyyksien takia etäiseksi. Mummolalla on kahdeksan lasta ja kymmeniä lastenlapsia. Minä olen vain yksi monista, en tiedä olevani erityinen, olen se, jota harvoin nähdään. Siksi nuorimmaiseni on jo monta vuotta vanha, kun vien hänet ensimmäisen kerran mummolle nähtäväksi.

On syöty, nautittu vieraanvaraisuudesta. Istutaan penkillä vierekkäin, selkä pöytää vasten, mummo ja minä. Lapset kiehnäyvät jaloissa. Mummo ojentaa villasukkia, joita hän on kutonut juuri meitä varten. Meitäkö varten, ihmettelen. Ikkunan läpi päivän viimeiset auringonsäteet kultraavat lasten hiuksia.

Mummo ojentaa ryppyisen käden ja silittää lapsen päätä. Silittää, silittää hiljaa, monta kertaa. Kuin vain satavuotias

vanhus lapsenlapsenlapsiaan silittää. "Väinön lapsia", sanoo. En koskaan ole kuullut äänessään sellaista hellyyttä. Kuin siunaisi. Ja siunaa, tiedän.

Jään miettimään, siunaako Simeon perheen siksi, että arvelee juuri tämän perheen tarvitsevan siunausta vai vain pehmittääkseen sen, mitä hän pian aikoo sanoa.

Ennustaminen on jotain, mitä pienen lapsen vanhemmat vähiten haluavat kuulla. Usein tutut ja tuntemattomatkin haluavat ennustaa lapsen tulevaisuutta tämän piirteistä ja reagoititavoista. Harvoin kukaan kysyy, haluavatko lapsen vanhemmat kuulla toisten tulkintoja. Usein nämä ennustukset ovat sanojansa projisointeja, unelmia tai pelkoja, jotka vanhemmat kokevat velvoittaviksi vaatimuksiksi, joskus rohkaisuksikin. Mutta joskus joku vain tietää. Milloin erottaa oikean tietäjän muista tietäjistä?

Simeonin ennustus on kuitenkin lapsen syvimmän olemuksen tunnistamista. Viesti tuntuu kahtalaiselta. Se toki lämmittää, että oma lapsi nähdään erityisenä ja että hän tulee vaikuttamaan kaikkiin ihmisiin. Mutta tuskin kukaan äiti haluaisi vielä tuossa vaiheessa kuulla, että lapsi tulee tuomaan äidilleen syvää murhetta. Murhetta jokainen lapsi tuo, sen tiedämme kokemuksesta, murheelta ei elämässä vältty kukaan. Äiti elää lapsen kivut omanaan vielä kauan, kenties läpi elämän. Mutta vielä olisi hellän läheisyyden aika, oikeus siihen huolettomuuteen, mikä kasvavan kanssa on mahdollista.

VANHA NAINEN on parhaimmillaan tietäjä. Elämä on opettanut, kokemukset siirtyneet sisäiseksi viisaudeksi. On kehittynyt rohkeus katsoa todellisuutta sellaisena kuin se on ja hahmottaa asioita tätä hetkeä ja yksityiskohtia laajemmin. Nähdä mihin ollaan menossa. Profeetta on se, joka puhuu ensin. Profeetta puhuu ensin asioita, koska muut eivät niitä vielä tunnista. Profeetalla on rohkeutta sanoa, mitä hän näkee ja ymmärtää.

Tämä vanha nainen, Hanna, on siitä erityinen, että hän on parinkin eliniän ajan rukoillut ja ylistänyt Jumalaa. Lähes asunut temppelissä. Nainen on kuin hengellinen johtaja, hurskas, esimerkillinen. Hän on profeetta. Arvostuksesta kertoo se, että hänen sukujuurensa ja elämänvaiheensa on kirjattu muistiin.

Tähän asti Hannan rukous on kohdistunut Herralle, mutta nyt tapahtuu muutos. Kun hän tunnistaa hänet, jota on odottanut ja rukoillut, hän kääntyy ihmisiin päin, heihin jotka ovat temppelissä asioillaan. Nyt naisella on uusi sanoma: lapsi on jo keskuudessamme. Kun Jumala vastaa rukoukseen, ihminen kääntyy toisiin ihmisiin päin.

Kertomuksessa on vanha mies, vielä vanhempi nainen ja nuori perhe. Yhden todistus ei riitä. Juutalaisen oikeustajun mukaan tarvitaan kaksi todistajaa, jotta todistus olisi pätevä. Simeon ja Hanna ovat molemmat kohdanneet lapsessa

Jumalan.

”Ei kirkko ohjelmasta täyty, kirkko täyttyy sanomasta!”, sanoo 100-vuotias nainen YLE:n Horisontti-ohjelmassa

syyskuussa. Täytyykö meilläkin elää noin vanhaksi, jotta erottaa oleellisen epäoleellisesta, aidon falskista ja ajanvietteen sanomasta? ■

31.12.

AIKAMME ON JUMALAN KÄDESSÄ
UUDENVUODENAATTO (Sanajp.)

Liturginen väri: valkoinen

Lk. 13:6 - 9

Virret: 36: 1 - 5, 383, 38:1 -, 553: 6 - 7 tai 556

Muuta musiikkia: RVK 195, 514, 562. LKM 14. J. S.

Bach: Mun kanssa käy

Tarttis tehrä jotta

LENA HILDÉN

ON SE PÄIVÄ VUODESTA, jolloin miltei jokainen tekee lupauksia. Lupaa kirjoittaa pöytälaatikossa pölyttyneen gradunsa valmiiksi, tehdä vähemmän töitä ja viettää enemmän vapaa-aikaa, satsata elämänlaatuun, aloittaa kuntoilun, laihduttaa, soittaa vanhalle kaverille, ylläpitää ja virittää uusia ystävyys-suhteita. Lupauksen voi yllättää myös laajempaan mittakaavaan koskemaan maailmanlaajuisia asioita, sillä työtä riittää kyllä. Ihmisoikeuksiin, luonnonsuojeluun ja ilmastonmuutokseenkin pitäisi reagoida. Tai niin kuin turkulainen sanoisi: ”Tarttis tehrä jotta.”

Uuteen vuoteen sisältyvät kaikki elämämme mahdollisuudet. Vanha vuosi tapahtumineen jää taakse ja uusi avautuu eteemme lahjana, jonka voi yhtä yllätyksellisenä avata eteensä vuoden jokaisena päivänä. Kätke sydämeesi kaikki hyvä, jonka olet kuluvana vuotena kokenut ja tutkiskele kaikessa rauhassa. Ole kiitollinen. Suru ja murhe, jonka olet menneenä vuotena kokenut, ole siitäkin kiitollinen, jos vain pystyt. Ole ainakin ylpeä, sillä oli koettelemuksesi mil-lainen tahansa, istut siinä. Elät ja hengität. Sinut on johdattu ilon ja surun halki ja saat toivorikkaana ottaa vastaan seuraavan Herran vuoden 2008. Meidän universaalinen olemassaolomme perustuu Jumalan suunnitelmaan, ei pelkäs-tään maallisiin valtoihin ja lakeihin.

Mitä tulevan vuoden aikana tapahtuu, sitä ei tiedä parhainkaan ennustajaeukko. Vain Taivaan Isä tietää ajan kulun. Silti ihmiset kuluttavat uskomattomia summia palve-

lupuheluihin ennustuslinjoille, koska ovat kipeitä tiedonpuutteesta tai uskonpuutteesta – miten vain – ja valmiita uskomaan sen ”sheissen”, jonka täti luurin toisesta päästä suoltaa. On totta, ettei kukaan voi välttää epäröintiä tai epävarmuuden tunteita elämässään, mutta miksi ihmeessä Jeesus ei enää olisi kanssamme? Yhtä lailla Hän on sama eilen, tänään ja huomenna. Hänen läsnäolonsa ja asettamansa pyhät toimitukset eivät muutu, ja siitäkin syystä meillä on paljon aihetta kiitokseen. Kirkoissa rukoillaan ja vietetään eh-toollista, lapsia kastetaan, pariskunnat menevät naimisiin ja vainajia siunataan viimeiselle matkalle. Jeesus kutsuu luok-sensa ja antaa uuden mahdollisuuden vuoden jokaisena päi-vänä.

Katumus on kristityn toiseksi paras kaveri. Ensimmäinen on armo. Armoa ei voi tuntea, ellei ensin ole tuntenut katu-musta tehdyistä synneistä. Jokainen meistä kääntää selkän-sä Jumalalle ja tekee väärin tulevaisuudessakin. Toivotta-vasti emme kuitenkaan toista samoja virheitä, ja jos niin ta-pahtuu, niin sekin on inhimillistä. Jeesus ei edelleenkaan lakkaa olemasta.

Jeesus kertoi vertauksia, jotta Jumalan valtakunta tulisi kaikille käsin kosketeltavaksi. Hän konkretisoi vertausten avulla sen sijaan, että olisi antanut suoria vastauksia. Jee-suksen käyttämä kieli oli värikästä ja helppoa ymmärtää, siksikin häntä lainoppineiden ja fariseusten piirissä pidet-tiin outona lintuna. Useimmiten Jeesus kertoi vertauksen-sa vastaukseksi niille, joiden jo valmiiksi oli vaikeaa käsit-tää hänen sanomansa. Vertausten tarkoitus oli vakuuttaa kuulijat muodostamaan mielipiteensä hänestä, tekemään ratkaisua.

Tämä vertaus kuvaa Israelin kansaa, jonka heimojen kes-kuudesta hän oli koonnut kaksitoista opetuslastansa. Hän oli kulkenut pitkin maakuntaa kertomassa ja opettamassa, pysähtynyt majataloissa ja kodeissa saamatta paljoakaan kannatusta. Vertaus kertoo ovelasti myös meistä jokaisesta erikseen. Me olemme viikunapuita, Jumala omistajamme ja Jeesus on puutarhurimme.

MILLAISIA hedelmiä sinä olet vuoden aikana tehnyt ja millaisella maaperällä seisot? Toivottavasti sinulla on hedel-miä, jotka ovat makeita, raikkaita ja virkistäviä. Uskoakse-ni olet saanut heittää elämän kompostiin ne hedelmät, jot-ka ovat olleet jo pilaantuneita.

Jokaisen meistä tulisi kantaa hedelmiä myös toisillemme.

Valtakunta ei pyöri vain omien tarpeidemme ja toiveidemme ympärillä. Meidän tulee toimia yhteisen edun ja hyvinvoinnin edistämiseksi täällä ja muualla. Lannoitettavia viikunapuita on maailmassa jo yli kuusi miljardia.

Ihmisiä sorretaan ja pidetään poliittisina mielipidevankkeina. Tämän kirjoittamisen hetkellä Myanmarin/Burman kadut ovat täyttyneet munkeista, jotka rauhanomaisesti marssivat sotilasjuntaa vastaan uhmaten kaikkia kuolemanennustelijoita. Demokratian puolesta, yksi ihminen –

yksi ääni, vapauttaakseen ihmisoikeusaktivisti, Nobelin rauhanpalkinnon saajan Aung San Suu Kyin.

Luonnonvaroja käytetään häikäilemättömästi väärin. Eläimiä kuolee joka vuosi enemmän sukupuuttoon kuin aiempina vuosina. Itämeren suojeluprojektista on onneksi tullut jo todellisuutta ja vaihtoehtoiset polttoaineet pitää saada 10 %:n käyttöasteelle vuoteen 2020 mennessä.

Pienetkin teot lasketaan. Jospa se ensi vuonna kantaa hedelmää. ■

I.I.

JEE SUKSEN NIMESSÄ UUDENVUODENPÄIVÄ

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 14:12 - 14

Virret: 41: 1 - 3, 728, 40, 600: 1 -, 42, 329: 1, 2, 5

Muuta musiikkia: RVK 111, 196, 356. LKM 173. J. S.

Bach: Viel' elää Hän

Nimi velvoittaa

ILKKA RAITTILA

VIELÄKIN KUULEE kansankielessä puhuttavan uudesta joulusta, kun tarkoitetaan uutta vuotta. Kirkollisena juhlena uudenvuoden päivää onkin vietetty joulun oktaavina eli kahdeksan päivän kuluttua vietettävänä jälkijuhlana, jo ennen kuin siitä tuli kalenterivuoden vaihtumisen päivä.

Vuoden vaihtumista kyllä juhliataan, mutta enimmäkseen muilla areenoilla kuin uudenvuodenpäivän jumalanpalveluksessa. Kirkkoon kokoontuvalle piskuiselle laumalle tämän päivän jumalanpalvelus on kuitenkin tärkeä. Kunpa jaksaisimme siihen joulun jälkeen paneutua normaalilla huolella.

Kristittyinäkin me aloitamme uuden vuoden uusin mahdollisuuksin. Mutta joka aamu on armo uusi, siksi voimme aloittaa joka päivä myös uuden vuoden. Vanha kansanlalka aloittaa uuden vuoden rukouksella: ”Anna, oi Jeesus, rauha ja menestys.” Ainakin osassa kristikuntaa uudenvuodenpäivää vietetään kristittyjen rauhanpäivänä. Alati uudet mahdollisuudet, rauha, uuden vuoden alkaminen, päivän piteneminen ja niin edelleen ovat ihan hyviä teemoja.

Uudenvuodenpäivän kirkollinen aihe ”Jeesuksen nimesä” nousee Jeesuksen ympärileikkauksesta ja nimenannosta. Meidän perinteessämme Jeesus nimeä ei anneta kenellekään, muualla kyllä. Vanhastaan on saatettu sanoa, että nimi velvoittaa. Liekö sillä yhteyttä siihen, että nimeksi annettiin jonkun pyhimyksen tai jonkun suvun edustajan nimi. Jeesus-nimi lie koettu liian velvoittavaksi.

Hyvä on olla aralla mielellä myös silloin, kun sanotaan asioita ja toimitaan Jeesuksen nimessä. Se nimi velvoittaa pitämään huolta siitä, ettemme Jeesuksen nimessä aja omia mieltymyksiämme, emme käytä turhaan ja väärin tuota nimeä. Uudenvuoden aikaan tehdään taikoja, mutta nimi Jeesus ei ole mikään mantra tai taikasana. Jeesustelua tulisi välttää.

JOSTAIN NUORUUDESTA on jäänyt päähän soimaan sittemmin kuulemattoman laulun säkeet (mahtanenkö vielä muistaa oikein): ”Jeesuksen Kristuksen tapaus, ei ole tunteen vapaus. Ei ole tunnetta, tunnelmaa vaan elämää, toimintaa puolesta heikkojen, puolesta sorrettujen. Se on tietoa maailmasta, tietoa sen Vapahtajasta.”

Kirkkona ja kristittyinä meidät on lähetetty Jeesuksen nimessä julistamaan Herran otollista vuotta, köyhille ilosanoa, sorretuille vapautta ja sokeille näkönsä saamista, päättämään vangitut vapauteen.

Jeesuksen nimi velvoittaa meitä etsimään sanoissamme ja teoissamme yksin Jumalan tahtoa. Rukouksessa me esitämme pyyntöme Jeesuksen nimessä siksi, ettemme taivuttele Jumalaa toimimaan toiveittemme mukaisesti, vaan etsimme hänen tahtoaan ja hyväksyisimme sen.

Jeesuksen nimen lausuessamme me nöyrästi tunnustamme sen, että – sitähän tuo nimi tarkoittaa – että Herra on apu, Herra pelastaa.

Ja kun me ”Jeesuksen nimessä korkeassa saarnaamme anteeksiantamusta”, niin me emme käytä muuta valtaa kuin sitä, minkä kirkon Herra on sille antanut, ja ”syntinen armon näin turvaksi saa, hän kiittää vain armahtajaa”. (Vk. 178:3) ■

KIRJOITTAJAT

Sirkka Liisa Enqvist

Kirkkoherra, Ahvenanmaan pohjoinen saaristoseurakunta

Lena Hildén

Vs. hiippakuntasihteeri, Turun hiippakunnan tuomiokapituli

Kari Pekka Kinnunen

Kirkkoherra, Korson seurakunta

Raija Korhonen

Yhteiskunnallisen työn pappi, Helsingin seurakuntayhtymä

Ilkka Raittila

Kappalainen, Joensuun seurakunta

VIRRET JA MUSIIKKI

Hannu Niemelä

Kanttori, Haukiputaan seurakunta

TEKSTIN LYHENTEITÄ

LKM - Laula kaikki maa

LV - Lasten virsi

RVK - Ruotsin virsikirja

VKL - Virsikirjan jumalanpalvelusliite

Tilaa Kuntoremontin esite

ja lomatuon hakemus

Kuntoremontti - aikaa itselle

Rentouttava ja aktiivinen Kuntoremontti on irtiotto arjesta. Syksyllä 2007 on tarjolla laadukkaita lomia terveyskylpylöissä, kuntoutumiskeskuksissa tai urheiluopistoissa. Valittavana on myös lomia 50+ ja 55+ -ryhmille ja teemakuntoremonttilomia.

- ⌘ Lomalla testataan fyysinen kunto, kartoitetaan liikunta- ja ravintotottumukset sekä liikutaan yhdessä. Aikaa on myös lepoon ja hoitoihin.
- ⌘ Kahden vuorokauden Terveystreffeillä tarkistetaan onnistuiko Kuntoremontti?
- ⌘ Kuntoremontin lomatuiki on 330 euroa ja Terveystreffien tuki on 130 euroa.

www.a-lomat.fi

A-lomat ry | Ratamestarinkatu 11 00520 Helsinki | puh. 020 111 2770 (arkisin 9-12) faksi (09) 145 706 | info@a-lomat.fi

**AKAVAN KIRKOLLISET AMMATILIITOT —
KYRKLIGA FACKFÖRBUND INOM AKAVA AKI R.Y.**
Perustettu 1.1.2005

**SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.**
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
Perustettu 14.1.1918

Puheenjohtaja, Pappisliitto
Jukka Huttunen
Espoon seurakuntayhtymän yhteisen
seurakuntatöiden päällikkö, TM
Puh. (09) 8050 2330
GSM 040 544 1695
jukka.huttunen@
espoonseurakunnat.fi

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkin klo 9–15
Puh. (09) 150 2453, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi, www.akiliitot.fi

Toiminnanjohtaja
Esko Jossas, TT
Puh. (09) 150 2467
GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
Puh. (09) 150 2445
GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi
AKIn neuvottelu- ja luottamusmies-
toiminta, AKIn alaostastointa,
Kanttori-urkuriiliiton hallinto, kanttori-
en ammatilliset asiat, palvelussuhde-
neuvonta

Merja Laaksamo, pastori, TM
Puh. (09) 150 2466
GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi
Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä,
Pappisliiton hallinto, opintomatkat,
pappien ammatilliset asiat, palvelus-
suhdeneuvonta

Opiskelijasihteeri

Annukka Ruusula, kanttori, MuM
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 518 4038
annukka.ruusula@akiliitot.fi
Kanttori-urkuriiliiton opiskelijatoimin-
ta, neuvonta opiskelijoiden harjoitte-
lu- ja työllistymiskysymyksissä

Puheenjohtaja, AKI
Mikael Helenelund

**SUOMEN KANTTORI-URKURIILITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.**
www.skul.fi
kanttori-urkuriiliitto@akiliitot.fi
Perustettu 15.6.1907

Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriiliitto
Mikael Helenelund
Kantor i Borgå svenska domkyrkoför-
samling, FM
Puh. 040 584 9952
mikael.helenelund@evl.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENIILLE

**Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasiois-
sa:** ti klo 9–12 varatuomari Anna-Maria Numminen
Puh. 050 463 8699
anna-maria.numminen@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkin
klo 10–16 Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse minkä liiton jäsen olet.

Sanna Ylä-Jussila, pastori, TM
Puh. (09) 150 2455
GSM 050 597 5231
sanna.yla-jussila@akiliitot.fi
Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta
opiskelijoiden harjoittelu-, mentoin-
ti- ja työllistymiskysymyksissä

Johdon assistentti
Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
Puh. (09) 150 2453
tuula.anttonen@akiliitot.fi
AKIn hallinnon ja johdon sihteeri,
Pappisliiton hallintoelint pöytäkir-
janpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt,
Internet-kotisivut

Toimistosihteerit

Tuula Kukkonen, yo-merkonomi
Puh. (09) 150 2446
tuula.kukkonen@akiliitot.fi
Jäsenyysasiat, alaostast, luottamus-
mieskurssit

Heli Meinola
Puh. (09) 150 2653
heli.meinola@akiliitot.fi
Cruxin toimitussihteeri, jäsenyysasiat,
opintomatkat

Anne Taanila
Puh. (09) 150 2657
anne.taanila@akiliitot.fi
Kirjanpito ja maksuliikenne

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITTO DTL RY
DIAKONIARBETARNAS FÖRBUND DAF RF
Perustettu 15.6.1958

Puheenjohtaja
Kaisa Rauma
Kaarinan seurakunnan johtava
diakoniatyöntekijä
GSM 040 341 7191
kaisa.rauma@evl.fi

LAKIMIESPALVELU DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON JÄSENIILLE

Yksityiselämän oikeusasioissa: arkin klo 10–16
Asianajotoimisto Bützow
Puh. (09) 431 531.
Mainitse liittosi ja jäsennumerosi.

DIAKONIATYÖNTEKIJÖIDEN LIITON TOIMISTO
Akavatalo, Rautatieläisenkatu 6,
00520 Helsinki
Avoimna arkin klo 9–15
Faksi (09) 877 7397
toimisto@dtl.fi, www.dtl.fi

Toiminnanjohtaja
Riitta Hiedanpää, diakonissa,
terv. hoit.
Puh. (09) 150 2287
GSM 040 516 5557
riitta.hiedanpaa@dtl.fi
Liiton yleinen johto, edunvalvon-
ta- ja neuvottelutoiminta, hallin-
toelinten päätösten valmistelu,
esittely ja täytäntöönpano, pal-
velussuhdeneuvonta

Järjestösihteeri

Asta Turtiainen, diakonissa
Puh. (09) 150 2286
GSM 040 765 0477
asta.turtiainen@dtl.fi
Ammatilliset kysymykset, tiedot-
taminen, opiskelijatyö, alaostas-
toiminta

Toimistosihteerit

Pirjo Heikkinen, yo-merkonomi
(vuorotteluvapaalla 2.9.2008
asti)
Vuorotteluvapaan sij.
Tarja Liikanen
Puh. (09) 150 2487
tarja.liikanen@dtl.fi
Jäsenyysasiat, kirjanpito, mak-
suliikenne, materiaalitilaukset,
mökkivaraukset

**ERITYISKOULUTETTUIJEN
TYÖTÖMYSSKASSA**

Asemamiehenkatu 2 C,
00520 Helsinki

Puh. (09) 7206 4343 ma-to klo 12–15
Faksi (09) 272 1212

erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

KIPINÖITÄ KYSYMISEEN

MATTI J. KURONEN

Väitöskirja

Johdatus urbaanin teokomiikan perusteisiin

Kuinka puhua Jumalasta sortumatta synkistelyyn tai teologian väljähdyttämiseen? Kurosen mukaan teologia on pohjimmiltaan kosmista hihitystä, jolla kyseenalaistetaan perinteinen kirkollinen ajattelu. Ovh. 28,90

RAILI GOTHÓNI

Vanhimmaksi sukupolveksi

Kun iäkkäät vanhemmat kuolevat

Vertaistukea kaikille, jotka kohtaavat omassa elämässään vanhempiensa ikääntymisen ja kuoleman. Sopii myös sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille sekä seurakuntien työntekijöille. Ovh. 29,90

HANNU RAITTILA – JUHANI SYRJÄ

Mitä voi sanoa?

Keskustelukirjeitä kuolemasta

Kaksi vapaan ajattelun ammattilaista tarttuu aiheeseen, jossa jokainen on amatööri, mutta myös ehdottomasti asianosainen. Tekijät kirjoittavat toisilleen rehellisesti ja rohkeasti. Ovh. 32,90

KARI LATVUS –
ANTTI ELENIOUS (TOIM.)

Auttamisen teologia

Kirja diakonian teologiasta

Teoksessa pohditaan kirkollisen ja yleisinhimillisen auttamistyön eroja ja yhtäläisyyksiä. Kirja on Kirkon Ulkomaanavun (KUA) juhlakirja. Ovh. 37,90

LISA ENCKELL (TOIM.)

Kuunteleeko kukaan puhettasi?

Kuinka saada viesti perille

Monipuolinen apu jokaiselle hartauspuhujalle. Tekijät ovat kouluttaneet radiohartauspuhujia yhteistyössä Kirkon tiedotuskeskuksen kanssa vuosien ajan. Kirja perustuu kurssien kokemuksiin. Ovh. 32,90

PEKKA Y. HILTUNEN

Kaikki ja ei mitään

Uskontojen valintamyymälässä

Uskonnollisuus yksityistyy vauhdilla muuttuen henkiseksi etsinnäksi, jota auktoriteetit eivät rajoita. Uskontoja ei kuitenkaan saa samanlaisiksi – vai saako? Ovh. 28,90

Kirjakaupoista kautta maan sekä Kotimaa-yhtiöiden kaupasta:

Hietalahdenranta 13, Helsinki (ma-pe klo 9-17)

www.kirjapaja.fi

KIRJAPAJA

Sisältöä elämään.

.MK80

Pappisliiton opintomatka Thaimaahan 1.-14.2.2008

Pääkohteet Bangkok ja Hua Hin rannikolla.
Tutustumme Thaimaan ev.-lut. kirkkoon,
suomalaisten tekemään työhön sekä
paikalliseen uskonnollisuuteen.

Asiantuntijaoppaana on uususkontojen
asiantuntija, uskontokasvatussihteeri
Pekka Hiltunen. Matkanjohtajana on
apulaistoiminnanjohtaja Merja Laaksamo.
Hinta noin 1.800 euroa. Ilmoittautumiset
15.12. mennessä puh. (09) 150 2653 tai
heli.meinola@akiliitot.fi.

Huom! Matkalle on mahdollista saada liiton
matka-apuraha 1½-kertaisena (525 €).
Opintomatkalle voivat osallistua Pappisliiton
jäsenet puolisoineen.

